

Foto: Oslo kommune, Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Forslag til indikatorsett – sluttrapport til fase 2

Utarbeidet av Oslo kommune i samarbeid med CICERO, NORSUS og SIFO

oktober 2022

Innholdsfortegnelse

INTRODUKSJON	5
1. Oppsummering	6
a. Forutsetninger for en vellykket implementering av indikatorer	8
b. Forbruksstrategien	11
c. Hva er en god indikator	13
2. Arbeidsprosess	14
a. Fase 1	14
b. Fase 2	15
INDIKATORER ETTER DATAKILDE	18
a. Kommunens innkjøp	18
b. Annen data fra kommunens virksomheter	21
i. Miljø- og klimarapport	21
ii. Oslobygg	21
iii. Etater	22
iv. Miljøfyrtårn	22
v. Andre kilder	23
c. Innbyggere	25
i. SSB forbruksundersøkelse	25
ii. Avfallsanalyse	26
iii. Finn.no	26
d. Næringsliv	28
i. SSB nærings økonomiske utvikling (NØKU)	28
ii. Miljøfyrtårn	29
INDIKATORTYPER OG STATUS	31
a. Indikatortyper	31
b. Status	33
FORANKRING I STRATEGI FOR BÆREKRAFTIG OG REDUSERT FORBRUK	36
VEDLEGG 1: FORSKERNES KOMMENTARER	47
VEDLEGG 2: BEHANDLING AV INNKJØPSDATA	51
VEDLEGG 3: INDIKATORARK	56
Kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering; andel	56
Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; andel	59
Lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune; antall og areal (kvm)	62
Bygg- og anleggsavfall i kommunale nybyggprosjekter; kilo per kvm	65
Andel kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av total kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt; areal (kvm)	68
Byggematerialer og bygningsdeler fra riving og rehabilitering som er ombrukt i kommunale byggeprosjekter; tonn og type	70
Kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene; andel	73

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall	76
Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel	79
Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall	82
IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter	84
Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel	87
IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper, kronebeløp og antall	90
Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter, år	95
IKT produkter som er levert til materialgjenvinning fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter	98
Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall	101
Møbler/inventar levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder til eksterne aktører; antall	104
Brukte møbler/inventar innkjøpt av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av total innkjøpte møbler/inventar; kronebeløp og antall	107
Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel	110
Kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel	113
Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel	116
Kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell; andel	119
Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn	122
Innkjøp av kjøtt, kronebeløp og tonn	125
Innkjøp av frukt, grønt og belgvekster av total innkjøpt mat, kronebeløp og tonn	128
Innkjøp av sesongmatvarer av total innkjøpt mat, kronebeløp og tonn	131
Innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp	133
Innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke, kronebeløp	136
Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)	139
Innkjøp av økologisk mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke, kronebeløp	142
Miljøfyrtaårnsertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall	145
Omsetning butikk salg med bruktvarer i Oslo; kronebeløp	148
Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp	150
Omsetning delingstjenester i Oslo; kronebeløp	152
Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på varer; prosentandel	155
Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på tjenester; prosentandel	158
Oslo husholdningenes totalforbruk på grønt forbruk; prosentandel	160
Oslo husholdningenes totalforbruk på bruktkjøp; prosentandel	164
Oslo husholdningenes totalforbruk på reparasjonstjenester; prosentandel	167
Annonser publisert på torget på Finn.no; antall	170
Ombruk av innlevert materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel	173
Kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel	176
Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel	178

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Avtaler for foodtrucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel	182
Engangsprodukter i plast i utvalgte samkjøpsavtaler der krav er stilt om at produktet kan materialgjenvinnes; andel av total i avtalen	185
Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen	188
Engangsplast innkjøpt; tonn	191
Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall	194
Reparerte arbeidsklær i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall	197
Kommunale tjenestesteder med rutiner for rulling av arbeidsklær; andel	200
Tekstiler fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leveres til ombruk/gjenbruk av total som avhendes; tonn	203
Kommunale tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk i forhold til kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler; andel	206

INTRODUKSJON

På oppdrag fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) har Bymiljøetaten utarbeidet et indikatorsett for å vurdere måloppnåelse av målene satt i *Framtidens Forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030*¹ (heretter referert til som forbruksstrategien).

I denne rapporten foreslår Bymiljøetaten et sett med indikatorer som kan være egnet til å måle flere av målsetningene i forbruksstrategien. Utvikling av indikatorsettet har foregått i to faser. Fase 1 pågikk i 2020 og var en kartlegging og oppsummering av tilgjengelige data om Oslos forbruk og hva slags indikatorer som kan være relevante og interessante. Dette arbeidet er oppsummert i en egen rapport². Fase 2 har pågått i 2021 og vår 2022 og har som mål å prioritere indikatorer for Oslos forbruksarbeid. Til dette benyttes blant annet en modell som heter RACER som bygger på kriteriene relevans, aksept, kredibilitet, enkelthet og robusthet. Indikatorene som foreslås er i ulik grad modne for innsamling av data og flere av dem må derfor testes ut i tiden fremover. Forbruksstrategien er svært ambisiøs, og dekker mange områder på tvers av kommunen, innbyggere og næringsliv. Vi har gjort et strategisk valg i denne omgang om å fokusere på kommunale virksomheter (se hovedmål 3 i strategien), både fordi kommunen burde starte med seg selv, og fordi data er lettere tilgjengelig.

Rapporten beskriver hvordan vi har arbeidet i denne andre fasen av indikatorprosjektet og hva som er forutsetninger for en vellykket implementering. Sammenhengen mellom indikatorarbeidet og forbruksstrategien beskrives, samt måten indikatorer kan brukes for å følge opp målene i strategien. Hoveddelen av rapporten er en oversikt over utvalgte indikatorer som vurderes å være de mest treffsikre og faglig relevante. Arbeidet er utført i samarbeid med tre forskningsaktører. I vedlegg 1 gjengis forskernes kommentarer til forslag til indikatorsett. I vedlegg 2 beskrives metoden for å skaffe grunnlagsdata til indikatorer som angår kommunens innkjøp. I vedlegg 3 presenteres egne faktaark for hver av indikatorene.

Parallelt med dette arbeidet har forskerne, i nært samarbeid med Klimaetaten, utarbeidet et regnskap for forbruksbaserte klimagassutslipp knyttet til målet om en betydelig reduksjon av kommunens indirekte klimagassutslipp i Klimastrategi for Oslo mot 2030³ Regnskapet for indirekte klimagassutslipp presenteres i to separate rapporter⁴.

¹ [Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030](#)

² Indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk i Oslo – Rapport Fase 1

³ [Klimastrategi for Oslo mot 2030](#)

⁴ Bærekraftig og redusert forbruk i Oslo kommune – indirekte klimagassutslipp fra innkjøp av varer, samt Indirekte og direkte klimagassutslipp fra mobilitet i Oslo kommune

1. Oppsummering

Indikatorsettet for bærekraftig og redusert forbruk som presenteres i denne rapporten består av 53 indikatorer. De er valgt ut på bakgrunn av faglige og strategiske prioriteringer, treffsikkerhet i forhold til oppfølging av mål i strategi for bærekraftig og redusert forbruk og tilgang til data.

I den andre fasen av indikatorprosjektet har vi hatt en grundig gjennomgang og prioritering av indikatorer. Arbeidet ble utført som et samspill mellom Senter for klimaforskning (CICERO), Norsk institutt for bærekraftsforskning (NORSUS) og Forbruksforskningsinstituttet SIFO og tematiske arbeidsgrupper bestående av fagpersoner i kommunen. De tematiske arbeidsgruppene stod for utvelgelse av indikatorer, kartlegging av indikatorenes relevans i forhold til måloppnåelse, prioritering blant utvalgte indikatorer, samt beslutning på endelige indikatorformuleringer. Forskningsinstitusjonene gjennomførte datainnhenting og –analyse, etablerte baseline og metoder for databehandling, samt ga faglig innspill til utvelgelse av indikatorer.

Samarbeidet mellom forskningsinstitusjonene og de tematiske arbeidsgruppene foregikk i tre runder, hvor hver hadde et spesifikt formål. Første runde fokuserte på kartlegging av hvilke relevante faglige problemstillinger som dekkes av foreslåtte indikatorer fra fase 1. Fokuset i den neste arbeidsrunden var prioritering blant disse. I den siste arbeidsrunden var fokuset på praktisk gjennomførbarhet. Her ble indikatorer prioritert etter tilgang til eksisterende grunnlagsdata eller mulighet til å skaffe slike data på en effektiv måte der de ikke foreligger per i dag.

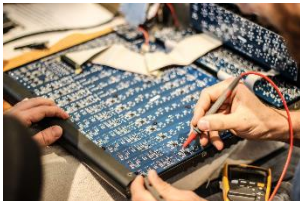
For hver av indikatorene er det utarbeidet et eget faktaark. Faktaarkene inneholder en nøyaktig beskrivelse av hva indikatorene måler og hvordan datainnhenting og –analyse foregår, samt en analyse av indikatoregenskaper i henhold til RACER-metodikken (se beskrivelse av denne metoden i avsnitt Vurdering av en indikator i henhold til RACER-metodikken).

I fase 2 ble det tidlig bestemt at vi skulle konsentrere oss om kommunens virksomheter i første omgang, både av strategiske grunner (“feie for egen dør”) og at data er lettere tilgjengelig. 41 av de 53 indikatorene angår derfor kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, åtte indikatorer omhandler innbyggerne i Oslo, og fire angår næringslivet i Oslo.

Eksempler på indikatorer som angår kommunale virksomheter, innbyggere og næringslivet i Oslo:

Kommune

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; antall og andel		Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn	
Innbyggere			
Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)		Ombruk av innleverte materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel	
Næringsliv			
Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp		Miljøfyrtårn-sertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall	

Av de 41 indikatorene som angår kommunens virksomheter belyser 10 hvorvidt ulike *systemer* er på plass for å tilrettelegge for et bærekraftig og redusert forbruk, 10 belyser kommunale virksomheters *handling* i det de tar i bruk slike systemer, og fem indikatorer belyser *effekten* av handlingene. 16 indikatorer er i grensesnittet mellom å måle en handling og effekt av handling. Av de 12 indikatorene som angår innbyggere og næringsliv belyser ni handlinger, én belyser effekten av handling, én belyser system som tilrettelegger for et bærekraftig og redusert forbruk, og én indikator er i grensesnitt mellom å måle handling og effekt av handling.

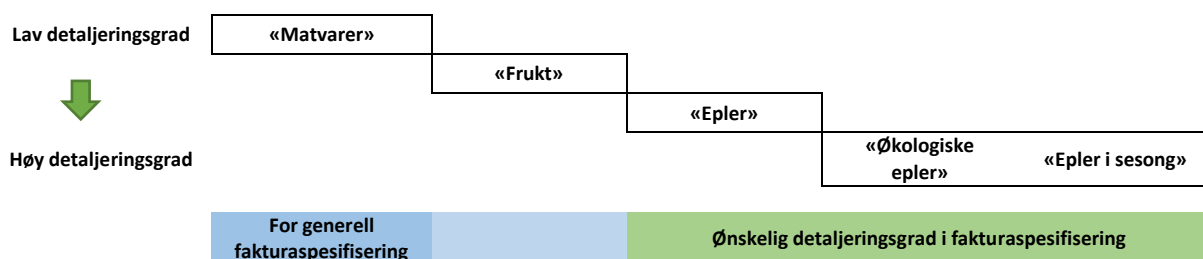
Grunnet varierende datagrunnlag foreslår vi at indikatorene gradvis fases inn. 26 indikatorer er forankret i etablerte prosesser i kommunen hvor data foreligger og er lett tilgjengelig. Disse foreslås innført i 2022. 16 indikatorer tar utgangspunkt i grunnlagsdata som eksisterer, men som samles inn til andre formål. Disse trenger noe videre behandling og foreslås innført i 2023 og 2024. 11 indikatorer tar utgangspunkt i noe begrenset grunnlagsdata som krever etablering av nye arbeidsprosesser og metoder for innhenting og analyse. Disse foreslås at utvikles og testes videre.

a. Forutsetninger for en vellykket implementering av indikatorer

Kommunens innkjøp

Som Norges nest største offentlig innkjøper har Oslo kommune en betydelig påvirkningskraft for å bevege forbruket i en mer bærekraftig retning. Ved å sette krav til kommunens leverandører kan kommunen vri forbruket over til varer med ønskede egenskaper ut ifra et bærekraftsperspektiv. Indikatorer som måler hvorvidt kommunen lykkes med dette er derfor en sentral del av et indikatorsett som måler måloppnåelse i forbruksstrategien. Forutsetninger for en vellykket implementering av indikatorer om kommunens innkjøp:

- Produkter må spesifiseres korrekt på faktura. Per i dag registreres store innkjøpsbeløp som uspesifiserte eller som altfor generelle produktkategorier. Hvis det eksempelvis blir kjøpt inn frukt som i fakturaen oppføres som «matvarer», blir beløpet registrert som uspesifisert i kommunens innkjøpssystem. Disse registreringene vil ikke kunne brukes til analyse uten ytterligere ressurskrevende prosesser. Bildet under illustrerer hvor lite informasjon som kan hentes ut fra en faktura når innkjøpet registreres med en altfor generell produktkategori. Innkjøpet blir bare registrert som «matvarer», og kan ikke brukes i datagrunnlaget til indikatorer som måler innkjøp av spesifikke produktkategorier som “frukt og grønt”, “økologisk matvarer” eller “matvarer i sesong”.

- Kommunen bør kreve at GTI/EPD-koden⁵ blir en fast del av fakturaene. Koden inneholder viktig informasjon om innkjøpte varer, noe som forenkler datafangst og muliggjør mer effektiv datafangst og mindre ressurskrevende analyseprosesser. Koden inneholder blant annet informasjon om hvorvidt produktet er økologisk-merket og er i sesong.
- Avtalelojalitet er en forutsetning for at kommunens innkjøp registreres på best mulig måte, og trenger oppfølging.

Rapportering på miljø og klima fra kommunens virksomheter

Alle kommunens virksomheter gjennomfører årlig miljø- og klimarapportering i forbindelse med årsberetningen. Rapporteringsverktøyet som benyttes p.t. er Miljøfyrtårnportalen (MFT-portalen) for bydelene og Excelark for øvrige kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Det er et klart behov for et felles, strukturert rapporteringssystem som benyttes av alle kommunens virksomheter.

Alle kommunens tjenestesteder og virksomheter skal miljøsertifiseres enten som Miljøfyrtårn eller ISO-14001. Per i dag har ni av kommunens virksomheter valgt ISO 14001 og 25 har valgt MFT som sitt miljøledelsessystem. Av de 25 virksomhetene, er ca. 50 % av deres underliggende tjenestesteder MFT-sertifisert. Bydelene i Oslo har siden 2017 benyttet MFT-portalen til kommunens

⁵ EPD-databasen forvaltes av Tradesolution AS, som eies av dagligvarekjeder. Det er stort sett matvarer som registreres i databasen, og disse får en kode, som inneholder en rekke parametere som vekt, dimensjoner, samt ulike egenskaper som økologisk, rettferdig handel, samt dyrevelferd.

årsberetningsrapportering knyttet til miljø og klima. Portalen er dermed godt kjent og brukt av de fleste av kommunens virksomheter som et rapporteringsverktøy på indikatorer knyttet til transport, avfall, energi, innkjøp og arbeidsmiljø (herunder forhold knyttet til bl.a. forurensningsforskriften).

Portalen kan brukes som rapporteringsverktøy på miljø og klima for alle kommunens virksomheter og tjenestesteder, også de som ikke er miljøfyrtårnsertifisert eller er ISO 14001-sertifisert. Det er også mulig å legge inn egendefinerte indikatorer i portalen og man velger hvilket nivå i organisasjonen som skal svare opp hvilke indikatorer. MFT-portalen kan benyttes til virksomhetsstyring gjennom uthenting av rapporter fra portalen på konsernnivå, på virksomhetsnivå og på tjenestestedsnivå, i tillegg til bransjenivå (f.eks. barnehager, skoler, sykehjem).

For å unngå at de ca. 500 tjenestestedene som allerede rapporterer i portalen skal rapportere samme tall i flere systemer anbefales det derfor at Miljø- og klimarapportering fra både bydeler og kommunale virksomheter gjøres gjennom MFT-portalen. For å tilrettelegge for alle som skal rapportere er det viktig at det gjøres et arbeid for å tilrettelegge portalen for Oslo kommune på en god måte.

Data fra miljøledelsessystemene

Når det gjelder innsamling av data knyttet til ulike indikatorer ligger det flere muligheter i Miljøfyrtårn-portalene som kan utnyttes bedre enn det som skjer i dag. Utfordringen blant mange av de kommunale virksomhetene og deres underliggende tjenestesteder er at det ikke er avsatt ressurser til å drifte miljøledelsessystemet og heller ikke ressurser til å samle inn data når nye indikatorer blir vedtatt enten av Oslo kommune selv eller av Miljøfyrtårn. Datagrunnlaget som samles inn fra alle kommunale tjenestesteder har ikke den ønskede kvaliteten. Hvis Oslo kommune ønsker en mer aktiv miljøledelse basert på et godt datagrunnlag må ansvaret for miljøledelse og datainnsamling tydeliggjøres i organisasjonen. Tilstrekkelig kapasitet og god veiledning er også en forutsetning for gode datasett.

Helhetlig tilnærming til planlegging, budsjettering, styring og rapportering av miljøprestasjon

Data samlet ved hjelp av foreslått indikatorsett bidrar til å danne et bilde av tilstand og utvikling over tid av effektmål og tiltak i strategi for bærekraftig og redusert forbruk. Denne kunnskapen bør overføres til og integreres i sentrale prosesser når kommunen beslutter over sitt ressursbruk. Det er kun ved hjelp av et faktabasert beslutningsgrunnlag at kommunen kan oppnå sine mål om et bærekraftig og redusert forbruk. Kunnskapen generert med hjelp av foreslått indikatorsettet bør derfor være en del av en helhetlig tilnærming til kommunens planlegging av ressursbruk, budsjettering, styring og rapportering.

En effektiv måte å forankre denne kunnskapen er å integrere indikatorene i verktøy og systemer som allerede brukes til budsjettering og rapportering. Framsikt er et budsjetteringsverktøy som byrådsavdelingene har tatt i bruk for budsjett 2022. Planen er at kommunens virksomheter skal ta i bruk Framsikt i arbeid med budsjett og rapportering etterhvert. Framsikt inneholder også statistikkmoduler hvor indikatordata kan flettes inn. Det ligger derfor et stort potensial på sikt i samkjøring av Framsikt og indikatordata for en helhetlig tilnærming til planlegging, budsjettering, styring og rapportering av miljøprestasjon.

Det er mange mennesker fra ulike kommunale virksomheter som er involvert i denne datainnsamlingen. For å få god kvalitet på innsamlede data krever det god veiledning av tjenestestedene og virksomhetene. God fremstilling av resultatene for egen virksomhet bidrar også til økt forståelse og engasjement for måling/rapportering.

b. Forbruksstrategien

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030, ble tatt til orientering av bystyret 18. desember 2019 (Byrådssak 249/19). Strategien har en ambisjon om at Oslo skal være et utstillingsvindu og en testarena for framtidsrettede, smarte og sirkulære løsninger som muliggjør redusert og bærekraftig material- og ressursbruk og en klimasmart og grønn byutvikling.

Strategien inkluderer målsetninger for hele Oslo by, det være seg kommunen selv, næringslivet, organisasjoner og innbyggere. Strategien har fokus på fem utvalgte kategorier; mat, plast, elektronikk, tekstiler og bygg- og anleggsmaterialer (inkludert møbler og inventar).

Strategien består av tre hovedmål med tilhørende effektmål og «Derfor vil byrådet»-punkter (handlingspunkter), som gir føringer for tiltak som bør iverksettes. Strategiens tre hovedmål med tilhørende effektmål er:

1. I Oslo skal det være lett å dele, ombruke og reparere. Sirkulære systemer skal videreutvikles for å redusere materielt forbruk.
 - Oslo har redusert sitt matsvinn per innbygger med 30 % innen 2025 og 50 % innen 2030, i henhold til FNs bærekraftsmål, og fremmer produksjon og forbruk av bærekraftig mat av hensyn til miljø, dyrevelferd, helse og økonomi.
 - Oslo har faset ut unødvendig engangsartikler i plast.
 - Oslo har økt ombruk, reparasjon og materialgjenvinning av elektronikk.
 - Oslo har økt ombruk, reparasjon og materialgjenvinning av tekstiler.
 - Oslo har økt ombruk og gjenvinning av bygningsmaterialer.
 - Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter.
 - Oslo kommune har ordninger for deling, utlån, reparasjon og bytting.
2. Innbyggere, næringsliv og kommunen skal ha god kunnskap om og stort engasjement for bærekraftig og redusert materielt forbruk, og grønne arbeidsplasser skal skapes gjennom nye delingsordninger og sirkulære løsninger.
 - Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.
 - Digitale løsninger som legger til rette for og reduserer materielt forbruk, benyttes aktivt.
 - Det er etablert flere samarbeidsplattformer på tvers i byen, mellom kommunen, næringsliv, akademia og innbyggere, for å bygge felles kompetanse og løsninger for bærekraftig og sirkulært forbruk.
3. Oslo kommune skal aktivt implementere sirkulære løsninger og bærekraftig forbruk som reduserer materielt forbruk i egne virksomheter, prosjekter og drift.
 - Oslo kommune har redusert materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.
 - Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter.
 - Alle kommunens virksomheter er miljøsertifisert og miljøledelse brukes aktivt for å fremme sirkulære løsninger.
 - Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer.
 - Oslo kommune har faset ut bruk av unødvendige engangsartikler i kommunens virksomheter.

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

- Oslo kommune gjennomfører innovative anskaffelser og samarbeider med ulike aktører for å teste ut sirkulære løsninger som kan føre til redusert materielt forbruk.
- Oslo kommune har koblet arbeidstrening og inkludering med sirkulært og bærekraftig forbruk.

I strategien er det lagt opp til tre parallelle tilnærminger som alle bidrar til å redusere materielt forbruk; **redusere** (eie mindre, fra materielt forbruk til opplevelser); **dele og sirkulere** (reparere, ombruke, dele, leie, leasing) og **erstatte** (ved nyinnkjøp skal miljømerking, bruk av resirkulerte og mindre energi- og ressurskrevende materialer prioriteres).

Se avsnitt Forankring i Strategi for Bærekraftig og Redusert Forbruk for en analyse av hvilke mål og "derfor vil byrådet"-punkter (handlingspunkter) i Strategi for bærekraftig og redusert forbruk som dekkes av indikatorer.

c. Hva er en god indikator

Hva er en indikator

ISO standarden for miljøstyring og evaluering av miljøprestasjon definerer en indikator som en *målbar representasjon av tilstanden eller status til drift, styring eller tilstander* (ISO 14031:2013, 3.15).

Indikatorer forenkler alltid en kompleks virkelighet og fokuserer på relevante og viktige forhold der data er tilgjengelig. Indikatorer er derfor bare meningsfulle innenfor en bredere kontekst. Indikatorer kan gi viktig informasjon for å forstå virkeligheten, ta beslutninger og planlegge tiltak.

Indicators always simplify a complex reality, focusing on certain aspects that are regarded as relevant and for which data are available. Indicators are meaningful only as part of a framework or story. Indicators are a necessary part of the stream of information we use to understand the world, make decisions, and plan our actions. (Stanners et al., 2007; (EEA))

Vurdering av en indikator i henhold til RACER-metodikken

En måte å vurdere indikatorer på er ved hjelp av RACER-metodikk. RACER⁶ er en forkortelse/akronym for:

- **Relevans** handler om hvorvidt indikatoren måler det som er viktig for å oppnå bærekraftig og redusert forbruk, og dermed bidrar til at indikatorsettet samlet sett dekker opp alle sentrale elementer i arbeidet og med fokus på de rette målepunktene (aktører/aktiviteter).
- **Aksept** handler om at de berørte interessentene aksepterer indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk.
- **Kredibilitet** ('Credibility') handler om at indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene.
- **Enkelhet** i den forstand at indikatoren er enkel å måle, og at data er tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk.
- **Robusthet** handler om at datagrunnlaget er basert på gode metoder og sikre kilder, og at usikkerheten i dataene er så liten som mulig.

⁶ basert på EC (2019): *Tool #41: Monitoring arrangement and indicators*.

2. Arbeidsprosess

Indikatorsettet skal kunne brukes til å vurdere gjennomføringen av tiltak og måloppnåelse knyttet forbruksstrategien, inkludert status eller endringer i materielt forbruk som følge av tiltak i strategien. Målene i forbruksstrategien er knyttet til en faktisk reduksjon i forbruk, reorganisering («dele og sirkulere») av forbruket og produktsubstitusjon («erstatte»). Arbeidet med indikatorutvikling har vært delt i to faser.

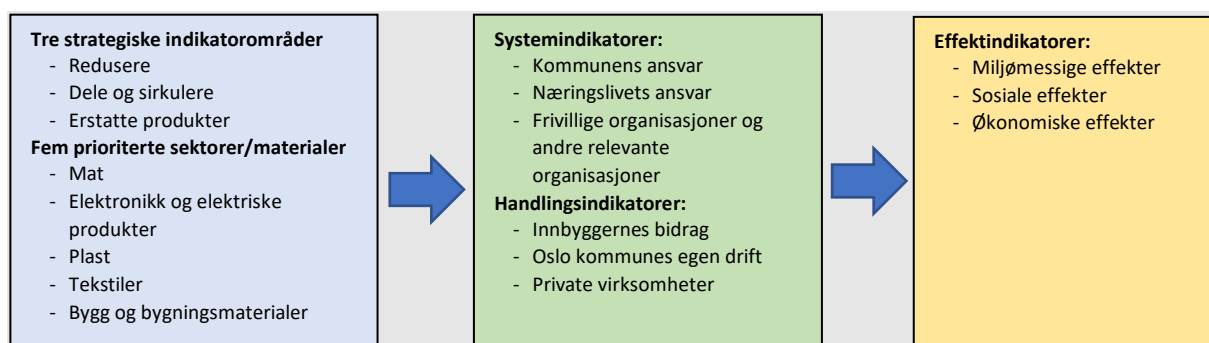
a. Fase 1

I den først fasen av indikatorprosjektet etablerte kommunen et forsknings- og utviklingssamarbeid (FoU) med tre forskningsmiljøer; CICERO, OsloMet ved SIFO og NORSUS. Innad i kommunen ble det etablert et samarbeid med ulike etater, hvor fagpersoner bidro med innspill til arbeidet.

Sluttproduktet fra den første fasen var et omfattende indikatorsett, hvor indikatorene ble inndelt i tre hovedtyper:

- **Systemindikatorer**, som måler og dokumenterer i hvilken grad nødvendige systemer og løsninger finnes tilgjengelig i kommunen og om omfanget og tilgjengeligheten av disse øker over tid. Slike systemer/løsninger kan være knyttet til f.eks lokasjoner for ombruk, digitale løsninger for ombruk eller reparasjonsvirksomheter. Tilgang på og tilgjengelighet av slike systemer er ikke alene et mål på et mer bærekraftig eller redusert forbruk, men en viktig indikasjon på etterspørsel etter slike løsninger og muligheten for en samfunnsutvikling basert på sirkulær og bærekraftig ressursbruk.
- **Handlingsindikatorer** måler og dokumenterer i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes egne virksomheter faktisk tar i bruk relevante løsninger. Handlingsrettede indikatorer kan f.eks. måles gjennom systematiske forbrukerstudier, omsetning i kroner, tonn eller andre enheter, endringer i innkjøp av varer i kommunen, eller grad av materialgjenvinning og feilsortering av avfall gjennom plukkanalyser fra byggeplasser, næringsliv og husholdninger.
- **Effektindikatorer** måler hva som er slutteffekten av de handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig. Slutteffekter vil typisk være knyttet opp mot de tre bærekraftsdimensjonene, med fokus på miljø- og ressurseffektivitet, sosial utjevning og økonomisk robusthet.

Figur 1 viser koblingen mellom satsingsområdene i strategi for bærekraftig og redusert forbruk og de ulike type indikatorene.

Figur 1. Overordnet ramme for indikatorprosjektet

b. Fase 2

I den andre fasen av indikatorprosjektet har vi gjort en gjennomgang og prioritering av indikatorer ut fra RACER-metodikken. FoU-samarbeidet med de tre forskningsinstitusjoner ble videreført, og vi har hatt et strukturert samspill mellom forskningsinstitusjonene og tematiske arbeidsgrupper bestående av fagpersoner i ulike kommunale virksomheter⁷. En rekke eksterne aktører var også involvert i denne fasen og bidro med grunnlagsdata og faglig innspill⁸.

De kommunale arbeidsgruppene stod for utvelgelse av indikatorer, kartlegging av indikatorenes relevans i forhold til måloppnåelse, prioritering blant utvalgte indikatorer og de endelige indikatorformuleringer. Forskningsinstitusjonene gjennomførte datainnhenting og –analyse, etablerte baseline og metoder for databehandling og ga faglig innspill til utvelgelse av indikatorer.

Utvelgelse av indikatorer skjedde gradvis etter tre evalueringsrunder. Første evalueringsrunde hadde som fokus kartlegging av hvilke problemstillinger innen hver kategori som kunne dekkes av foreslåtte indikatorer.

Fokus i andre evalueringsrunde var å prioritere utvalgte indikatorer basert på noen kriterier:

- Indikatorer som angår kommunens virksomheter prioriteres framfor indikatorer som angår innbyggere, organisasjoner og næringsliv i Oslo-området
- Indikatorer rettet mot innbyggere og næringsliv der grunnlagsdata mangler ble nedprioritert og erstattet med spørsmål til spørreundersøkelser rettet mot innbyggere og næringsliv for å skaffe manglende data på sikt.
- Indikatorer som er forankret i etablerte prosesser for datainnhenting er prioritert, slik som årlige miljø- og klimarapportering, Miljøfyrtårnsertifisering, kommunale utlånsordninger, samt datainnsamling foretatt av OsloBygg og REG.

Fokuset i den tredje evalueringsrunde var å velge ut indikatorer basert på deres gjennomførbarhet:

- Grunnlagsdata: om det foreligger eller om det kan skaffes på sikt.
- Gradvis innføring: indikatorer forankret i etablerte prosesser i kommunen hvor data foreligger og er lett tilgjengelig foreslås innført tidligst mulig etter politisk vedtak. Indikatorer som tar utgangspunkt i grunnlagsdata som eksisterer, men som samles inn til andre formål og dermed trenger noe videre behandling foreslås innført året etter, eller i noen tilfeller, opptil to år etter det politiske vedtaket. Indikatorer som tar utgangspunkt i noe begrenset grunnlagsdata som krever etablering av nye arbeidsprosesser og metoder for innhenting og analyse må utvikles og testes videre.
- Realistiske benevnninger: indikatorer prioriteres etter hvor detaljert måling det er mulig å oppnå og hvor mye av konteksten det er mulig å fange opp. En indikator blir prioritert hvis grunnlagsdata gir mulighet for å beregne en relevant relativ mengde, som en andel av en total,

⁷ representanter fra BYM, KLI, OsloBygg, PBE, REG, SYE, samt UKE deltok i arbeidsgruppene.

⁸ Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, Research Institutes of Sweden, samt Trade Solutions

eller mengde per bruker/ansatt. En indikator blir nedprioritert hvis grunnlagsdata kun gir mulighet for å beregne benevninger uten kontekst som kronebeløp, antall, areal eller vekt.

Tabellen viser antall indikatorer i løpet av fase 2, samt evalueringsrunder. Tabellen gir kun et bilde av størrelsesorden, og antall indikatorer før andre evalueringsrunde er kun en indikasjon. Dette fordi noen indikatorer var veldig like, og var oppført med to eller flere ulike formuleringer.

I tillegg fantes det indikatorer som var mer sammensatt, og formulert slik at de inneholdt informasjon om flere elementer i en indikator. Noen av de sammensatte indikatorene ble senere omformulert, og delt i to eller flere nye indikatorer. Noen indikatorer ble derimot slått sammen til en ny, sammensatt indikator.

Kategorier	Antall indikatorer foreslått i fase 1		Antall indikatorer som vurderes nærmere i fase 2		Antall prioriterte indikatorer		Antall endelige indikatorer
Plast	56		22		8		5
Mat	93		31		9		8
Tekstiler	96		49		13		5
Elektronikk	49		30		9		6
Bygg- og anlegg	50	Første evalueringsrunde: fokus kartlegging	33	Andre evalueringsrunde: fokus prioritering	8	Tredje evalueringsrunde: fokus gjennomførbarhet	7
Inventar og møbler	2		8		7		7
Overordnet forbruk	-		3		8		8
Næringsliv	76		4		4		4
Deling og tilrettelegging	7		4		3		3

Ideelt sett skulle alle de 53 indikatorene ha mest mulig detaljert måling, som gir mest mulig kontekstuell informasjon. Det å måle en absolutt mengde som vekt eller antall enheter gir i prinsippet mindre kontekstuell informasjon enn å måle vekten i forhold til en aktuell total eller antallet i forhold til en aktuell total. En indikator som eksempelvis måler mengde i tonn frukt og grønt innkjøpt gir ikke så mye informasjon som en indikator som måler mengden som spises per bruker i kommunale tjenestesteder med matsservering. Variasjon i antall brukere gir variasjon i mengde innkjøpt, uten at dette fanges opp av en indikator som kun måler vekt av innkjøpt frukt og grønt. En indikator som måler antall arbeidsklær som kjøpes inn eller som avhendes gir mindre kontekstuell informasjon enn en indikator som måler arbeidsklær per ansatt i utvalgte kommunale virksomheter.

På den andre siden er det fullt mulig for en indikator å gi et bilde av et komplekst forhold ved å bruke en enkel benevning som for eksempel en absolutt mengde. Et eksempel er en indikator som måler hvor mange år i snitt utvalgte elektroniske produkter blir brukt i kommunale virksomheter. Benevning

“antall år” er relativ enkel, men beskriver et komplekst saksforhold som er levealderen til et elektronisk produkt. Tilsvarende kan en indikator som måler areal gi et godt nok bilde av et saksforhold, til tross for at benevnningen areal også er relativ enkel. Et eksempel er en indikator som måler areal til lagring av bygg- og anleggsmaterialer. Det er et uttalt mål i forbruksstrategien å øke slike areal, og en indikator som måler det gir god nok informasjon til det formålet, selv med en enkel benevning.

Tabellen under gir en oversikt over benevningene til de 53 endelige indikatorer. Hovedvekt er på indikatorer som måler en andel av en aktuell total, det vil si, indikatorer med mer kontekstuell informasjon. Av grunnene nevnt over gir tabellen likevel kun en indikasjon på kompleksitet som måles og hvor godt indikatorene måler effektmål og tiltak i forbruksstrategien.

Kategori	Antall	Areal	Kronebeløp	Vekt	Andel
Bygg og anlegg	1	2		2	4
Deling og tilrettelegging	2				1
Elektronikk	2		2		4
Inventar og møbler	3		1		4
Mat			6	5	1
Næringsliv	1		3		
Overordnet forbruk			1		7
Plast			1	1	4
Tekstiler	2		1	1	2

For hver av de 53 indikatorene er det utviklet et faktaark. Faktaarkene inneholder en nøyaktig beskrivelse av hva indikatorene måler og hvordan datainnhenting og –analyse foregår, samt en analyse i henhold til RACER-metodikken. Hver indikator har fått tildelt et identifiseringsnummer (id-nummer) som består av en forkortelse relatert til produktkategori og et løpenummer. Alle indikatorer som handler om plast har for eksempel fått et id-nummer som begynner med bokstavene «pl», etterfulgt av et løpenummer. Tabellen under viser alle forkortelsene som er benyttet.

Kategori	Forkortelse i id-nummer
Bygg og anlegg	ba
Deling og tilrettelegging	dt
Elektronikk	el
Inventar og møbler	im
Mat	ma
Næringsliv	næ
Overordnet forbruk	of
Plast	pl
Tekstiler	te

INDIKATORER ETTER DATAKILDE

Indikatorene presenteres i dette avsnittet etter datakilde, med en kort beskrivelse og analyse av datakilden.

Indikatorer som belyser forbruksmønstre i kommunens virksomheter har følgende datakilder: kommunens innkjøp, ulike avtaler mellom kommunen og bedrifter/organisasjoner, miljø- og klimarapportering i kommunal årsberetning, interne systemer og undersøkelser, samt ulike kommunale utlånsordninger.

For å belyse innbyggernes forbruksmønstre benyttes SSBs forbrukerundersøkelse og Finn.no som datakilder.

Bedrifters produksjonsmønstre belyses ved hjelp av Miljøfyrtårn og SSB (om næringens økonomiske utvikling) som datakilder.

a. Kommunens innkjøp

Det elektroniske fakturasystemet kommunen bruker (KMD-systemet) er benyttet som datakilde til indikatorer el10, el11, im03, ma20, ma27, ma28, ma30, ma31, ma78, pl05, pl06, pl12, samt te02.

el10	IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper; kronebeløp og antall
el11	IKT produkter innkjøpt brukt; kronebeløp og andel av totalt IKT innkjøpt
im03	Brukte møbler/inventar innkjøpt av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av total innkjøpte møbler/inventar; kronebeløp og antall
ma20	Innkjøp av kjøtt; kronebeløp og tonn
ma27	Innkjøp av frukt, grønt og belgvekster av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma28	Innkjøp av sesongvarer av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma30	Innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
ma31	Innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
ma78	Innkjøp av økologisk mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
pl05	Engangsprodukter i plast i utvalgte samkjøpsavtaler der krav er stilt om at produktet kan materialgjenvinnes; andel av total i avtalen
pl06	Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen
pl12	Engangsplast innkjøpt; tonn
te02	Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall

KMD-systemet er grunnlaget for analyser og beregninger og omfatter informasjon om antall enheter, verdi og masse. Datagrunnlaget kan i neste omgang brukes til beregninger av effekter knyttet til indirekte klimagassutslipp eller andre former for miljø- og ressurspåvirkninger.

Fremgangsmåte

Datauttrekk fra KMD-systemet er gjort av UKE for relevante varekategorier og med et spesifikt sett av data knyttet til hvert innkjøp, i form av Excel regneark. Regnearkene er «forenklet» med Pivot-tabeller, der det er laget nye regneark med summering av antall enheter og beløp fordelt på varekategorier og etater/bydeler i kommunen.

For å få et håndterlig antall varekategorier og beregne masse og indirekte klimagassutslipp for innkjøp totalt, inkluderes alle varekategorier som til sammen utgjør minst 80% og opp til 95% av totalt innkjøp, summert fra en rangering av varekategorier fra størst til lavest andel av omsetning.

For alle varegrupper der enhet er registrert i masse (kg), er det gått videre med å regne ut total masse (kg) innkjøpt per år samlet og for hver bydel og etat. For varekategorier der enhet er registrert i antall enheter, har det vært nødvendig å lage beregninger av gjennomsnittlig vekt per enhet.

Med basis i masse per varekategori er det beregnet indirekte klimagassutslipp ved å bruke utslippsfaktorer for indirekte utslipp av klimagasser med basis i verdier fra en rekke kilder⁹. Basert på data for hver av de utvalgte varekategoriene er det laget aggregerte data for hovedvaregrupper, som til sammen utgjør samlet indirekte utslipp assosiert med kommunens innkjøp.

Muligheter og begrensninger i bruk av fakturainformasjon som datakilde

Fordelen med å bruke KMD-systemet som datakilde er at alle fakturaer blir registrert i dette systemet, både det som kommer inn av elektroniske fakturaer og det som blir registrert fra innkjøp av dagligvarer i butikker og lignende. Systemet gjør det mulig å få et bilde av kommunale innkjøp både innenfor og utenfor samkjøpsavtaler og gir uttrykk for kommunens kjøpekraft og mulighet til å påvirke forbruket i en mer bærekraftig retning.

Når det gjelder begrensninger er måling av faktisk forbruk en vanskelig oppgave for en så stor organisasjon. I denne sammenhengen er det derfor benyttet data for innkjøp i kommunen som et uttrykk for hvor mye som forbrukes årlig i kommunens virksomheter. Dette tar da følgelig ikke høyde for hvor mye som kastes i kommunen uten at det blir forbrukt, spesielt av mat der vi vet at matsvinnet er høyt. Det tar heller ikke høyde for variasjon i lagerbeholdning fra år til år, noe som kan påvirkes av for eksempel store innkjøp på slutten av et år, som først blir forbrukt påfølgende år.

Videre var det hvert år en stor andel av innkjøpene som ikke var spesifisert tilstrekkelig på varegrupper, men som endte opp som uspesifiserte innkjøp. Det ville vært en stor jobb å få disse spesifisert og fordelt på varegrupper, for deretter å beregne klimagassutslipp av disse innkjøpene. Det er i stedet i beregningene av totalt klimagassutslipp knyttet til årlig innkjøp av utvalgte produktkategorier gjort en korrigering for den uspesifiserte andelen, der det er antatt at denne har omtrent samme utslippsfaktor per kg som for det totale innkjøpet, for å få en beregning av klimagassutslipp knyttet til totalt innkjøp. Det er derfor en stor fordel om rutinene i kommunen knyttet til registrering av fakturaer forbedres og at andelen uspesifiserte varer blir redusert.

I tillegg til begrensninger som følge av uspesifiserte varer var enhetsvekter for mange varegrupper ikke gitt i datagrunnlaget. Dette førte til mye arbeid med å beregne enhetsvekter for ulike varegrupper. Dette arbeidet bestod i å beregne vektete gjennomsnittsdata for enhetsvekt for varer som utgjorde omtrent 60-70% av totalt innkjøpt beløp i hver UNSPSC-kode som var inkludert 95%-utvalget. Det ble beregnet et vektet snitt for flest mulig UNSPSC-kodene i 95%-utvalget med utgangspunkt i enhetsvekter som er oppgitt i varelinjebeskrivelsene og antall enheter av varene for hver UNSPSC-kode. For varegrupper hvor det ikke lot seg gjøre å få frem enhetsvekter ble det gjort en korrigering i endelige analyser ved at vekten av mat for disse varegruppene ble multiplisert med den gjennomsnittlige utslippsfaktoren for innkjøpt mat. I fremtidige analyser vil man trolig kunne spare mye tid ved å få tilgang på enhetsvekter som del av registreringene i dataene, ved å etterspørre enhetsvekt som del av datagrunnlaget som legges inn ved registrering av fakturaen.

⁹ LCA-databasen som er utviklet av RISE og NORSUS for norske forhold for mat, og bruk av utslippsfaktorer fra Simapro-databasen til NORSUS, EPD-data for norske møbler (EPD-Norge.no), litteratordata osv.

Til slutt, for varegruppene som inngår i klimaregnskapet knyttet til innkjøp og forbruk av varer i kommunen, er det ikke lagt til grunn et totalt livsløpsregnskap for de ulike varegruppene, men et såkalt «vugge-til-port» regnskap. Det vil i praksis si at bruksfasen og avfallsbehandling ikke er inkludert, men kun prosessene som inngår frem til og med produksjon. Distribusjon er utelatt fordi det er stor usikkerhet knyttet til hvor de ulike varene er produsert og hvordan de blir transportert frem til sluttbruker, og dermed hvor stort klimagassutslippet er fra transportarbeidet som inngår. Det har ikke vært mulig å frembringe utslippsfaktorer for de typer varer som kommunen faktisk kjøper inn, siden kommunen ikke har etterspurt miljødeklarasjoner i forbindelse med sine innkjøp. Det er for alle varegrupper benyttet best tilgjengelig data for utslipp av klimagasser knyttet til de ulike varegruppene som inngår i hver hovedkategori av varer.

b. Annen data fra kommunens virksomheter

i. Miljø- og klimarapport

Miljø- og klimarapport i kommunens årsberetning er datakilde til indikatorer dt02, el04, im02, im05, im06, im07, im08, te08, te16, te17, samt te78.

dt02	Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel
el04	Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel
im02	Møbler/inventar levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder til eksterne aktører; antall
im05	Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
im06	Kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
im07	Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel
im08	Kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell; andel
te08	Reparerte arbeidsklær i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
te16	Kommunale tjenestesteder med rutiner for rulling av arbeidsklær; andel
te17	Tekstiler fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leveres til ombruk/gjenbruk av total som avhendes; tonn
te78	Kommunale tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk i forhold til kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler; andel

Årsberetningen er et viktig dokument i styringsdialogen med byrådsavdelingene og er en tilbakemelding til byrådet og bystyret om hvorvidt budsjettmålene for økonomi og tjenesteproduksjon er nådd. Det skal i tillegg redegjøres for oppnådde resultater. Informasjonen i miljø- og klimarapporten i årsberetningen brukes blant annet til å beregne klimagassutslippene fra kommunes egne virksomheter, følge opp utfasing av unødvendig engangsplast, reduksjon av matsvinn, kildesortering av avfall, samt gir et bilde av prosedyrer relatert til forbruk og anskaffelser.

Fremgangsmåte

Per i dag rapporterer bydelene gjennom Miljøfyrtårn-portalene (MFT-portalene), mens kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder rapporterer via Excelark. Bydelenes data aggregeres i MFT-databasen og eksporteres i Excel. Data fra bydeler og fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder aggregeres også i Excel.

Muligheter og begrensninger i bruk av miljø- og klimarapport i årsberetningen som datakilde

Rapportering i forbindelse med årsberetningen er en godt forankret prosess i kommunen. Det er likevel rom for effektivisering når det gjelder rapportering på miljø og klima gjennom utsendelse av Excelark. Denne måten å rapportere på er ressurskrevende og øker fare for unøyaktige opplysninger. En samkjøring med rapportering gjennom MFT-portalene er en mulig løsning siden det der foreligger etablerte rapporteringsrutiner, oppgavebeskrivelser og opplæringsmuligheter.

ii. Oslobygg

Oslobygg er datakilde til indikatorer ba07, ba08, ba10, ba29, ba51, ba52, samt ba54.

ba07	Kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering; andel
ba08	Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; andel
ba10	Lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune; antall og areal (kvm)
ba29	Bygg- og anleggsavfall i kommunale nybyggprosjekter; kilo per kvm
ba51	Andel kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av total kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt; areal (kvm)
ba52	Byggematerialer og bygningsdeler fra riving og rehabilitering som er ombrukt i kommunale byggeprosjekter; tonn og type
ba54	Kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene; andel

Oslobygg KF er en sammenslåing av foretakene Undervisningsbygg, Omsorgsbygg, Kultur- og idrettsbygg og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg. Oslobygg har dermed ansvar for å forvalte, drifte, vedlikeholde og bygge Oslo kommunes barnehager, skoler, idrettsanlegg, kulturbygg, brannstasjoner, sykehjem og helsehus. Oslobygg er kilden til all data til indikatorer innen bygg og anlegg.

Muligheter og begrensinger i bruk av Oslobygg som datakilde

Opplysninger som Oslobygg henter inn gir ikke et komplett bilde av ombruk av byggematerialer og omfang av rehabilitering framfor nybygging. Det er derfor begrenset hva man vet om status innen disse områdene.

Likevel er informasjon fra Oslobyggs systemer et godt utgangspunkt for å vurdere de viktigste miljøtiltakene for alle byggeprosjekter, hvilke premisser som må være på plass for at rehabilitering øker, og ikke minst for å vurdere bakgrunnen for at det ikke ombrukes nok materialer i nybyggprosjekter.

Data om materialer som benyttet i anleggsprosjekter utført av Bymiljøetaten og Vann- og avløpsetaten, må innsamles separat. Disse er ikke inkludert i dette datasettet p.t.

iii. Etater

Etatene er også sentrale datakilder for enkelte indikatorer. Indikator el50 er basert på beregninger utført av UKE om gjennomsnittlig levealder for IKT utstyr. Statistikk utført av REG om uttak fra gjenbruksstasjoner er datakilde til indikatoren of07. Kartleggingen utført av BYM om miljøsertifisering i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder er datakilde til indikatoren of08.

el50	Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter; år
of07	Ombruk av innlevert materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel
of08	Kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel

iv. Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er datakilde til indikator ma18.

ma18	Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn
------	--

Fremgangsmåte

Årlig måling i en fireukers periode i henhold til veiemetode fastsatt av MFT-sertifiseringskriterier.

Muligheter og begrensinger i bruk av MFT-sertifiseringskriterier på mat som datakilde

Måling og registrering av matavfall følger en veldefinert metodikk og mange av de kommunale tjenestestedene er kjent med metodikken. Indikatoren forutsetter en omregningsnøkkel fra matavfall til matsvinn. Denne kan produseres ved plukkanalyser på aggregert nivå.

v. Andre kilder

1. Deichman

Deichman er datakilde til indikator dt01.

dt01	Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall
------	---

Deichman har utlånstall og bestandtall for verktøy siden 2018. Dette kan brytes ned til hvert bibliotek (og hvert verktøy) ved behov. (Deichman har p.t. utlån av verktøy på Holmlia, Tøyen, Grünerløkka og Torshov.)

2. BUA/Frigo/Skattekammeret

BUA/Frigo/Skattekammeret er datakilde til indikator dt03.

dt03	Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall
------	--

BUA, Skattekammeret og Frigo har henholdsvis 15, 2 og 1 utstyrssentraler i Oslo kommune hvor sports- og friluftsutstyr lånes ut.

Muligheter og begrensinger i bruk av BUA/Frigo/Skattekammeret som datakilde

BUA-ordningene i Oslo benytter et felles utlånssystem der all utlånsaktivitet er registrert siden slutten av 2018. BUA bruker utlånte utstyrsenheter som viktigste indikator ettersom det er mest nøyaktig. En låntaker låner som oftest til flere personer f.eks. foreldre låner til barn og lærere for hele klassen. Skattekammeret skal over til BUAs utlånssystem fra 2022, som medfører at BUA kan være datakilde for begge ordningene. Friluftssenteret i Gamle Oslo (Frigo) bruker eget system, og data må samles inn separat.

3. Workplace og digital ombruksplattform

Workplace og digital ombruksplattform er datakilde til indikatorer im01.

im01	Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
------	--

På Workplace gruppen "SAM/Ombruk - gis bort" kan ansatte i Oslo kommune legge ut annonser for ting de ønsker å gi bort til andre kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Ettersom gruppen har veletablerte kjøreregler og hver annonse skal oppdateres med "gitt bort" vil det være mulig å eksportere dataen fra gruppen til Excel, der man kan utføre analyser basert på antall, nøkkelord osv. Bruk av Workplace som datakilde vil være begrenset til å dokumentere graden av ombruk på tvers av virksomheter i kommunen til et annet system er på plass, jmf. Datakilden 'Digital ombruksplattform' som er beskrevet under.

Uttesting av den digitale ombruksplattformen Loopfront (pilotprosjekt 2020-2022) har gitt kommunen innsikt i hva slags data det kan være mulig å hente ut når materialer kartlegges, registreres og omsettes;

- Type, antall og vekt av materialer på ulike lokasjoner (og om de er tilgjengelige, reserverte eller tatt i bruk et nytt sted)

- Registrere CO2 kg spart og avfall kg spart ved ombruk versus nyinnkjøp
- Estimert Co2 utslipp ved produksjon av produktet registrert for ombruk
- Estimert økonomiske besparelser ved produksjon av produktet registrert for ombruk
- "Material passport" - dokumentasjon om materialene og deres egenskaper
- Registrere type, antall og vekt av materialer som blir ombrukt på tvers i organisasjonen
- Registrere type, antall og vekt av materialer som blir ombrukt eksternt
- Registrere utført reparasjon/redesign på møbler/inventar

4. Avtale på ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr

Avtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr er datakilde til indikatorer el02, el51.

el02	IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter
el51	IKT produkter som er levert til materialgjenvinning fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter

UKE stiller krav til statistikk og rapport og rapporterer på innsamlet utstyr, utstyr til ombruk og utstyr til materialgjenvinning til FIN hvert kvartal (på utvalgte kategorier).

5. Øvrige kommunale avtaler

Utleieavtaler til arrangementer i kommunale lokaler er datakilde til indikatoren pl01. Utlysning av foodtrucks er datakilde til indikatoren pl02.

pl01	Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel
pl02	Avtaler for foodtrucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel

c. Innbyggere

i. SSB forbruksundersøkelse

SSB forbruksundersøkelse er datakilde til indikatorer of01, of02, of03, of04 samt of05.

of01	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på varer; prosentandel
of02	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på tjenester; prosentandel
of03	Oslo husholdningenes totalforbruk på grønt forbruk; prosentandel
of04	Oslo husholdningenes totalforbruk på bruktkjøp; prosentandel
of05	Oslo husholdningenes totalforbruk på reparasjonstjenester; prosentandel

Statistisk sentralbyrå (SSB) har siden 1974 gjennomført forbruksundersøkelsen årlig uten store innholdsmessige endringer. Det ble gjennomført en større undersøkelse i 2012. Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid. Undersøkelsens observasjonsenhet er private husholdninger i Norge. Utgiftsgrupperingen bygger på COICOP-HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose - Household Budget Survey).

SSB gjennomfører i 2021/2022 en ny forbruksundersøkelse der de for første gang baserer seg på transaksjonsdata inkludert kvitteringstransaksjoner fra de store kjedene. I tillegg baseres dataen på en utvalgsundersøkelse hvor 12 000 deltakere registrerer forbruk i en WebApp over en 14-dagers periode, samt et spørreskjema som blant annet dekker opp kjøp/større investeringer som skjer sjeldnere. Vare- og tjenesteklassifisering i denne forbruksundersøkelsen vil være hentet fra COICOP 2018. Statistikken skal publiseres i 2023.

Muligheter og begrensinger i bruk av forbruksundersøkelsen som datakilde

SSB trekker ut et representativt utvalg fra hvert fylke og etter husholdningstype. Oslo kommune er en del av landsdelen Oslo og Viken. Utfordringer med å sikre gode tall for Oslo er at det er for få observasjoner til å få detaljert statistikk (fordelt på varegrupper og husholdningstype for eksempel). Det vil være 1600 husholdninger fra Oslo i bruttoutvalget. Grunnet lavt antall respondenter har ikke SSB laget tabeller på forbruksdata på kommunenivå før, men de vil kunne se nærmere på hva slags tall det er mulig å trekke ut for Oslo når statistikken er klar.

Oslo har en demografi som skiller seg ut fra resten av landet ettersom en større andel av husholdningene består av enkeltpersoner. Ettersom forbruksundersøkelsen er en husholdningsundersøkelse, er demografisk analyse utover høyeste utdanning/inntekt i husholdningen og størrelse på husholdningen vanskelig.

SSB er åpne for innspill på hvilke tabeller som ønskes publisert, og de kan også ta betalte tabelloppdrag og analyser for Oslo kommune.

Statistikken skal publiseres i 2023 og det er deretter stilt krav om gjennomføring hvert femte år, men med mulighet for hyppigere publiseringer.

Tradesolution blir benyttet av alle dagligvarekjedene i Norge for å behandle grunndata om produkter i alle ledd av næringskjeden. Systemet tilrettelegger for å tagge produktene med ønskede kvaliteter, som for eksempel rettferdig handel, økologisk, miljømerket. Utfordringen ligger i at ikke alle produkter blir tagget med sine respektive egenskaper og dermed må en eventuell analyse basere seg på manuell analyse som ofte baserer seg på mangelfull informasjon.

ii. Avfallsanalyse

REGs avfallsanalyse er datakilde til indikator ma63.

ma63	Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)
------	---

Oslo kommune har et kildesorteringssystem for matavfall og plastemballasje, innført i 2012, som går ut på at abonnentene sorterer matavfall i grønne poser og plastemballasje i blå/lilla poser, samt restavfall i handleposer eller tilsvarende. Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) gjennomfører regelmessige analyser for å undersøke avfallssammensettingen og hvor godt kildesorteringssystemene fungerer.

EU vedtok i mai 2018 et nytt Avfallsdirektiv som setter økte mål for ombruk og materialgjenvinning. For husholdningsavfall er det satt mål om 65 % materialgjenvinning innen 2035. Oslo kommune har et mål om 65 % materialgjenvinning i 2030 (Byrådsplattform 2018 – 2023). Avfallsanalysen brukes for å dokumentere hvor Oslo kommune er i forhold til disse målene.

Fremgangsmåte

10 prøveområder blir valgt ut, slik at et gjennomsnitt av disse representerer hele Oslo kommune når det gjelder en rekke sosioøkonomiske parametere. Avfall fra prøveområdene blir tømt i mottakshallen på Haraldrud optiske utsorteringsanlegg. Dette kalles hovedprøven. Av hovedprøven ble det først tatt ut delprøver med avfall til detaljert analyse. Dette innebærer at avfall (restavfall, grønne poser og blå/lilla poser) tas ut fra hovedprøven, blir veid, registrert og satt til side for senere sortering. Av det resterende restavfallet ble det gjort prøver på opptil 800 kg til enkel analyse, hvor det kun ble sortert ut farlig avfall og EE-avfall.

Det ble i denne analysen gjort et skille på matsvinn (nyttbart matavfall)¹⁰ og ikke-nyttbart matavfall. Dette skillet sier noe om forbedringspotensialet for avfallsreduksjon, da matsvinn er en avfallstype som kan og bør begrenses til så nærme null som mulig, mens ikke-nyttbart matavfall er en helt naturlig og nødvendig del av matlaging.

Muligheter og begrensinger i bruk av plukkanalyse som datakilde

Svært mye av matsvinnet som finnes i restavfallet er emballert avfall, gjerne fra opprydding i skap, fryseboks eller lignende. Det er normalt at abonnentene ikke skiller denne typen matavfall fra emballasjen, og kaster dermed alt i restavfallet. Dette er ikke blitt kartlagt under denne analysen, men andre tilsvarende analyser Mepex har gjennomført har indikert at ca. 1/3 av matsvinn i restavfall kan dreie seg om emballert matavfall. Ettersom mesteparten av matsvinnet blir kastet i restavfallet, vil en reduksjon i matsvinnmengden også med all sannsynlighet øke sorteringsgrad for matavfall.

iii. Finn.no

Finn.no er datakilde til indikator of06.

of06	Annonser publisert på torget på Finn.no; antall
------	---

Finn.no er Norges største digitale markeds plass, med gjennomsnittlig 6,3 millioner besøkende hos plattformen hver uke. Hvert år publiserer Schibsted (som Finn.no er en del av) og Adevinta en

¹⁰ Menneskemat som på et tidspunkt kunne ha blitt spist opp av husholdet (til forskjell fra ikke-nyttbart matavfall som f.eks. bein, skall og skrell).

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Bruktmarkedsrapport som viser miljøgevinstene deres brukere genererer ved å kjøpe og selge brukte varer på deres markeds plasser.

Muligheter og begrensinger i bruk av Finn.no som datakilde

Finn.no har dessverre ikke fullstendige data ift. salg gjort på markeds plassen 'Torget', men de har tall på annonser som er lagt ut i Oslo. I tillegg har Schibsted og Adevinta i samarbeid med IVL Svenska Miljöinstitutet utviklet en metode som beregner CO₂e, plast, stål og aluminium potensielt spart basert på salg på torget på Finn.no, og disse tallene kan eventuelt også hentes ut for Oslo.

d. Næringsliv

i. SSB næringsens økonomiske utvikling (NØKU)

SSB næringsens økonomiske utvikling ([NØKU](#)) er datakilde til indikatorer næ02, næ03, samt næ04.

næ02	Omsetning butikk salg med bruktvarer i Oslo; kronebeløp
næ03	Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp
næ04	Omsetning delingstjenester i Oslo; kronebeløp

NØKU gir informasjon om aktiviteten hos norsk næringsliv. Den årlige statistikken er basert på både registerdata fra næringsoppgaver og a-ordningen, spørreundersøkelser og andre kilder som f.eks. årsregnskap. Statistikken publiseres på foretaks- og bedriftsnivå og har mange statistikkvariabler (omsetning, salgsinntekt, varekostnad, lønnskostnad, sysselsetting investeringer m.m.)

Muligheter og begrensinger i bruk av SSB Næringsens økonomiske utvikling (NØKU) som datakilde

SSB opererer med standard koder for næringsgruppering. Alle virksomheter har en næringskode. Det er derfor mulig å få tall på virksomheter med disse næringene, avgrenset til Oslo (altså som har sin adresse registrert i Oslo).

Det finnes næringskoder for både bruktsalg, reparasjonstjenester og utleie/leasing, se tabell:

Næring 47.79 – Butikkhandel med brukte varer Inkluderer: Omfatter brukte bøker og andre brukte varer og antikviteter og auksjonsforretninger (detalj) Ekskluderer: Detaljhandel med brukte motorvogner, unntatt motorsykler grupperes under: 45.1 Handel med motorvogner, unntatt motorsykler. Internettauksjoner og annen auksjonsvirksomhet utenom utsalgssted (detalj) grupperes under hhv.: 47.91 Postordrehandel og handel via Internett og 47.99 Detaljhandel utenom utsalgssted ellers. Pantelånvirksomhet grupperes under: 64.92 Annen kredittgiving Underkoder: 47.791 - Butikkhandel med antikviteter 47.792 - Butikkhandel med brukte klær 47.799 - Butikkhandel med brukte varer ellers (Inkluderer: Omfatter brukte møbler og innbo, bøker m.m.)	Næring 95 - Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk Inkluderer: Omfatter reparasjon og vedlikehold av datamaskiner og tilleggsutstyr som f.eks. stasjonære datamaskiner, bærbare datamaskiner, lagerenheter og printere Inkluderer også: Omfatter også reparasjon av kommunikasjonsutstyr som for eksempel telefaksapparater, radiosender- og mottakerutstyr og forbrukerelektronikk som for eksempel radio- og tv-apparater, redskaper til hus og hage som for eksempel plenklippere og –trimmere, skotøy og lærvarer, møbler og boligutstyr, klær og tilbehør til klær, sportsutstyr, musikkinstrumenter, hobbyartikler og andre varer til personlig bruk Ekskluderer: Reparasjon av medisinsk utstyr og diagnostisk utstyr, måleinstrumenter, laboratorieinstrumenter, radar- og sonarutstyr grupperes under; 33.13 Reparasjon av elektronisk og optisk utstyr
Næring 77 – Utleie og leasingvirksomhet Inkluderer: Omfatter utleie og leasing av materielle og ikke-finansielle immaterielle aktiva herunder en lang rekke varer som f.eks. biler, datamaskiner, forbruksvarer og industrimaskiner og -utstyr til forbrukere mot en periodisk utleie- eller leasingbetaling. Den er inndelt i (1) utleie av	Næring 77 – Utleie og leasingvirksomhet (fortsetter) Underkoder: 77.2 - Utleie og leasing av husholdningsvarer og varer til personlig bruk (Inkluderer: Omfatter utleie av husholdningsvarer og varer til personlig bruk samt utleie av fritids- og sportsutstyr og videofilm. Virksomheten omfatter vanligvis

motorkjøretøyer, (2) utleie av fritids- og sportsutstyr og utstyr til personlig bruk og til husholdningsbruk, (3) leasing av annet materiell og utstyr av en slik type som brukes til næringsvirksomhet herunder transportutstyr og (4) leasing av ikke-finansielle immaterielle aktiva. Omfatter kun operasjonell leasing Inkluderer også: Omfatter også bruk av aktiva som for eksempel patenter, varemerker og franchiseavtaler hvor det betales royalty eller lisensavgift til eier av aktiva Ekskluderer: Finansiell leasing grupperes under: 64.91 Finansiell leasing. Utleie av fast eiendom grupperes under næringshovedområde: L Omsetning og drift av fast eiendom. Utleie av utstyr med personell grupperes i de relevante kategoriene ut ifra hva slags virksomhet dette utstyret brukes i, f.eks. bygge- og anleggsvirksomhet (næringshovedområde: F), transport (næringshovedområde: H)	korttidsutleie av varer, selv om varer i visse tilfeller kan leases for lengre tid) 77.21 - Utleie og leasing av sports- og fritidsutstyr (Inkluderer: Omfatter utleie av varer til fritid og sport: lystbåter, kanoer, seilbåter, sykler, strandstoler og parasoller, ski og annet sportsutstyr Ekskluderer: Utleie av lystbåter og seilbåter med besetning grupperes under hhv.: 50.10 Sjøfart og kysttrafikk med passasjerer og: 50.30 Passasjertransport på elver og innsjøer. Utleie av videofilm og DVD grupperes under: 77.22 Utleie av videofilm, DVD og lignende. Utleie av andre varer til bruk i husholdningen og til personlig bruk grupperes under: 77.29 Utleie og leasing av andre husholdningsvarer og varer til personlig bruk. Utleie av utstyr til fritid og rekreasjonsformål som en integrert del av rekreasjonsfasiliteter grupperes under: 93.299 Fritidsvirksomhet ellers) 77.33 - Utleie og leasing av kontor- og datamaskiner (Inkluderer: Omfatter utleie og operasjonell leasing av kontormaskiner og -utstyr uten personell: datamaskiner og tilleggsutstyr, kopieringsmaskiner, skrivemaskiner og tekstbehandlings- maskiner, bokholderimaskiner og tilhørende utstyr som kassaapparater, elektroniske regnemaskiner mv. og kontormøbler)
--	--

Noen foretak består kun av én virksomhet, mens andre foretak har flere virksomheter (flervirksomhetsforetak). SSB opererer med en egen variabel som skiller mellom om foretaket er et flervirksomhetsforetak eller et foretak med kun en virksomhet. SSB skiller også mellom foretakets næringskode og virksomhetenes næringskoder (som kan være ulike foretakets næring).

Det er mulig fra SSBs datasett å finne ut av omsetningen til virksomheter med næringskode innen brukthandel, reparasjon eller utleie/leasing som er med i et flervirksomhetsforetak, der foretaket har en annen næringskode.

For at det skal være mulig å dokumentere utviklingen av reparasjons-, utleie/leasing- og brukthandelstjenester i virksomheter som har en annen næringskode enn de overnevnte, for eksempel virksomheter med næringskode 47.71 - Butikkhandel med klær, der reparasjon, brukthandel og utleie/leasing utgjør en mindre andel av foretakets virksomhet, er det avgjørende at foretaket har opprettet en egen virksomhet med de overstående næringskodene. Men ettersom hovedregelen er at hver næring sysselsetter minst fem personer på heltid eller deltid er det å forvente at mindre prosjekter innenfor reparasjon, brukthandel og leie/leasing ikke fanges opp av statistikken.

ii. Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er datakilde til indikator næ01.

næ01	Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall
------	--

Miljøfyrtårn gir sertifiserte bedrifter i privatsektor verktøy for å jobbe konkret med bærekraft innen områder som arbeidsmiljø, avfallshåndtering, energibruk, innkjøp og transport. Bedriftene får støtte til å jobbe helhetlig, systematisk og langsiktig med tiltak som forbedrer miljøprestasjoner og reduserer klimagassutslippene.

Fremgangsmåte

Opplysninger hentes fra nettsiden til MFT, som offentliggjør antall sertifiserte bedrifter innen alle bransjer og som har virksomhet registrert i Oslo kommune.

Muligheter og begrensinger i bruk av Miljøfyrtårn som datakilde

Verktøyene for miljøoppfølging som er tilgjengelige for MFT-sertifiserte bedrifter gir oversikt, statistikk og rapporter som viser hvilken effekt miljøarbeidet har hatt. Man kan følgelig iverksette tiltak og sette nye miljømål for å forbedre miljøprestasjoner. MFT-sertifiseringen gir en god indikasjon på at bedriften jobber systematisk med miljø- og klimaspørsmål.

MFT-sertifiserte bedrifter i privat sektor får et kvalitetsstempel på sitt arbeid med miljø- og klima, men er ikke nødvendigvis representative for næringslivets miljø -og klimaarbeid innenfor kommunens grenser. I tillegg utgjør sertifiseringskriterier til MFT, som hvilken som helst sertifiseringsordning, et utvalg av miljø- og klimakriterier som er aktuelle for næringslivet. Kriteriesettet er verken perfekt eller fullstendig.

INDIKATORTYPER OG STATUS

Indikatorer presenteres i dette avsnittet etter deres hovedtype og mulig tidspunkt for innfasing. Formålet med å utvikle et indikatorsett er å vurdere gjennomføringen av tiltak knyttet til strategien for bærekraftig og redusert forbruk, og kunne se på endringer og status i forbruk. Strategien har målsetninger for hele Oslo by, det være seg kommunen selv, næringslivet, organisasjoner og innbyggere. Strategien har fokus på fem utvalgte kategorier; mat, plast, elektronikk, tekstiler og bygg- og anleggsmaterialer (inkludert møbler og inventar).

Det kreves et omfattende indikatorsett for å kunne vurdere måloppnåelse på alle disse områdene. Indikatorene som foreslås skal dekke de tre tilnærmingene til bærekraftig forbruk (reduksjon, deling og sirkulering, erstatning), angår alle aktører omtalt i strategien (kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, innbyggere, næringsliv og organisasjoner aktive innen kommunens grenser), og dekker alle produktkategorier i strategien (mat, plast, elektronikk, tekstiler og bygg- og anleggsmaterialer, inkludert møbler og inventar). I tillegg til det bør indikatorer dekke hvorvidt nødvendige systemer som tilrettelegger for et bærekraftig og redusert forbruk er på plass, i hvilken grad systemene tas i bruk i form av konkrete handlinger, samt hva som er effekten av handlingene.

a. Indikator typer

Indikatorer er inndelt i følgende hovedtyper:

- **Systemindikatorer**, som måler og dokumenterer i hvilken grad nødvendige systemer og løsninger finnes tilgjengelig i kommunen og om omfanget og tilgjengeligheten av disse øker over tid. Slike systemer/løsninger kan være knyttet til f.eks. lokasjoner for ombruk, digitale løsninger for ombruk eller reparasjonsvirksomheter. Tilgang på og tilgjengelighet av slike systemer er ikke alene et mål på et mer bærekraftig eller redusert forbruk, men en viktig indikasjon på etterspørsel etter slike løsninger og muligheten for en samfunnsutvikling basert på sirkulær og bærekraftig ressursbruk.

Følgende er systemindikatorer:

ba07	Kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering; andel
dt02	Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel
el04	Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel
im07	Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel
im08	Kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell; andel
næ01	Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall
of08	kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel
pl01	Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel
pl02	Avtaler for foodtrucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel
te16	Kommunale tjenestesteder med rutiner for rulling av arbeidsklær; andel
te78	Kommunale tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk i forhold til kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler; andel

- **Handlingsindikatorer** måler og dokumenterer i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes egne virksomheter faktisk tar i bruk relevante løsninger. Handlingsrettede

indikatorer kan f. eks måles gjennom systematiske forbrukerstudier, omsetning i kroner, tonn eller andre enheter, endringer i innkjøp av varer i kommunen, eller grad av materialgjenvinning og feilsortering av avfall gjennom plukkanalyser fra byggeplasser, næringsliv og husholdninger. Følgende er handlingsindikatorer:

ba08	Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; andel
ba10	Lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune; antall og areal (kvm)
ba54	Kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene; andel
el10	IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper; kronebeløp og antall
im01	Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
im02	Møbler/inventar levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder til eksterne aktører; antall
im03	Brukte møbler/inventar innkjøpt av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av total innkjøpte møbler/inventar; kronebeløp og antall
im05	Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
im06	Kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
næ02	Omsetning butikksalg med bruktvarer i Oslo; kronebeløp
næ03	Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp
næ04	Omsetning delingstjenester i Oslo; kronebeløp
of01	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på varer; prosentandel
of02	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på tjenester; prosentandel
of03	Oslo husholdningenes totalforbruk på grønt forbruk; prosentandel
of04	Oslo husholdningenes totalforbruk på bruktkjøp; prosentandel
of05	Oslo husholdningenes totalforbruk på reparasjonstjenester; prosentandel
of06	Annonser publisert på torget på Finn.no; antall
te08	Reparerte arbeidsklær i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall

- **Effektindikatorer**, som skal måle hva som er effekten av de handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig. Slutteffekter vil typisk være knyttet opp mot de tre bærekraftsdimensjonene, med fokus på miljø- og ressurseffektivitet, sosial utjevning og økonomisk robusthet. Følgende er effektindikatorer:

ba52	Byggematerialer og bygningsdeler fra riving og rehabilitering som er ombrukt i kommunale byggeprosjekter; tonn og type
el50	Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter; år
ma18	Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn
ma20	Innkjøp av kjøtt; kronebeløp og tonn
ma63	Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)
pl12	Engangsplast innkjøpt; tonn

- Følgende indikatorer er i grensesnitt mellom handling- og effektindikatorer. Disse måler en handling som utføres, samtidig som omfanget av handlingen i seg selv er et mål i henhold til målsetninger i strategien for redusert og bærekraftig forbruk. Følgende er indikatorer som er i grensesnitt mellom handling- og effektindikatorer:

ba29	Bygg- og anleggsavfall i kommunale nybyggprosjekter; kilo per kvm
ba51	Andel kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av total kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt; areal (kvm)
dt01	Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall

dt03	Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall
el02	IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter
el11	IKT produkter innkjøpt brukt; kronebeløp og andel av totalt IKT innkjøpt
el51	IKT produkter som er levert til materialgjenvinning fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter
ma27	Innkjøp av frukt, grønt og belgvekster av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma28	Innkjøp av sesongvarer av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma30	Innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
ma31	Innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
ma78	Innkjøp av økologisk mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
of07	Ombruk av innlevert materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel
pl05	Engangsprodukter i plast i utvalgte samkjøpsavtaler der krav er stilt om at produktet kan materialgjenvinnes; andel av total i avtalen
pl06	Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen
te02	Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall
te17	Tekstiler fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leveres til ombruk/gjenbruk av total som avhendes; tonn

b. Status

Alle indikatorer presentert i denne rapporten er faglig sett relevante, men datagrunnlaget er varierende. Noen indikatorer er forankret i etablerte prosesser i kommunen hvor data foreligger og er lett tilgjengelig. Andre indikatorer mangler grunnlagsdata, mens andre igjen er forankret i grunnlagsdata som eksisterer, men krever etablering av nye arbeidsprosesser og metoder for innhenting og analyse.

Grunnet varierende datagrunnlaget foreslås det at indikatorene tas i bruk gradvis. Indikatorer hvor data foreligger og er tilgjengelig gjennom etablerte prosesser foreslås innføres allerede i 2022. Dette vurderes som tilfellet for følgende indikatorer:

ba07	Kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering; andel
ba08	Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; andel
ba29	Bygg- og anleggsavfall i kommunale nybyggprosjekter; kilo per kvm
ba52	Byggematerialer og bygningsdeler fra riving og rehabilitering som er ombrukt i kommunale byggeprosjekter; tonn og type
ba54	Kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene; andel
dt01	Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall
dt03	Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall
el02	IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter
el04	Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel
el50	Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter; år
el51	IKT produkter som er levert til materialgjenvinning fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter
im07	Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel
im08	Kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell; andel
ma20	Innkjøp av kjøtt; kronebeløp og tonn
ma27	Innkjøp av frukt, grønt og belgvekster av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma30	Innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

ma63	Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)
ma78	Innkjøp av økologisk mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
næ01	Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall
næ02	Omsetning butikk salg med brukvarer i Oslo; kronebeløp
næ03	Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp
næ04	Omsetning delingstjenester i Oslo; kronebeløp
of06	Annonser publisert på torget på Finn.no; antall
of07	Ombruk av innlevert materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel
of08	kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel
te78	Kommunale tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk i forhold til kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler; andel

Indikatorer hvis datagrunnlag er Oslo kommunes miljø- og klimarapport kunne i prinsipp innføres allerede som en del av årsberetningen for 2022. Grunnen til at disse først anbefales innført i 2024 med datainnsamling i 2023 er ikke grunnet manglende rutiner eller mulighet for datainnhenting, men fordi tjenestestedene ikke vil kunne levere gode data hvis de ikke har fått informasjon om rapporteringen i forkant av datainnsamling:

2024

dt02	Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel
im05	Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
im06	Kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
te16	Kommunale tjenestesteder med rutiner for rulling av arbeidsklær; andel

Indikatorer der grunnlagsdata foreligger, men der det kreves etablering av nye arbeidsprosesser og metoder for innhenting og analyse av data, foreslås innført i 2023-2024. Dette vurderes som tilfellet for følgende indikatorer:

2023

el10	IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper; kronebeløp og antall
el11	IKT produkter innkjøpt brukt; kronebeløp og andel av totalt IKT innkjøpt
im01	Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
im03	Brukte møbler/inventar innkjøpt av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av total innkjøpte møbler/inventar; kronebeløp og antall
ma18	Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn
ma31	Innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
te02	Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall

2024

ba10	Lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune; antall og areal (kvm)
------	---

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

ba51	Andel kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av total kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt; areal (kvm)
im02	Møbler/inventar levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder til eksterne aktører; antall
te08	Reparerte arbeidsklær i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
te17	Tekstiler fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leveres til ombruk/gjenbruk av total som avhendes; tonn

Indikatorer med noe begrenset datagrunnlag og som krever ytterlige konseptuelle avklaringer, eller etablering av nye arbeidsprosesser og metoder for innhenting og analyse foreslås for videre utvikling. Dette gjelder følgende indikatorer:

of01	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på varer; prosentandel
of02	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på tjenester; prosentandel
of03	Oslo husholdningenes totalforbruk på grønt forbruk; prosentandel
of04	Oslo husholdningenes totalforbruk på bruktkjøp; prosentandel
of05	Oslo husholdningenes totalforbruk på reparasjonstjenester; prosentandel
pl01	Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel
pl02	Avtaler for foodtrucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel
pl05	Engangsprodukter i plast i utvalgte samkjøpsavtaler der krav er stilt om at produktet kan materialgjenvinnes; andel av total i avtalen
pl06	Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen
pl12	Engangsplast innkjøpt; tonn

FORANKRING I STRATEGI FOR BÆREKRAFTIG OG REDUSERT FORBRUK

I dette avsnittet presenteres det hvilke mål og “derfor vil byrådet”-punkter (handlingspunkter) i Strategi for bærekraftig og redusert forbruk som dekkes av indikatorer. Under hvert hovedmål i strategien listes det opp effektmål og tiltak. Noen indikatorer knyttes opp mot et enkelt effektmål eller tiltak, mens andre indikatorer er mer sammensatte og inneholder informasjon om både effektmål og tiltak. Mål og tiltak som dekkes av indikatorer er fremhevet og med tilhørende indikatorer listet opp rett under.

Hovedmål 1: I Oslo skal det være lett å dele, ombruke og reparere. Sirkulære systemer skal videreutvikles for å redusere materielt forbruk.

Oslo kommune skal, sammen med relevante aktører i byen, videreutvikle og prøve ut sirkulære systemer for bedre utnyttelse av materialer og ressurser. Sammen med næringslivsaktører, frivillige organisasjoner, forskningsinstitusjoner og privatpersoner skal kommunen fortsette å tilrettelegge for deling og utlån, sambruk av lokaler, bruktmarked, loppemarkeder, reparasjon, ombruk og bytting. Viktige innsatsområder er mat, plast, elektronikk, tekstiler og bygg- og anleggsmaterialer, og miljøsertifisering av Oslo kommunes virksomheter.

Effektmål:

- **Oslo har redusert sitt matsvinn per innbygger med 30 prosent innen 2025 og 50 prosent innen 2030, i henhold til FNs bærekraftsmål, og fremmer produksjon og forbruk av bærekraftig mat av hensyn til miljø, dyrevelferd, helse og økonomi**

ma63	Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)
------	---

- **Oslo har faset ut unødvendig engangsartikler i plast**

pl01	Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel
pl02	Avtaler for Food Trucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel

- Oslo har økt ombruk, reparasjon og materialgjenvinning av elektronikk
- Oslo har økt ombruk, reparasjon og materialgjenvinning av tekstiler
- Oslo har økt ombruk og gjenvinning av bygningsmaterialer

- **Oslo kommune har ordninger for deling, utlån, reparasjon og bytting**

dt01	Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall
dt02	Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel
dt03	Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall

Mat

Byrådet ønsker å redusere matsvinn, øke andel økologisk mat, fremme bruk av klimavennlige menyer med sesongbaserte varer, øke andel plantebaserte matvarer som frukt, grønt, korn og belgvekster og

redusere forbruk av meieriprodukter, fisk, fjærkre og kjøtt. Oslo kommune sluttet seg i 2017 til Kuttmatsvinn2020 for å kartlegge og sette inn tiltak i kommunale virksomheter for å kutte matsvinn med 20 prosent innen 2020. Avtalen innebærer en satsing på bærekraftig mat og reduksjon av matsvinn i kommunens virksomheter (kantiner, skoler, barnehager og sykehjem) i samarbeid med relevante aktører i byen gjennom veiledning om hva matsvinn er, hvordan matsvinn måles og hvilke tiltak som kan iverksettes for å redusere matsvinn. I tillegg skal kommunen fortsette med kjøttfri dag minst en gang i uka.

Derfor vil byrådet:

- Støtte opp under initiativer for å kutte matsvinn i byen og samarbeide med både organisasjoner, akademia og næringsliv for å redusere matsvinn i ulike deler av matvarekjeden
- **Sette krav om reduksjon av matsvinn og bærekraftig mat i avtaler med eksterne aktører som serverer mat til kommunens ansatte og brukere**

ma18	Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn
------	--

- Fremme bruk av overskuddsmat på arrangementer og lage gode bestillingsrutiner for å unngå matsvinn
- Samarbeide med kantiner og andre som serverer mat i kommunens virksomheter for å redusere matsvinn og fremme bærekraftige måltider
- Løfte fram pilotprosjekter som innfører tiltak for bærekraftig mat og reduksjon av matsvinn
- Oppfordre serveringsbransjen i Oslo, inkludert kantiner, til å jobbe aktivt med å redusere matsvinn
- Fremme ulike lokaltbaserte pilottiltak for distribusjon av overskuddsmat

Plast

Byrådet vedtok 25.04.2019 *Handlingsplan mot plastforurensning i Oslofjorden 2019–2020* med en rekke ambisiøse målsetninger og tiltak for å bidra til redusert og smartere bruk av plast, og særlig redusere bruken av unødvendig engangsplast. Gode behovs- og funksjonsvurderinger i kommunens anskaffelsesprosesser vil være et viktig bidrag i å redusere tilstrømningen av plast ut i naturen. Som Norges nest største offentlige innkjøper, har Oslo kommune stor innkjøpsmakt og gode muligheter til å bidra til reelle endringer hva gjelder forbruk av engangsartikler i plast.

Derfor vil byrådet:

- **Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering – i tråd med Arrangementsstrategi for Oslo kommune (byrådssak 164/18).**

pl01	Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel
pl02	Avtaler for Food Trucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel

- **Øke bruken av gjenvunnet plast der det er et alternativ**

pl06	Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen
------	---

- Samarbeide med næringsliv og organisasjoner for å finne løsninger for reduksjon i forbruk av engangsartikler i plast, både i kommunens virksomheter og i byen som helhet

Elektronikk

Byrådet ønsker å senke terskelen for å reparere elektronikk ved å legge til rette for aktører som tilrettelegger for reparasjon, arbeidstrening og praksisplasser. Det ligger også et stort potensial i samarbeid mellom kommune, frivillige og private aktører for en bedre håndtering av elektronikk som kunne vært reparert og brukt om igjen.

Derfor vil byrådet:

- Fremme reparatører, arbeidstreningsbedrifter og praksisplasser som tilrettelegger for reparasjon av elektronikk
- Bidra til samarbeidsprosjekter mellom kommune, frivillige og private aktører for en bedre håndtering av elektronikk som kunne vært reparert og brukt om igjen

Tekstiler

Reduksjonspotensialet for tekstiler er stort. Ombruk og redesign av tekstiler forlenger brukstiden, erstatter nyinnkjøp og utsetter avfallsfasen. For å forebygge tekstilavfall, er det viktig å få til velfungerende ordninger og virkemidler som stimulerer til utleie, reparasjon, ombruk, bruksalg, bytte og redesign. Det ligger samtidig et potensial i å redusere mengden tekstiler som går i restavfall, og styrke innsamling og gjenbruk gjennom god informasjon og kommunikasjon ut mot innbyggere. Oslo kommune vil jobbe sammen med private og frivillige for å sette fokus på bruksalg, redesign, reparasjon, bytte og utleie.

Derfor vil byrådet:

- Sette fokus på ombruk av tekstiler gjennom ulike kommunikasjonskanaler
- Tilrettelegge for ombruk, reparasjon, redesign og bytting av tekstiler
- Bidra til samarbeidsprosjekter mellom kommune, frivillige og private aktører for bedre håndtering av tekstiler for økt ombruk og sirkulasjon gjennom leie, bytte og utlån
- Fremme bruksalg, redesign, reparasjon og utleie

Bygg- og anleggsmaterialer

Lokalt ombruk av bygge- og anleggsmaterialer har klima- og miljømessige fordeler fordi det reduserer transportavstand så vel som ekstra belastninger ved håndtering og uttak av nye ressurser. Byrådet ønsker at overskuddsmateriale fra ferdigstilte byggeprosjekter i byen kan få nytt liv og at gamle bygningsmaterialer av god kvalitet kan brukes videre. Det er for eksempel etterspørsel i Oslo etter gamle takstein, murstein, brolegning og andre bygnings materialer som panel, lister, dører, vinduer, hengsler og beslag til ulike restaureringsprosjekter. Ombruks-tankegang og sirkulære løsninger må inn i plan legging av nye prosjekter, renovering og rivningsarbeid. Kommunens ombruksløsninger må ikke komme i konflikt med etablerte og godt fungerende løsninger, men være et positivt supplement.

Derfor vil byrådet:

- Legge til rette for at frivillige, organisasjoner og næringslivet lettere får tilgang til byggematerialer- og gjenstander som kan ombrukes

of07	Ombruk av innlevert materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel
------	--

- Vurdere muligheter for å gjøre lagringsområder tilgjengelige for ombruk

ba10	Lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune; antall og areal (kvm)
------	---

• **Inkludere ombruk strategisk i planlegging av ulike kommunale bygg- og anleggsprosjekter**

ba07	Kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering; andel
ba54	Kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene; andel

- Bidra til å utvikle digitale løsninger for en bedre samhandling og utnyttelse av overskudds- og ombruksmaterialer
- Kartlegge eksisterende initiativ og utrede mulige samarbeid for et eller flere sentre eller lokasjoner for ombruk av byggematerialer

• **Bidra til samarbeid mellom kommune, frivillige, statlige og private aktører for en bedre håndtering av overskudds- og ombruksmaterialer og komponenter**

im02	Møbler/inventar levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder til eksterne aktører; antall
------	---

• **Jobbe videre med sortering av byggavfall og avfallsminimering på byggeplasser**

ba29	Bygg- og anleggsavfall i kommunale nybyggprosjekter; kilo per kvm
------	---

Lokal tilrettelegging

Økt satsing og samarbeid lokalt, med tilrettelegging, kompetanseheving og synliggjøring av aktiviteter relatert til bærekraftig og redusert materielt forbruk, vil være viktig for å få med innbyggerne på et skifte i forbruksmønster. I Oslo finner man flere aktører som i økende grad legger til rette for deling og sirkulært forbruk. Dette inkluderer for eksempel utlån av sport- og friluftsutstyr, utlån av bøker, musikkinstrumenter og verktøy på bibliotekene, ombruksaktiviteter på minigjenbruks- og gjenbruksstasjonene, bytting av klær og ting gjennom familiesentre, helsestasjoner, aktivitetshus og frivillige organisasjoner. I tillegg har det vokst fram en større kultur for reparasjon blant annet gjennom arrangementer der folk kan få hjelp til å fikse sykler, klær eller ødelagt småelektronikk. Initiativer slik som Vollebekk Fabrikker, en nyoppstartet nabolagsinkubator for gjenbruk, reparasjon og grønn produksjon, vil ha viktige erfaringer som andre kan lære av. Ved å tilby både produksjonslokaler og kontorer til en rimelig leie gjør slike initiativ det mulig for beboere, virksomheter og entreprenører å utvikle, teste og demonstrere innovative løsninger.

Derfor vil byrådet:

• **Fremme eksisterende bytte og delingsordninger**

dt01	Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall
dt02	Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel

dt03	Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall
------	--

- **Bidra til etablering av flere lokale bytteordninger slik som på helsestasjoner, familiesentre, lokale ombrukslokaler, frivillighetssentraler eller frittstående bytteboder**

dt02	Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel
------	---

- Tilrettelegge bedre for sambruk av, og tilgang til, lokaler for aktører som fremmer bærekraftig og sirkulært forbruk
- Tilrettelegge for loppemarked, gatemarkeder, bruktmarkeder og andre utsalgssteder for secondhand
- Videreutvikle «klimaløftet i Osloskolen» og jobbe for at kunnskap om klimaendringer og hva som skal til for å begrense dem, blir bedre ivaretatt i nye nasjonale læreplaner for skolen og i den daglige opplæringen i skoler og barnehager
- Videreutvikle ombrukslokaler og ombrukstjenester for deling, ombruk og reparasjon, der lokaler sambrukes av ulike aktører
- Støtte initiativer og arenaer som kobler reparasjon, utlån, bytting og deling med arbeidstrening og integrering
- Fremme inkludering av delingsordninger, ombruks- og reparasjonsrom i boligprosjekter
- Stimulere til delings- og utlånsordninger i boligsameier, borettslag og velforeninger, for eksempelvis verktøy, sykler, maskiner og biler
- Skape sosiale møteplasser som engasjerer Oslos befolkning til reparasjon og redesign
- Utforske flere områder der deling, ombruk og bytting kan føre til redusert materielt forbruk i samarbeid med organisasjoner, akademia og næringsliv.

Hovedmål 2: innbyggere, næringsliv og kommunen skal ha god kunnskap om og stort engasjement for bærekraftig og redusert materielt forbruk, og grønne arbeidsplasser skal skapes gjennom nye delingsordninger og sirkulære løsninger.

God kunnskap og kommunikasjon er nøkkelfaktorer for få til endring av forbruksmønstre. En endring av forbruksmønstre kan oppnås ved å vise til forbilder, gi positiv tilbakemelding og ved å skape samsvar mellom folks verdier og handlinger. Det er derfor nødvendig å skape fellesskap og engasjement rundt endringene og sette fokus på ikke-materielle aktiviteter, livskvalitet, helse og glede. Flere aktører, på tvers av offentlig og privat sektor, jobber allerede for å spre kunnskap og engasjement knyttet til bærekraftige forbruksmønstre og sirkulære løsninger. Dette bidrar til økt forståelse for hvorfor disse praksisene er viktige for et bærekraftig samfunn, noe som igjen kan skape holdningsendringer og endringer i adferd.

Gjennom kompetanseheving og synliggjøring av aktiviteter som bidrar til bærekraftig og redusert materielt forbruk, kan kommunen tilrettelegge for at Oslos innbyggere kan redusere sitt forbruk. I Oslo finnes det flere aktører som legger til rette for deling og sirkulært forbruk. Dette inkluderer for eksempel utlån av sport- og friluftsutstyr, utlån av bøker, musikkinstrumenter og verktøy på bibliotekene, ombruks aktiviteter på minigjenbruk- og gjenbruksstasjonene, bytting av klær og ting gjennom familiesentre, helsestasjoner, aktivitetshus og frivillige organisasjoner. I tillegg har det vokst fram en større kultur for reparasjon, med arrangementer der folk kan få hjelp til å fikse sykler, klær eller ødelagt småelektronikk. Initiativer slik som Vollebekk Fabrikker, en nyoppstartet nabolagsinkubator for gjenbruk, reparasjon og grønn produksjon, vil ha viktige erfaringer som andre kan lære av.

Effekt mål:

- **Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.**

næ02	Omsetning butikk salg med bruktvarer i Oslo; kronebeløp
næ03	Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp
næ04	Omsetning delingstjenester i Oslo; kronebeløp
of01	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på varer; prosentandel
of02	Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på tjenester; prosentandel
of03	Oslo husholdningenes totalforbruk på grønt forbruk; prosentandel
of04	Oslo husholdningenes totalforbruk på bruktkjøp; prosentandel
of05	Oslo husholdningenes totalforbruk på reparasjonstjenester; prosentandel
of06	Annonser publisert på torget på Finn.no; antall

- Digitale løsninger som legger til rette for og reduserer materielt forbruk, benyttes aktivt.
- Det er etablert flere samarbeidsplattformer på tvers i byen, mellom kommunen, næringsliv, academia og innbyggere, for å bygge felles kompetanse og løsninger for bærekraftig og sirkulært forbruk.

Derfor vil byrådet:

- Fremme bærekraftige og sirkulære forbruksmønstre gjennom kampanjer og ulike informasjonskanaler ut mot innbyggerne og næringslivet
- Fremme bærekraftige og sirkulære forbruksmønstre gjennom skole og barnehagesektor
- Øke kompetansen hos ansatte i kommunen om bærekraftige og sirkulære forbruksmønstre
- **Styrke miljøledelse og miljøsertifiseringer, og benytte disse systemene til å sette fokus på bærekraftig og redusert materielt forbruk**

of08	Kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel
------	--

- **Løfte frem næringsdrivende som endrer sitt virke mot mer sirkulære modeller**

næ01	Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall
------	--

- Vurdere etablering av arenaer og møteplasser for næring og start-ups som setter fokus på løsninger for å redusere materielt forbruk
- Samarbeide med næringsliv, frivillig sektor, sosiale entreprenører og forskningsaktører for å teste ut og fremme sirkulære modeller for forbruk og delingsmodeller som bidrar til å redusere materielt forbruk
- Skape insentiver for pilotprosjekter og initiativer innen sirkulært forbruk
- Fremme og prøve ut digitale løsninger som legger til rette for ombruk, reparasjon, deling og bytting i byen

Hovedmål 3: Oslo kommune skal aktivt implementere sirkulære løsninger og bærekraftig forbruk som reduserer materielt forbruk i egne virksomheter, prosjekter og drift.

Oslo kommune vil aktivt redusere materielt forbruk i egne virksomheter, prosjekter og drift gjennom deling og ombruk av varer og tjenester internt så vel som på tvers av virksomhetene og tjenestestedene. Det ligger et stort potensial i å utføre gode behovs- og funksjonsvurderinger som kan føre til redusert materielt forbruk. I tillegg kan kommunen styrke og skape nye sirkulære løsninger internt, slik som for overskudds- og ombruksmaterialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler. Bærekraftig mat og reduksjon av engangsartikler i plast er også viktige satsings områder. Oslo kommune støtter arbeidet med å redusere matsvinn og sluttet i 2017 seg til regjeringens bransjeavtale for å kartlegge og sette inn tiltak i egne virksomheter for å kutte matsvinn med 20 prosent innen 2020, som et viktig skritt på veien. Oslo kommune skal ha en andel økologisk mat på 50 prosent av det totale matinnkjøpet, og servere kun vegetarmat minst én dag i uka i kantiner der kommunens ansatte blir servert.

Effektmål:

- **Oslo kommune har redusert materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet**

el10	IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper; kronebeløp og antall
el50	Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter; år
te02	Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall

- **Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter**

el04	Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel
im01	Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
im05	Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
im07	Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel
im08	Kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell; andel

- **Alle kommunens virksomheter er miljøsertifisert og miljøledelse brukes aktivt for å fremme sirkulære løsninger**

of08	Kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel
------	--

- **Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer**

ma20	Innkjøp av kjøtt; kronebeløp og tonn
ma27	Innkjøp av frukt, grønt og belgvekster av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma28	Innkjøp av sesongvarer av total innkjøpt mat; kronebeløp og tonn
ma30	Innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
ma31	Innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp
ma78	Innkjøp av økologisk mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp

- **Oslo kommune har faset ut bruk av unødvendige engangsartikler i kommunens virksomheter**

pl05	Engangsprodukter i plast i utvalgte samkjøpsavtaler der krav er stilt om at produktet kan materialgjenvinnes; andel av total i avtalen
pl06	Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen

- **Oslo kommune gjennomfører innovative anskaffelser og samarbeider med ulike aktører for å teste ut sirkulære løsninger som kan føre til redusert materielt forbruk**

el11	IKT produkter innkjøpt brukt; kronebeløp og andel av totalt IKT innkjøpt
im03	Brukte møbler/inventar innkjøpt av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av total innkjøpte møbler/inventar; kronebeløp og antall
im06	Kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel

- **Oslo kommune har koblet arbeidstrening og inkludering med sirkulært og bærekraftig forbruk**

el02	IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendte IKT produkter
el51	IKT produkter som er levert til materialgjenvinning fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendte IKT produkter

Derfor vil byrådet:

- **Vurdere muligheten for oppgradering og reparasjon før nyinnkjøp**

im05	Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel
im07	Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel

- Tilrettelegge for ordninger for reparasjon og vedlikehold
- Kartlegge produkttyper som kan erstattes med produkter som er mindre ressurs-, material- og energikrevende i samkjøpsavtaler, som for eksempel unødvendig engangsplass

- Etterspørre garanti og returordninger

- **Prioritere produkter som er reparerbare, har lang holdbarhet og er designet for gjenvinning**

el10	IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper; kronebeløp og antall
el50	Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter; år
te02	Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall

- Redusere bruk av plastemballasje ved innkjøp

- **Forbedre prosedyrene for ombruk av materialer og komponenter i byggeprosjekter, renovering og rivning på tvers av virksomheter og foretak**

ba08	Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; andel
ba51	Andel kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av total kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt; areal (kvm)
ba52	Byggematerialer og bygningsdeler fra rivning og rehabilitering som er ombrukt i kommunale byggeprosjekter; tonn og type

- Veilede og formidle informasjon om bærekraftige måltider og kutt av matsvinn i skoler, barnehager, sykehjem, kantiner og andre relevante steder der mat serveres i kommunens virksomheter.
- Jobbe med omlegging til bærekraftige måltider og enklere bestillingsprosedyrer for økologisk og bærekraftig mat
- **Gjennomføre tiltaksplan for reduksjon av matsvinn i kommunens innkjøp og servering av mat, særlig på sykehjem, kantiner, barnehager og skoler**

ma18	Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn
------	--

- **Vurdere etablering av ordninger for ombruk og reparasjon av møbler internt**

im01	Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
------	--

- **Jobbe aktivt med bærekraftig forbruk gjennom miljøsertifiseringer**

of08	Kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel
------	--

- Tilrettelegge for pilotsamarbeid og innovative anskaffelser som kan bidra til å redusere materielt forbruk i kommunen gjennom deling, leie og leasing
- Vurdere muligheten for utvikling av digitale løsninger for kartlegging av og oversikt over tilgjengelige materialer og komponenter

- **Kartlegge kommunes tekstilforbruk og muligheter for ombruk og reparasjon**

te08	Reparerte arbeidsklær i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall
te16	Kommunale tjenestesteder med rutiner for rulling av arbeidsklær; andel
te17	Tekstiler fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leveres til ombruk/gjenbruk av total som avhendes; tonn
te78	Kommunale tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk i forhold til kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler; andel

- **Videreføre og videreutvikle system for sirkulering, ombruk og reparasjon av IKT og elektronisk utstyr**

el02	IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter
el04	Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel

VEDLEGG 1: FORSKERNES KOMMENTARER

Indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk Oslo kommune – Forskernes kommentarer til det endelige indikatorsystemet

Ole Jørgen Hanssen, Andreas Brekke, Asbjørn Torvanger, Gunnar Vittersø

1. Innledning

Utvikling av indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk i Oslo kommune er basert på strategien og handlingsprogrammet som ble vedtatt av Byrådet i desember 2019, og er resultat av et to-årig samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune, NORSUS, CICERO og Oslo Met SIFO.

2. Forskernes involvering i prosessen med endelige indikatorer

Mens fase 1 i prosjektet i stor grad ble gjennomført med forskningsmiljøene som den aktive og «skrivende» part, er fase 2 i indikatorutviklingen i all hovedsak gjennomført internt i Oslo kommune. Arbeidet har vært koordinert av Bymiljøetaten, men med deltagelse fra mange andre etater i kommunen, spesielt Utviklings- og kompetanseetaten (UKE), Klimaetaten (KLI) og Oslo Bygg. Arbeidet har vært gjennomført i ad hoc arbeidsgrupper innenfor hvert av de tematiske områdene strategien har hatt fokus på, og der prosessen med bl.a. RACER (Robust, Accepted, Credible, Easy and Relevant) evaluering har stått sentralt. Kommunen tok utgangspunkt i det settet av mulige indikatorer som ble beskrevet i rapporten fra fase 1, og hvor arbeidsgruppen fikk i oppgave å prioritere indikatorer ut fra behovet for å dokumentere resultater av strategi og handlingsprogram, hva som er målbart, hva som gir mening for brukerne, og lignende variabler knyttet til ordene RACER består av. Etter en lang prosess der antall indikatorer ble nedjustert kraftig og der definisjoner og metodikk er grundig beskrevet i de endelige indikatorarkene, har kommunen landet på et antall indikatorer som vist i Tabell 1.

Forskernes rolle i dette arbeidet har vært å gi innspill til både enkeltindikatorer og det samlede indikatorsystemet underveis i prosessen, fra den første oppstart med et stort antall indikatorer under vurdering, frem til det endelige indikatorsettet og beskrivelsen av hver enkelt indikator gjennom indikatorarkene.

3. Vurdering av prosessen knyttet til utvelgelse/definisjon av indikatorer

Oslo kommune har gjennomført en omfattende prosess med å komme frem til et samlet indikatorsystem for å følge utviklingen i kommunen, organisert som et forskningsprosjekt der forskere fra tre relevante fagmiljøer var invitert til å medvirke i prosessen kommunen gjennomførte. I fase 1 samarbeidet kommunen og forskerne tett med å legge premissene for det som skulle bli et indikatorsystem og få klarlagt hva som fantes av informasjon både internt i kommunen og eksternt i samfunnet omkring. Arbeidet ble dokumentert i en rapport (Hanssen et al. 2022) som både viser eksempler på indikatorer, tilgang på data, kobling mot handlingsprogrammer og generell forståelse av begrepene bærekraftig og redusert forbruk, samt forslag til evalueringssystem basert på RACER-kriterier.

I fase 2 har kommunen stått for arbeidet med å utvikle forslag til indikatorer for hvert tematiske område i handlingsprogrammet og gjennomgå disse i interne arbeidsgrupper med representanter fra ulike etater. Som forskere har vi blitt trukket inn i prosessen i flere trinn, fra en tidlig fase i beskrivelsen og utvelgelsen av indikatorer, via gjennomgang av første runde med prioriterte indikatorer til det endelige indikatorsystemet har blitt presentert og vurdert. Vi har blitt trukket inn i evalueringen og prioriteringen av indikatorer, i formulering av indikatorene og i vurderingene som er gjort i henhold til

RACER-kriterier for å begrunne valgene av indikatorer. Våre innspill har vært delt med alle involverte i prosessen gjennom et felles Teams-område der evalueringen har vært gjort, og har blitt brukt inn i arbeidet med å formulere det endelige settet av indikatorer. Som forskere har vi derfor i flere etapper fått anledning til å påvirke og komme med innspill til indikatorene, men det er Oslo kommune som har stått for det endelige valget og den endelige definisjonen av hver indikator. Dette har vært en fornuftig tilnærming all den tid det er kommunen som skal benytte indikatorene for å dokumentere effekter av systemer og handlinger som iverksettes som del av handlingsprogrammet.

Et indikatorsystem bør utvikles over tid basert på læring og erfaring, og det er all grunn til å berømme Oslo kommune for arbeidet som er gjort med dette første generasjons sett av indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk. Det vil ha direkte kobling mot de prioriterte strategiene og handlingsprogrammet i kommunens arbeid og vil være et godt grunnlag for å vurdere effekten av politikken som er vedtatt, og i neste omgang innføre forbedringer.

4. Vurdering av det samlede indikatorsettet

Fra et stort antall foreslåtte indikatorer basert på arbeidet i fase 1 har Oslo kommune landet på totalt 53 indikatorer som skal benyttes som grunnlag for å følge utviklingen og måloppnåelse på området Bærekraftig og redusert forbruk. Indikatorene er i stor grad innrettet mot kommunens egen virksomhet, selv om det opprinnelig var planer for et indikatorsystem som skulle dekke både husholdninger og næringsliv i Oslo. Vi mener dette er et fornuftig valg både fordi kommunen bør starte med å måle oppfølgingen av egne vedtak internt i egen organisasjon og fordi et større datagrunnlag for måling er tilgjengelig i kommunen enn hos husholdningene og i næringslivet. Indikatorsystemet kan utvides med disse områdene etter hvert som data blir tilgjengelig og man får erfaring med måling av kommunens egen virksomhet. En ny nasjonal forbruksstatistikk som planlegges gjennomført i regi av SSB vil kunne være en viktig kilde til data om forbruk hos innbyggerne i kommunen, og Oslo kommune har allerede vært i dialog med SSB omkring tilgang til data. Kommunens fokus på indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk bør være en viktig ressurs i utviklingen av et slikt datasett, bla. med sikte på å gjøre data tilgjengelig på nivå under det nasjonale.

Av effektindikatorer i indikatorsystemet er det kun et fåtall av disse som har fokus på slutteffekt knyttet til miljøpåvirkninger eller bærekrafts-temaer, som for eksempel klimapåvirkning, påvirkning på biologisk mangfold, økonomisk utjevning eller sosiale forhold. Effektindikatorer kan gi kvantifiserte effekter eller være av en mer kvalitativ karakter, der de indikerer om kommunen over tid presterer bedre eller dårligere i forhold til de vedtatte målene. De fleste indikatorer av denne type har i dagens indikatorsystem fokus på verdi eller mengde innkjøpt av varer som ut fra kriteriesett er ansett for å være mer bærekraftige eller klimateffektive alternativer. Mange av indikatorene ligger i grenselandet mellom handlingsrettede indikatorer og effektindikatorer basert på masse, antall eller verdi, og det er ikke alltid helt konsistent klassifisering av indikatorene på tvers av temaene på dette punktet.

Gjennom prosessen har det blitt påpekt at i tillegg til å bruke antall, masse eller verdi som indikator, kunne det også vært fokusert på hvor stor andel av innkjøpet eller forbruket innenfor en hovedvaregruppe eller utvalg av varegrupper som kjøpes inn per år som er mer bærekraftig. Det vil gi et bedre sammenlikningsgrunnlag over tid, særlig for langlevde produkter der innkjøp ofte skjer i større kvanta med mange års mellomrom. Prosent endring i mengde eller antall innkjøpt sammenliknet med referanseår kan også være en god indikator for å synliggjøre utvikling over tid.

Det har også blitt foreslått å bruke antall ansatte eller antall brukere som nevner i indikatorer for å vekte dataene mot endring i aktivitet i organisasjonen. Det samme vil gjelde på innbyggernivå i

kommunen. Det vil si at totalforbruket av varer og tjenester i husholdningene, men også endringer i forbruk på ulike varegrupper (mat, tekstiler, møbler, elektronikk osv.) måles per innbygger eller per hushold/type hushold. Dette vil gi informasjon om endring i effektivitet over tid og ta høyde for endring i antall ansatte, antall brukere eller antall innbyggere, og vil være relativt enkelt å supplere de enkelte indikatorene med så lenge man har statistikk tilgjengelig for ansatte og innbyggere.

Kvaliteten på data og muligheten for å innhente disse er avgjørende for hvor nyttige indikatorene kan bli. Derfor er det avgjørende at innkjøpsdata blir registrert riktig på det nivået i kommunen der innkjøpet blir foretatt. UKE som overordnet ansvarlige for innkjøp bør sikre at leverandørene leverer tilstrekkelig miljødata og andre produktdata som kan brukes til å gi innhold i bærekraftindikatorene.

For bygg, elektronikk og møbler er hovedfokus for indikatorene ombruk og gjenvinning av materialer og komponenter, og har dermed et større fokus på sirkulære løsninger enn på bærekraft og miljø- og ressurseffektivitet som slutteffekt. Sirkulære løsninger er en viktig dimensjon innenfor bærekraftig forbruk, men det burde kanskje vært noe større bredde i indikatorsystemet. Det illustrerer trolig et behov for å avklare hva som menes med bærekraftig forbruk innenfor disse varegruppene, og utforme klare kriterier som brukes ved innkjøp.

Noen av indikatorene på plastområdet er knyttet veldig sterkt opp mot kommunens arbeid med å redusere innkjøp og forbruk av engangsplass. Her var kommunen tidlig ute med innsats i egen organisasjon, noe som er dokumentert gjennom analyse av innkjøpsdata fra UKE (Gjerde 2020, Røed Hanssen & Hanssen 2022). Siden det ble innført forbud mot salg av engangsplass-artikler i EU og Norge fra 1.7 2021, er dette et område som vil være mindre aktuelt å fokusere på fremover, fordi det må forventes at reguleringen vil føre til at forbruket fases ut. Det burde derfor være færre indikatorer for engangsplass i det endelige systemet, men man bør opprettholde fokus på løsninger som er resirkulerbare og basert på resirkulert materiale.

Alt i alt mener vi indikatorsystemet er et godt *startpunkt* for å måle fremdrift i og effekter av handlingsprogrammet for bærekraftig og redusert forbruk, men at indikatorene bør gjennomgås og videreutvikles etter en innkjørings- og testperiode på et par år.

Indikatorsystemet som er utviklet for Oslo kommune vil være av interesse for andre kommuner. Det vil derfor være fornuftig at dette systemet kan gjøres tilgjengelig for andre kommuner, med en viss lokal tilpassing. Av samme grunn ville det være interessant å publisere en artikkel om bærekraftsystemet i et egnet medium for kommunesektoren i Norge. Siden dette også er nybrottsarbeid internasjonalt ville det være rom for publisering i et internasjonalt fagtidsskrift, men dette vil kreve noe tilleggsfinansiering.

5. Anvendelsen av indikatorsystemet

Et omfattende indikatorsystem som er utviklet i regi av Oslo kommune vil kunne ha ulike typer anvendelse inn i kommunen. Det mest åpenbare er å bruke det til årlig rapportering av status på arbeidet med oppfølging av handlingsprogrammet for bærekraftig og redusert forbruk. Dette kan ha en viktig funksjon internt for kommunens øverste ledelse, men også for de ulike etater og bydeler. Rapporteringen vil også være viktig overfor eksterne interessenter, som innbyggere, næringsliv og organisasjoner i kommunen, men også nasjonale aktører.

En annen viktig anvendelse som henger sammen med rapportering, er å bruke indikatorsystemet som et viktig styrings- og ledelsesinstrument i kommunen. Gjennom å tilrettelegge for at indikatorene blir gjort tilgjengelig for etater og bydeler og eventuelt helt ned på virksomhetsnivå, kan de også bli et

viktig styringsinstrument ut fra filosofien om at man kan ikke styre uten å ha tilgang på statistikk. Dette er en mer krevende anvendelse fordi indikatorene må splittes opp på bydeler og etater og helst også kobles mot antall ansatte og/eller brukere, men vil også være helt nødvendig for å sikre at målene i handlingsplanen faktisk nås. Modellene og metodene som er testet ut gjennom bruk av innkjøpsdata fra kommunen for årene 2017-2019 er tilpasset en slik anvendelse, og vil kunne gi kommunen et viktig styringsverktøy i arbeidet (se Røed Hanssen og Hanssen 2022).

En tredje type anvendelse er å forsterke arbeidet med leverandørutvikling gjennom bærekraftige innkjøp, der behovet for bedre data og for hele tiden å velge de beste produktene og leverandørene kan dekkes gjennom kobling til indikatorsystemet. UKE har det samlede ansvaret for innkjøpsavtaler i kommunen og kan bruke indikatorsystemet systematisk for å etterspørre data om miljø- og ressurseffektivitet av spesifikke produkter og leverandører. I dette arbeidet er det viktig å starte med de varegruppene som man antar har størst påvirkning på hvor bærekraftig kommunens virksomhet er, for å få mest effekt av arbeidet.

6. Referanser

Hanssen, O.J., Brekke, A., Torvanger, A., Bøyum, L.S., Vittersø, G. & von Hirsch, C.K. 2022. Indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk – rapport fra Fase 1. *NORSUS OR.11.22*, Fredrikstad.

Røed Hanssen, M. & Hanssen, O.J. 2022. Bærekraftig og redusert forbruk i Oslo kommune – indirekte klimagassutslipp fra innkjøp av varer. *NORSUS OR.12.22*, Fredrikstad

VEDLEGG 2: BEHANDLING AV INNKJØPSDATA

Metodikk og datagrunnlag

Forbruk i Oslo kommune målt gjennom innkjøp

Hensikten er både å få oversikt over mengde eller verdi som er kjøpt inn for hver av varegruppene plast forbruksartikler, tekstiler, mat, elektronikk, møbler og interiør og bygg, som grunnlag for handlingsrettede indikatorer for de ulike varegruppene (endring i kjøttforbruk, forbruk av frukt og grønt, andel økologiske varer, rettferdig handel osv.). I neste omgang skal innkjøpsdataene være grunnlag for å beregne effekter av endring i innkjøp, i denne sammenheng først og fremst gjennom klimagassregnskap for innkjøpte varer. Det har ikke latt seg gjøre å inkludere i denne rapporten fordi datagrunnlaget her både er annerledes enn de andre innkjøpsområdene, og fordi kompleksiteten er for stor.

Måling av faktisk forbruk er en vanskelig oppgave for en så stor organisasjon, så i denne rapporten er det benyttet data for innkjøp i kommunen som et uttrykk for hvor mye som forbrukes årlig i kommunens virksomheter. Dette tar da følgelig ikke høyde for hvor mye som kastes i kommunen uten at det blir forbrukt. Det tar heller ikke høyde for variasjon i lagerbeholdning fra år til år, noe som kan påvirkes av for eksempel store innkjøp på slutten av et år, som først blir forbrukt påfølgende år.

Basisen for alle data som er benyttet i analysene er datagrunnlaget fra det elektroniske fakturasystemet kommunen bruker (KMD-systemet). Her blir alle fakturaer registrert, både det som kommer inn av elektroniske fakturaer og det som blir registrert fra innkjøp av dagligvarer i butikker o.l. Dette representerer store datamengder, ikke minst for innkjøp av mat, der et uttrekk av data fra KMD-systemet for et enkelt år kan bestå av flere millioner rader i Excel-regneark.

Fremgangsmåten for datauttrekk har vært at det i dialog mellom Utviklings- og Kompetanseenheten (UKE), Bymiljøetaten og NORSUS har blitt definert et sett av relevante varekategorier innenfor det internasjonale systemet for varehandel (UNSPSC-koder). Varekodene skal dekke området som inngår i hver analyse av innkjøp, og for å få sammenliknbare data og analyser fra år til år er det viktig at den samme avgrensningen blir brukt fra år til år.

Fremgangsmåte i analysene

For å ta i bruk datagrunnlaget fra KMD-systemet til å analysere innkjøp i form av antall enheter og verdi, masse og i neste omgang i form av effekter knyttet til indirekte klimagassutslipp eller evt. andre former for miljø- og ressurspåvirkninger, er følgende fremgangsmåte benyttet i analyser og beregninger:

- Datauttrekk fra KMD-systemet er gjort av UKE for relevante varekategorier og med et spesifikt sett av data knyttet til hvert innkjøp, i form av Excel regneark
- Regnearkene med data fra UKE er «forenklet» med Pivot-tabeller, der det er laget nye regneark med summering av antall enheter og beløp fordelt på varekategorier og etater/bydeler i kommunen. For mat inneholder slike tabeller typisk data for ca. 400 varegrupper
- For å få et håndterlig antall varekategorier å beregne masse og indirekte klimagassutslipp for innkjøp totalt, er det benyttet en metodikk for å redusere antall varegrupper til et mer håndterlig antall, uten å redusere informasjonsinnholdet for mye. Det er derfor besluttet å inkludere alle varekategorier som til sammen utgjør 95% av totalt innkjøp, summert fra en

rangering av varekategorier fra størst til lavest andel av omsetning. Gjennom denne analysen er antall varekategorier redusert fra ca. 400 til ca. 100 for matområdet.

- For alle varegrupper der enhet er registrert i masse (kg), er det gått videre med å regne ut total masse (kg) innkjøpt per år samlet og for hver bydel og etat
- For varekategorier der enhet er registrert i antall enheter, har det vært nødvendig å lage beregning av gjennomsnittlig vekt per enhet.
- For de fleste varekategorier der det kun er oppgitt antall enheter innkjøpt har det vært mulig å estimere en gjennomsnittlig vektet enhetsvekt for hver varegruppe som inngår. Ved å bruke varelinjebeskrivelsen og bruke en tilsvarende tilnærming som over med å inkludere produkter opp til et rimelig nivå (75%) og beregne et vektet gjennomsnitt for å beregne hvor stor masse i kg som er kjøpt inn.
- Med basis i masse per varekategori er det beregnet indirekte klimagassutslipp ved å bruke utslippsfaktorer for indirekte utslipp av klimagasser med basis i verdier fra LCA-databasen som er utviklet av RISE og NORSUS for norske forhold for mat, og bruk av utslippsfaktorer fra Simapro-databasen til NORSUS, EPD-data for norske møbler (EPD-Norge.no), litteratordata osv.
- Basert på data for hver av de 100 varekategoriene er det laget aggregerte data for hovedvaregrupper. Innenfor matområdet utgjør dette ca. 20 varegrupper basert på inndelingen i UNSPSC-kategoriene, og ut fra disse er det laget indikatorer knyttet til utvikling over tid samlet og for hver hovedvaregruppe.

Datauttrekk fra UKE

Forbruket innen varekategoriene oppgitt i datagrunnlaget fra UKE ble beregnet dels gjennom antall innkjøpte enheter og dels gjennom innkjøpsverdien av hver varekategori. I tillegg til data for antall enheter innkjøpte varer og verdien på innkjøpet gjorde UKE uttrekk av andre faktorer som var nyttige for analysen, både for å få tilstrekkelig informasjon om hvilke varegrupper som var viktigst innenfor hver varegruppe, leverandører og hvilken enhet i kommunen som sto ansvarlig for innkjøpet.

De faktorene som var sentrale å få med i uttrekket av data fra fakturasystemet som grunnlag for analysene for hvert innkjøp/faktura har vist seg å være:

- UNSPSC-koden for hver varegruppe
- Beskrivelse av UNSPSC-koden (disse to er blitt slått sammen i Excel før det er laget Pivot-tabeller)
- Leverandør
- Dato for faktura
- Beløp eks mva.
- Antall enheter
- Enhetstype (antall enheter, vekt, osv.)
- Varelinjebeskrivelse (for å få detaljert oversikt over produkter, enhetsvekter osv.)
- Ansvar nivå 1 (og evt. 2 hvis man skal ha data helt ned på tjenestested)

Det var hvert år en stor andel av innkjøpene som ikke var spesifisert på varegrupper, men som endte opp som uspesifisert mat og drikke. Det ville vært en svært stor jobb å få disse spesifisert og fordelt på varegrupper, for deretter å beregne klimagassutslipp av disse innkjøpene. Det er i stedet i beregningene av totalt klimagassutslipp knyttet til årlig innkjøp av mat gjort en korrigering for den uspesifiserte andelen, der det er antatt at denne har omtrent samme utslippsfaktor per kg som for det totale innkjøpet, for å få en beregning av klimagassutslipp knyttet til totalt innkjøp. Det er en fordel

om rutinene i kommunen knyttet til registrering av fakturaer forbedres og at andelen uspesifiserte varer blir redusert.

Omregning fra alle fakturaregistreringer til 95% av totalt årlig forbruk

Datagrunnlaget for de enkelte kategoriene som elektronikk, møbler, mat osv., hadde stort sett samme format, men antall rader med innkjøpsdata varierte mye mellom kategoriene. Innkjøpsdata for mat bestod av over én million rader, og hadde klart flest rader av de ulike kategoriene. Dette oversteg kapasiteten i Excel, og medførte at dataene måtte brytes ned i flere deler for å aggregere de enkelte delene for seg, og til slutt summere dem. Som utgangspunkt for klimagassberegningene ble det beregnet aggregerte prosentandeler for beløp av innkjøpt vare i hver kategori. Tabellene med aggregerte prosentandeler ble beregnet med pivot-tabeller som aggregerte antall enheter og beløp for alle varekategorier for hvert år i perioden 2017–2019.

Første trinn i analysene av innkjøpsdataene etter import av data fra KMD-systemet har vært å lage Pivot-tabeller for å summere opp og aggregere innkjøpsdata for et stort antall produkter til et rimelig antall varegrupper basert på UNSPSC-koder og hvilke etater og bydeler som har stått for innkjøpene. Innenfor matområdet har dette resultert i en matrise med ca. 400 varegrupper summert for antall enheter og beløp innkjøpt totalt, og fordelt på bydeler og etater i kommunen.

Innkjøpene som gjøres av kommunen består av varekategorier med svært varierende størrelse på innkjøp per år, både i antall enheter og beløp. Det er nødvendig å redusere informasjonen til et håndterbart antall varekategorier for videre analyse av mengder og verdi per hovedvaregruppe, og ikke minst for beregning av indirekte klimagassutslipp knyttet til varene som kjøpes. Det ble derfor lagt til grunn at antall varegrupper skulle reduseres slik at de utgjorde totalt 95% av total verdi av innkjøp per år. Dette er en allment akseptert måte få forenkle et datagrunnlag på og betegnes ofte en 80/20-regel, som innebærer at 80% av informasjonen dekkes av 20% av utvalget. Her gikk vi opp til 95% for å ikke miste for mye informasjon gjennom varegrupper som er viktig for forståelsen av bærekraftig innkjøp, og oppskalerer da total mengde og klimagassutslipp til 100% basert på verdien for 95% av utvalget.

Alle varekategoriene ble sortert fra høyeste til laveste beløp med prosentandel av totalt beløp innen kategorien, for deretter å bli summert opp til grensen på 95% er nådd for å finne utvalget som skulle inngå i kriteriet. Gjennom dette arbeidet ble antall varekategorier for mat redusert til fra 400 til ca. 100. Alle varekategoriene opp til 95% av beløp i de enkelte kategoriene ble inkludert i analysen av indikatorer for mengde innkjøpt og indirekte klimagassutslipp knyttet til. Denne forenklingen resulterte i et langt færre antall varekategorier og -grupper som det er nødvendig å hente, uten å gå for mye på bekostning av nøyaktigheten av beregning av klimagassutslipp. Til slutt ble varene som utgjorde 5% det totale beløpet innkjøpte varer inkludert gjennom en oppskalering ved å anta at de hadde lik utslippsfaktor, som så ble multiplisert med antall enheter for dette utvalget. Det er viktig at samme rutine blir fulgt fra år til år, og at det er de varegruppene som hvert år inngår i utvalget på 95% som er gjenstand for analyser og beregninger av indikatorer.

Omregning fra antall enheter til masse

I beregningen av indirekte klimagassutslipp er det benyttet utslippsfaktorer med benevnning kg CO₂/kg vare eller kg CO₂/enhet vare. Utslippsfaktorer for mat, plast og tekstiler har normalt en benevnning kg CO₂/kg vare. For de fleste varekategorier er innkjøpet registrert i ulike typer enheter, og for mat benyttes både vekt og enheter emballert, der det i varebeskrivelsen er oppgitt vekt per enhet (køkt skinke 150 g/200 g; kaffe 250 g/500 g osv.). Siden disse varene blir registrert i fakturasystemet med

basis i antall enheter fra KMD-systemet, var det derfor nødvendig å regne om fra antall enheter til masse i form av kg vare innkjøpt.

Enhetsvekter var for mange varegrupper ikke gitt i datagrunnlaget fra UKE, og dette førte til mye arbeid med å beregne enhetsvekter for ulike varegrupper. Dette arbeidet bestod i å beregne vektete gjennomsnittsdata for enhetsvekt for varer som utgjorde omtrent 60-70% av totalt innkjøpt beløp i hver UNSPSC-kode som var inkludert 95%-utvalget. Det ble beregnet et vektet snitt for flest mulig UNSPSC-kodene i 95%-utvalget med utgangspunkt i enhetsvekter som er oppgitt i varelinjebeskrivelsene og antall enheter av varene for hver UNSPSC-kode. For varegrupper hvor det ikke lot seg gjøre å få frem enhetsvekter ble det gjort en korrigering i endelige analyser ved at vekten av mat for disse varegruppene ble multiplisert med den gjennomsnittlige utslippsfaktoren for innkjøpt mat.

I fremtidige analyser vil man trolig kunne spare mye tid ved å få tilgang på enhetsvekter som del av registreringene i dataene fra UKE, ved å etterspørre enhetsvekt som del av datagrunnlaget som legges inn ved registrering av fakturaen. For de nærmeste årene (2020-21) kan man trolig legge til grunn at enhetsvektene som ble beregnet med basis i 2019-data for innkjøp av mat, kan antas å være relevante også i de nærmeste par årene. Dette kan evt. bli kvalitetssikret gjennom stikkprøvekontroll for noen sentrale varegrupper der data om masse ikke er tilgjengelig.

Innhenting og systematisering av utslippsfaktorer

Som vist i tabellen under er det hentet utslippsfaktorer fra et stort antall kilder for å beregne indirekte klimagassutslipp knyttet til de ulike varegruppene som inngår i denne studien. I flere av tilfellene er utslippsfaktorene hentet fra ecoinvent sin database i Simapro, der det foreligger prosesskort for beregning av klimagassutslipp per enhet for enkelte produkter innen de enkelte kategoriene, eksempelvis datamaskin, tastatur og LCD-skjerm. Utslippsfaktorene for mat ble hentet fra en database fra RISE og NORSUS som er tilpasset til norske forhold, og som inneholder nesten 1 300 utslippsfaktorer for et stort utvalg varekategorier. Utslippsfaktorene som ble benyttet for mat ble kvalitetssikret av Hanne Møller i NORSUS, mens utslippsfaktorer for elektronikk og møbler ble kvalitetssikret av John Baxter i NORSUS.

Sektor	Kilde til utslippsfaktorer
Plast	Simapro/ecoinvent 3.8
Tekstiler	Simapro/ecoinvent 3.8
Mat	RISE/NORSUS database for norske/svenske matvarer
Elektronikk	Simapro/ecoinvent 3.8, litteratur
Møbler og interiør	Simapro/ecoinvent 3.8, norske EPD-er for møbler,

Alle utslippsfaktorene inkluderer samlet klimagassutslipp for både CO₂ (biologisk CO₂ har klimagassfaktor på 0), metan, lystgass og alle andre klimagasser, og inkluderer også utslipp fra endret bruk av landarealer der dette er relevant. For møbler er de fleste utslippsfaktorene basert på EPD-er fra EPD-Norges databaser for produkter som er mest mulig lik varegruppene som er kjøpt inn av Oslo kommune, og der beregningene følger de internasjonale reglene for EPD-er fra møbler (Product Category Rules – PCR). For matvarer er det benyttet utslippsfaktorer fra en stor database som er utviklet av RISE (Research Institute of Sweden) og som er tilpasset norske forhold i et samarbeid med NORSUS. Utslippsfaktorene er her basert dels på egne studier av norske matvarer, dels på svenske studier utført av RISE og dels på litteratur- og databasedata fra kvalitetssikrede kilder. Denne databasen inneholder utslippsfaktorer for produksjon av ingredienser og råvarer til mat, samt

prosessering frem til produkter som omsettes i butikk og for storhusholdning fra ca. 1200 ulike matvarer.

Beregning av indirekte klimagassutslipp fra innkjøp

Siste trinn i analysene av klimagassutslipp var å multiplisere utslippsfaktorene med antall enheter eller antall kg vare for hver produktkategori. Deretter ble varekategoriene aggregert på hovedvarekategorier, som for eksempel meieriprodukter, nøtter og ubehandlet storfekjøtt.

Hovedvarekategoriene ble representert i diagrammer som viste utviklingen i antall enheter og klimagassutslipp i perioden 2017–2019. Varekategoriene ble også splittet opp på antall enheter for bydeler og etater i Oslo Kommune.

VEDLEGG 3: INDIKATORARK

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba07

2. Indikator

Kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

x

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall kommunale byggeprosjekter der det er kartlagt potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering. Kommunale byggeprosjekter defineres som prosjekter hvor Oslobygg er byggherre til nybygg og rehabiliteringsprosjekter. At det er kartlagt potensial for ombruk vil innebære at det er igangsatt en prosess der byggematerialer og bygningsdeler er blitt vurdert på tilstand, levetid og/eller mulighet for demontering før riving/rehabilitering av bygget. Kartleggingen må ha blitt dokumentert internt i Oslobygg. Aktuelle byggeprosjekter er de med oppstart det aktuelle rapporteringsåret.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Det er blitt gjennomført åtte ombrukskartlegginger på kommunale prosjekter i 2021: Stig skole, Hartvig Nissen (rehabilitering startet i 2022), Karlsrud skole, Majorstua hjemmet (revet 2021), Manglerud hjemmet, Sophies Minde, Sognsveien 80, Refstad skole (revet 2021)

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter

b. Organisasjon/enhet

Oslobygg

c. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata og ombruksdatabasen til Oslobygg

b. Ansvar

Oslobygg ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatorens formål er å illustrere i hvor stor grad kommunen undersøker mulighetene for ombruk i egne byggeprosjekter. Ombruk av byggematerialer og bygningsdeler krever en del tidlig planlegging, og indikatoren vil bidra til måloppnåelse ved å gi et tall på hvor mange prosjekter i prosjektporteføljen det kartlegges muligheter for ombruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.b) Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofehåndtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Inkludere ombruk strategisk i planlegging av ulike kommunale bygg- og anleggsprosjekter

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, ombruk av byggematerialer og bygningsdeler er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i prosjektets miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren setter et utgangspunkt som kommunen kan jobbe ut ifra og måle grad av ombruk på prosjektporteføljenivå
Svakheter	Indikatoren måler potensialet for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler, men ikke omfang av faktisk ombruk
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk av byggematerialer og bygningsdeler, men likevel viktig for å belyse premissene for at ombruket skjer

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er lett tilgjengelig for Oslobygg
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	I den grad kartleggingen dokumenteres i interne systemer så vil det være lite usikkerhet i dataene

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba08

2. Indikator

Kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler, av totalt antall kommunale byggeprosjekter det året. Kommunale byggeprosjekter defineres som prosjekter hvor Oslobygg er byggherre til nybygg og rehabiliteringsprosjekter. At det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler må ha blitt dokumentert internt i Oslobygg. Aktuelle byggeprosjekter er de med oppstart det aktuelle rapporteringsåret.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ombrukte materialer og bygningsdeler er blitt brukt i seks kommunale byggeprosjekter i 2021.

- Storbylegevakten i Oslo (hulldykker fra Regjeringsbygget)
- Ruseløkka skole (teglstein fra gamle Ruseløkka skole) (tredører er gitt bort)
- Etterstad skole (glassvegger, sanitær utstyr, mm fra Refstad skole) (gitt bort ventilasjonsrør)
- Loftsrud skole (ballbane fra Refstad skole)
- Årvoll skole (amfi i granitt fra Refstad skole)
- Oslo Handelsgym (ventilasjonsaggregat fra Refstad skole)

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter via avdeling for bærekraft og innovasjon

b. Organisasjon/enhet

Oslobygg

c. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata og ombruksdatabasen til Oslobygg

b. Ansvar

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatorens formål er å belyse hvorvidt ombrukte materialer og bygningsdeler tas i bruk på tvers av porteføljen til Oslobygg ved å måle andelen av kommunale byggeprosjekter med ombrukte materialer og bygningsdeler av totalt antall byggeprosjekter i porteføljen det året.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.b) Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofehåndtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Forbedre prosedyrene for ombruk av materialer og komponenter i byggeprosjekter, renovering og rivning på tvers av virksomheter og foretak

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ombruk av byggematerialer og bygningsdeler er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i prosjektets miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker

Indikatoren måler grad av ombruk på prosjektporteføljenivå

Svakheter	Indikatoren måler forhold på porteføljenivå, og ikke omfang av faktisk ombruk på prosjektnivå i form av vekt, mengde og type byggematerialer og bygningsdeler.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk av byggematerialer og bygningsdeler på prosjektnivå, men likevel viktig å belyse omfanget på porteføljenivå.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er tilgjengelig for Oslobygg
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	I den grad kartleggingen dokumenteres i interne systemer så vil det være lite usikkerhet i dataene

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba10

2. Indikator

Lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune; antall og areal (kvm)

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall og totalt areal midlertidige og etablerte lagringsområder for byggematerialer og bygningsdeler som er gjort tilgjengelig for ombruk for Oslo kommune. Lagringsområder er områder for lagring av byggematerialer og bygningsdeler, som kan være midlertidige eller etablerte (permanente). Midlertidige lagringsområder er ofte arealer på selve byggeplassen, mens etablerte lagringsområder oftest er områder utenfor byggeplass.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Mangel på lagringsområder har vært trukket frem som en utfordring som forhindrer økt ombruk av byggematerialer og bygningsdeler. De fleste lagringsområdene som brukes i kommunale byggeprosjekter per i dag er midlertidige. Oslobygg vil etablere et lagringsområde ved å inngå et samarbeid med Sirkulært ressursenter på Økern, men det vil være opp til hvert enkelt prosjekt om det er hensiktsmessig å lagre materialer her.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter via avdeling for Bærekraft og innovasjon

a. Organisasjon/enhet

Oslobygg

b. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

c. Dataformat

Statistikk

d. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

e. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata for midlertidige lagringsområder og kontraktsdata for etablerte lagringsområder

b. Ansvar

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser systemene som gjør ombruk av byggematerialer og bygningsdeler mulig. Mangel på lagringsområder er tidligere blitt trukket frem som en barriere for ombruk og indikatoren gir oss status på dette på porteføljnivå.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.b) Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofehåndtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Vurdere muligheter for å gjøre lagringsområder tilgjengelige for ombruk

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Lagring av byggematerialer og bygningsdeler er akseptert som et virkemiddel på bærekraftig og redusert forbruk fordi det bidrar til at disse bevarer sine fysiske egenskaper og eigner seg til ombruk i større grad. Dermed bidrar økt lagringsmulighet til reduksjon i prosjektenes miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren peker på et premiss for at ombruk skal gjennomføres i praksis
Svakheter	Indikatoren måler ett av premissene for ombruk, og ikke omfang av faktisk ombruk på prosjektnivå i form av vekt, mengde og type byggematerialer og bygningsdeler

Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk av byggematerialer og bygningsdeler på prosjektnivå, men likevel viktig å belyse bakgrunnen for at det ikke er mer ombruk
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, Oslobygg vil ha data på hvilke lagringsområder kommunale byggeprosjekter har benyttet seg av
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Datagrunnlaget er av varierende kvalitet på eksisterende byggeprosjekter, men i den grad arealkartleggingen dokumenteres i interne systemer så vil det være lite usikkerhet i dataene fremover.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba29

2. Indikator

Bygg- og anleggsavfall i kommunale nybyggprosjekter; kilo per kvm

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler mengde (kg) bygg- og anleggsavfall per kvm i kommunale nybyggprosjekter. Kommunalt bygg- og anleggsavfall defineres som avfall fra kommunale bygg- og anleggsprosjekter og vedlikeholdsprosjekter utført av entreprenører på oppdrag for kommunen. Total mengde bygg- og anleggsavfall er lik summen av avfall oppført i prosjektenes sluttrapport for faktisk disponering av avfall til alle byggeprosjekter avsluttet det året.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Kommunen har satt et mål på maks 25 kg/kvm bygg- og anleggsavfall i forbindelse med at Oslobygg skal være ISO 14001 sertifisert. I de aller fleste prosjekter nås ikke dette målet. Det er betydelig usikkerhet knyttet til status på prosjektporteføljenivå i forhold til dette målet.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter via avdeling for Bærekraft og innovasjon

a. Organisasjon/enhet

Oslobygg

b. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

c. Dataformat

Statistikk

d. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

e. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata for ferdigstilte prosjekter

b. Ansvar

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser status på avfall/kvm opp mot målet på 25kg/kvm. For å kutte utslipp er ombruk og restituering de tiltakene som har størst effekt, mens avfallet bør være så lavt som mulig. Mesteparten av avfallet fra byggeplassene i Oslo blir materialgjenvunnet. I Standard kravspesifikasjon til Oslo kommunes formålsbygg (SKOK) er det et minstekrav at 85 vektprosent av alt avfall fra byggeplass skal materialgjenvinnes.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.6) Innen 2030 redusere byenes og lokalsamfunnenes negative påvirkning på miljøet (målt per innbygger), med særlig vekt på luftkvalitet og avfallshåndtering i offentlig eller privat regi

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Jobbe videre med sortering av byggavfall og avfallsminimering på byggeplasser

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Reduksjon i bygg- og anleggsavfall er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk fordi det bidrar til reduksjon i byggeprosjektenes miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren gir et bilde av status på av et uttalt mål i kommunen.
Svakheter	Indikatoren måler ikke mengde og type bygg- og anleggsavfall. I den grad ulike byggeprosjekter normalt medfører ulike mengder avfall gir ikke indikatoren nødvendigvis et riktig bilde av utviklingen over tid.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om maks 25kg/kvm bygg- og anleggsavfall.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, Oslobygg har data på ferdigstilte byggeprosjekter.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, usikkerheten i datagrunnlaget er så liten som mulig siden avfallshåndtering på byggeplass er kontraktfestet og tilstrekkelig oppført i prosjektenes sluttrapport for faktisk disponering av avfall.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba51

2. Indikator

Andel kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av total kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt; areal (kvm)

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.)	
Handlingsindikator (Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.)	x
Effektindikator (Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel areal i kommunale byggeprosjekter som er blitt rehabilitert av totalt areal i kommunale byggeprosjekter som er bygget nytt per år. Kommunale byggeprosjekter defineres som prosjekter hvor Oslobygg er byggherre til nybygg og rehabiliteringsprosjekter. Arealer som er blitt rehabilitert er bruttoareal der det er besluttet å rehabilitere et bygg fremfor å bygge et nybygg og som rapporteres ferdig rehabilitert det året.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ukjent. Det rapporteres ikke systematisk på rehabiliteringsareal per dags dato

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter via avdeling for Bærekraft og innovasjon

b. Organisasjon/enhet

Oslobygg

c. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata

b. Ansvar

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Formålet med indikatoren er å belyse hvor mye som rehabiliteres fremfor å rives og bygges nytt det året

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.b) Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofehåndtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Forbedre prosedyrene for ombruk av materialer og komponenter i byggeprosjekter, renovering og rivning på tvers av virksomheter og foretak

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ombruk av byggematerialer og bygningsdeler er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i prosjektets miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatorer er transparent og troverdig.

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Fokuserer på rehabilitert areal som er det viktigste tiltaket for å redusere miljøavtrykk til byggematerialer.
Svakheter	Indikatoren måler forhold på porteføljnivå, og ikke omfang av faktisk ombruk på prosjektnivå i form av vekt, mengde og type byggematerialer og bygningsdeler.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Målrettet mot å sammenlikne hvor mye som rehabiliteres i forhold til nybygg.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Data kan skaffes, men er ikke lett tilgjengelig per dags dato.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Datagrunnlaget er av varierende kvalitet på eksisterende byggeprosjekter, men i den grad arealkartleggingen dokumenteres i interne systemer så vil det være lite usikkerhet i dataene fremover.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba52

2. Indikator

Byggematerialer og bygningsdeler fra riving og rehabilitering som er ombrukt i kommunale byggeprosjekter; tonn og type

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren belyser hvor mye og hvilken type byggematerialer og bygningsdeler som ombrukes i kommunale byggeprosjekter per år. Total mengde byggematerialer og bygningsdeler er likt summen av ombrukte byggematerialer og bygningsdeler oppført i prosjektenes sluttrapport det året.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Det er betydelig usikkerhet knyttet til status på prosjektporteføljenivå i forhold til denne indikatoren.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter via avdeling for Bærekraft og innovasjon

b. Organisasjon/enhet

Oslobygg

c. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata for ferdigstilte prosjekter

b. Ansvar

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser hvor mye som gjenbrukes og bearbeides av byggematerialer aggregert på prosjektporteføljenivå. Utfyller indikatorer ba07 om kartlegging av potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering, ba08 om kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler og indikator ba29 om bygg- og anleggsavfall per kvm i kommunale nybyggprosjekter.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.b) Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofebehandling på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Forbedre prosedyrene for ombruk av materialer og komponenter i byggeprosjekter, renovering og rivning på tvers av virksomheter og foretak

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ombruk av byggematerialer og bygningsdeler er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i prosjektets miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig .

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren gir et bilde av status på av et uttalt mål i kommunen ved å måle mengde og type av byggematerialer og bygningsdeler som faktisk ombrukes. Indikatoren utfyller dermed flere andre indikatorer:
---------	--

	ba07 om kartlegging av potensial for ombruk av byggematerialer og bygningsdeler før riving/rehabilitering, ba08 om kommunale byggeprosjekter der det er benyttet ombrukte materialer og bygningsdeler og indikator ba29 om bygg- og anleggsavfall per kvm i kommunale nybyggprosjekter
Svakheter	Kan være ressurskrevende å samle inn data.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Nyttene av denne indikatoren vil avhenge av at data dekker et tilstrekkelig antall fraksjoner av byggematerialer og bygningsdeler ettersom disse varierer betydelig i vekt.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Det kan etter hvert bli en stor og krevende oppgave å samle inn data.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Det finnes ikke godt etablerte metoder for å samle inn data til denne indikatoren.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ba54

2. Indikator

Kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

x

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall kommunale byggeprosjekter der det er blitt prosjektert for ombruk av bygningsmaterialene. Kommunale byggeprosjekter defineres som prosjekter hvor Oslobygg er byggherre til nybygg og rehabiliteringsprosjekter. Indikatoren belyser hvor mange kommunale byggeprosjekter som er gjennomført det aktuelle rapporteringsåret der det under design og prosjekteringen av nybygg og eller renoveringer er blitt laget en plan for demontering og ombruk av de nye bygningsdelene og materialene.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ett byggeprosjekt som er ferdigstilt i 2021 og hvor ombruksløsninger er implementert: Økernbadet, som er et midlertidig bad som kan demonteres i sin helhet

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data innhentes fra Oslobygg sine egne byggeprosjekter via avdeling for Bærekraft og innovasjon

a. Organisasjon/enhet

Oslobygg

b. Ansvarlig for innhenting av data

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

c. Dataformat

Tekst og statistikk

d. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

e. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Prosjektdata for ferdigstilte prosjekter

b. Ansvar

Oslobygg, ved avdeling for Bærekraft og innovasjon

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatorens formål er å illustrere i hvor stor grad kommunen prosjekterer nybygg slik at demontering og ombruk blir lettere. Ombruk av byggemateriell krever en del tidlig planlegging, og indikatoren vil bidra til måloppnåelse ved å gi et tall på hvor mange prosjekteringer av nybygg det legges opp til at det er mulig å demontere og ombruke bygningsdeler uten å ødelegge dem.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

11.b) Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofehåndtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon 12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Inkludere ombruk strategisk i planlegging av ulike kommunale bygg- og anleggsprosjekter

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ombruk av byggematerialer og bygningsdeler er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i prosjektets miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. valuering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren peker på et premiss for at ombruk skal gjennomføres i praksis.
Svakheter	Indikatoren måler ett av premissene for ombruk, og ikke omfang av faktisk ombruk på prosjektnivå i form av vekt, mengde og type byggematerialer og bygningsdeler.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk av byggematerialer og bygningsdeler på prosjektnivå, men likevel viktig å belyse bakgrunnen for at det ikke ombrukes nok.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, Oslobygg vil ha data på hvor mange prosjekteringer av nybygg der det legges opp til at det er mulig å demontere og ombruke byggematerialer og bygningsdeler.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, usikkerheten i datagrunnlaget er så liten som mulig siden det foreligger gode rutiner på dokumentasjon av prosjektering.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

dt01

2. Indikator

Utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall utlån gjennom Deichmans utlånsordninger for verktøy/utstyr til hus og hjem per år. Deichman registrerer antall utlån fra deres utlånsordninger for verktøy og data kan innhentes for det aktuelle året.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Deichman har i 2022 utlån av verktøy på lokalbibliotekene Holmlia, Tøyen, Grünerløkka og Torshov. Verktøyene som tilbys varierer noe fra bibliotek til bibliotek. Deichman har oversikt over både utlånstall og bestandtall for verktøy siden 2018. Dette kan brytes ned til hvert bibliotek (og hvert verktøy) ved behov. Ettersom tilbudet kan utvikles og en filial per dags dato også tilbyr utlån av hageutstyr, omfatter indikatoren alle typer verktøy og utstyr som kan lånes av Deichman til vedlikehold/reparasjoner/oppussing av hus og hjem.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data fra Deichman

b. Organisasjon/enhet

Deichman

c. Ansvarlig for innhenting av data

Bymiljøetaten, ved Klima- og miljøavdelingen

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2018

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Deichman beregner basert på bestandstall og antall utlån økning av hhv bestand og utlån sammenlignet med året før.

b. Ansvar

Bymiljøetaten ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi den omfatter utlån av verktøy og utstyr av en sentral, kjent, åpen og tilgjengelig aktør som aktivt jobber for å øke delingskulturen i Oslo.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune har ordninger for deling, utlån, reparasjon og bytting

Derfor vil byrådet: Fremme eksisterende bytte- og delingsordninger

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja. Det antas at de som låner verktøy og utstyr fra Deichman ikke har tilgang til å låne privat fra andre og at alternativet til å låne på Deichman ofte ville være nyinnkjøp.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Enkel indikator med gode bakgrunnsdata, og som måler faktisk ombruk av utstyr. Deichman er en kjent aktør for utlån til Oslos innbyggere og jobber med å utvikle tilbudet for utlån av produkter utover bøker/media.
Svakheter	Foreløpig har Deichman kun utlån av verktøy/utstyr på 4 av 19 lokalbibliotek så mengden utlån er relativt lite. Indikatoren måler antall utlån, og ikke hva slags utstyr som lånes ut. Dermed er det ikke så lett å beregne bærekrafts/slutteffekter i form av erstatning for nyinnkjøp.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om tilretteleggelse for deling. Faktisk deling av en sentral aktør.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er tilgjengelig for Deichman
---	---------------------------------------

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, Deichmans registrering av utlån er en robust datakilde

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

dt02

2. Indikator

Bydeler som har utlåns- eller bytteordninger av henholdsvis tekstiler, verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l.; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	X
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel bydeler som har utlåns-/delingsordninger av verktøy, symaskiner, sports/friluftsutstyr, utstyr til aktiviteter/arrangementer o.l. Data fra bydelene som hentes gjennom miljø- og klimarapportering. Bydelene krysser av hvilke utlåns/delingsordninger de har:

- i) verktøy
- ii) symaskiner
- iii) sport/fritidsutstyr
- iiii) lys, lyd eller sceneutstyr
- iii) utstyr til aktiviteter/arrangementer
- iiii) annet - spesifiser

Basert på denne dataen vil indikatoren måle antallet av ulike typer utlånsordninger blant bydelene i kommunen og andel bydeler som har en/flere typer utlånsordning(er). Utlånsordningene kan både være rettet mot privatpersoner, organisasjoner og næringslivet. Data om type utlånsordninger er i første omgang tenkt til intern bruk.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

BUA har utlånsordninger i samarbeid med flere bydeler. Kommunen har kartlagt utlånsordninger i Oslo, se <https://www.oslo.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/fritidsutstyr-til-utlan/#gref> (oversikten er ikke fullstendig/oppdatert).

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data fra bydelene som hentes gjennom miljø- og klimarapportering.

b. Organisasjon/enhet

Bydelene i Oslo kommune

c. Ansvarlig for innhenting av data

Bymiljøetaten, ved Klima- og miljøavdelingen

d. Dataformat

Statistikk og tekst

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Rapporterte data fra bydeler ifm. miljø- og klimarapportering.

b. Ansvar

Bymiljøetaten; ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren er valgt fordi den måler de forskjellige lokale utlånsordningene i bydelene og dermed sier noe om hvordan kommunen ligger an i målsetningen om å tilrettelegge for et bærekraftig og redusert forbruk lokalt.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune har ordninger for deling, utlån, reparasjon og bytting
Derfor vil byrådet: Fremme eksisterende bytte- og delingsordninger

c. Aksept: aksepterer sentrale aktører indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja. Tilrettelegging for mer sambruk, utlåns- og delingsordninger anses som et viktig virkemiddel til å redusere forbruk. Det antas at de som låner verktøy og utstyr fra bydeler ikke har tilgang til å låne privat fra andre og at alternativet til å låne ofte ville være nyinnkjøp.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren setter et utgangspunkt som kommunen kan jobbe ut ifra og måle grad av tilrettelegging for ombruk.
Svakheter	Andel bydeler med utlån/deleordninger sier ikke noe om hvor store volumene er.

Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk av verktøy og utstyr, men likevel viktig for å belyse premissene for at ombruket skjer.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er lett tilgjengelig gjennom miljø- og klimarapport.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, oversikt over hvilke bydeler som har utlåns-/delingsordninger i miljø- og klimarapport er en robust datakilde.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

dt03

2. Indikator

Utlån gjennom Frigo og BUAs utlånsordninger i Oslo; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall registrerte utlån gjennom utlånsordninger for sport- og friluftslivsutstyr. Aktuelle utlån: antall registrerte utlån det aktuelle året gjennom Bua/Skattekammeret og Frigo.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Hovedaktørene er per dags dato BUA, Skattekammeret, Frigo. Datagrunnlaget vil kunne utvides. BUA har et digitalt system for booking, og har tall for hele 2019-til dags dato. BUA har følgende statistikk per dag: antall utlånte utstyrsenheter og antall i samlekategorier (ballspill, friluft, lek og hobby, ski og skøyter, sykle og rulle), antall registrerte lån, antall registrerte låntakere, antall lån per BUA lokasjon. Skattekammeret inkluderes i BUAs system fra 2022. Frigo har sitt eget system.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data fra samarbeidspartnere til kommunen (BUA/Skattekammeret) samt data fra intern virksomhet (Frigo) og årlig rapportering.

b. Organisasjon/enhet

Frigo, BUA/Skattekammeret

c. Ansvarlig for innhenting av data

Frigo, BUA/Skattekammeret

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2019

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Rapportert data fra Frigo, BUA/Skattekammeret

b. Ansvar

Bymiljøetaten, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi den omfatter utlån av verktøy og utstyr av sentral, kjent, åpen og tilgjengelige aktører som aktivt jobber for å øke delingskulturen i Oslo.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune har ordninger for deling, utlån, reparasjon og bytting

Derfor vil byrådet: Fremme eksisterende bytte- og delingsordninger

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja. Det antas at de som låner sport- og friluftsutstyr fra Frigo, BUA/Skattekammeret ikke har tilgang til å låne privat fra andre og at alternativet til å låne ofte ville være nyinnkjøp.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Enkel indikator med gode bakgrunnsdata, og som måler faktisk ombruk av utstyr. BUA/Skattekammeret samt Frigo er kjente aktører for utlån til Oslos innbyggere.
Svakheter	Indikatoren måler antall utlån, og ikke hva slags utstyr det lånes ut. Dermed er det ikke så lett å beregne bærekrafts/slutteffekter i form av erstatning for nyinnkjøp.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om tilretteleggelse for deling.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er tilgjengelig for Frigo, BUA/Skattekammeret.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, registrering av utlån er en robust datakilde.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

el02

2. Indikator

IKT produkter som er levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendte IKT produkter

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel enheter avhendet IKT utstyr levert til godkjent innsamling i henhold til avtalen om "henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr", og som går til ombruk. Indikatoren gjelder utvalgte IKT produkter: bærbar PC, mobiltelefon, nettbrett, dataskjerm, og stasjonær PC. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ukjent. UKE rapporterer på innsamlet utstyr, utstyr til ombruk og utstyr til materialgjenvinning til FIN hvert tertial på utvalgte IKT produkter.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Avtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr

a. Organisasjon/enhet

UKE

b. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnskjøp

c. Dataformat

Statistikk

d. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

e. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Avtaledata om enheter som samles inn, andelen som leveres til ombruk og til materialgjenvinning gjennom innsamlingssselskapet.

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren ble valgt fordi den måler omfanget i bruk av samkjøpsavtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr. Dermed er den relevant for å belyse i hvilken grad kommunen bidrar til uttalt mål om økt ombruk av IKT utstyr.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har koblet arbeidstrening og inkludering med sirkulært og bærekraftig forbruk
Derfor vil byrådet: Videreføre og videreutvikle system for sirkulering, ombruk og reparasjon av IKT og elektronisk utstyr

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ombruk av IKT-utstyr der dette er mulig anses som et viktig bidrag til økt sirkularitet i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren måler omfanget i bruk av samkjøpsavtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr
Svakheter	Indikatoren er begrenset til utvalgte IKT produkter og dermed gir ikke et fullstendig bilde av ombruk av IKT produkter i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Videre fanger indikatoren ikke opp andre årsaker i variasjon på antall enheter som videreføres til ombruk.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om bedre håndtering av elektronikk som kunne vært reparert og brukt om igjen.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser siden UKE allerede samler inn statistikk på utvalgte IKT utstyr som videreføres til ombruk.
---	--

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnsamling er basert på etablerte metoder og datakilde anses som pålitelig.
--	---

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

el04

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder/virksomheter som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter. Gjelder utvalgte IKT produkter: bærbar PC, mobiltelefon, nettbrett, dataskjerm og stasjonær PC.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Per 2021 oppgir 376 av 915 virksomheter og deres tjenestesteder at de bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2021, 376 av 915 virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi den svarer direkte på i hvilken grad kommunale virksomheter og deres tjenestesteder bidrar til redusert forbruk av IKT og EE produkter på en mer overordnet nivå ved at disse brukes om igjen i stedet for at det kjøpes nytt.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter

Derfor vil byrådet: Videreføre og videreutvikle system for sirkulering, ombruk og reparasjon av IKT og elektronisk utstyr

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid i hvor stor grad ombruksløsninger er tatt i bruk av kommunale virksomheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk om å etablere interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter
Svakheter	Indikatoren måler ikke omfanget av ombruk av IKT og EE produkter, kun at kommunale virksomheter og deres tjenestesteder har systemer som tilrettelegger for det.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Ved å måle antall kommunale virksomheter og deres tjenestesteder som bruker interne systemer for ombruk av IKT og EE produkter gir indikatoren et godt bilde av status på uttalt mål om at Oslo kommune har etablert interne systemer for

	ombruk av IKT og EE produkter for kommunens virksomheter.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er basert på egenrapporterte data som allerede samles inn i forbindelse med årsberetning.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datagrunnlaget er basert på vel etablert metode.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

el10

2. Indikator

IKT produkter innkjøpt med ønskede miljøegenskaper, kronebeløp og antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikator måler mengde IKT produkter med ønskede miljøegenskaper innkjøpt per år. Ønskede miljøegenskaper er komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordning, reparasjonsmuligheter, returordning og gjenvinnbarhet.
Gjelder utvalgte IKT produkter: bærbar PC, mobiltelefon, nettbrett, dataskjerm, samt stasjonær PC.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ukjent. Data foreligger, men samles ikke inn på en systematisk måte.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE, ved samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Det er relevant å følge utviklingen i innkjøp av IKT produkter der det er stilt miljøkrav fordi slike produkter har høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, prosjekter og drift. I tillegg svarer indikatoren opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å redusere materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet. En økning i innkjøp av IKT-produkter i seg selv er mindre ønskelig, men dersom det er behov for IKT-produktene, er det bedre med innkjøp av produkter der det er stilt relevante miljøkrav.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har redusert materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.

Derfor vil byrådet: Prioritere produkter som er reparerbare, har lang holdbarhet og er designet for gjenvinning

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, miljøegenskaper på gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet anses som faktorer som øker sirkularitet til IKT-produkter i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk. Samtidig bør det legges LCA-analyser til grunn for valg av de mest aktuelle miljøegenskaper for hver produktkategori. I tillegg må miljøegenskaper også ses i lys av kvalitetskrav til blant annet funksjonalitet.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert

	forbruk. Tilgang til datasett i kommunen selv, med etablert system for datainnhenting og –analyse.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å prioritere produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, dersom krav legges inn i samkjøpsavtale, og registreringene blir gjort i henhold til systemkrav blir antall og kronebeløp fra avtalen enkel å måle og data blir lett tilgjengelig.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, slik at det er mulig å differensiere i valg mellom alternative tilbud, kravene er stilt i samkjøpsavtalen, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

el11

2. Indikator

IKT produkter innkjøpt brukt; kronebeløp og andel av totalt IKT innkjøpt

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikator måler andelen av brukte IKT produkter av totalt innkjøp av IKT produkter per år. Indikatoren gjelder utvalgte IKT produkter: bærbar PC, mobiltelefon, nettbrett, dataskjerm, samt stasjonær PC

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ukjent

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Det er relevant å følge utviklingen i innkjøp av brukte IKT produkter fordi disse produktene har høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, prosjekter og drift.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune gjennomfører innovative anskaffelser og samarbeider med ulike aktører for å teste ut sirkulære løsninger som kan føre til redusert materielt forbruk

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, kjøp av brukte produkter anses som faktor som øker sirkularitet til IKT-produkter i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk. I tillegg må kjøp av brukte produkter ses i lys av kvalitetskrav til blant annet funksjonalitet og levealder.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer. En økning i innkjøp av IKT-produkter i seg selv er mindre ønskelig, men dersom det er behov for IKT-produktene, er det bedre med innkjøp av brukte produkter.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å teste ut sirkulære løsninger som kan føre til redusert materielt forbruk.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, dersom krav legges inn i samkjøpsavtale, og registreringene blir gjort i henhold til systemkrav blir antall og kronebeløp fra avtalen enkel å måle og data blir lett tilgjengelig.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, slik at det er mulig å differensiere i valg mellom alternative tilbud, kravene er stilt i samkjøpsavtalen, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

e150

2. Indikator

Gjennomsnittlig levealder av nye IKT produkter, år

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler gjennomsnittlig levealder i år på utvalgte IKT produkter som benyttes av kommunale virksomheter. Produktets levealder defineres som perioden i år mellom når produktene er kjøpt inn og når de avhendes og går til innsamling. Gjennomsnittlig levealder beregnes med utgangspunkt i vektet gjennomsnitt for utstyr innen hver produktkategori. Gjelder produkter som er kjøpt nytt, og er begrenset til følgende produktkategorier: bærbar PC, mobiltelefon, nettbrett, dataskjerm og stasjonær PC

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Beregninger basert på data fra UKE viser at gjennomsnittlig levealder på PCer per 2021 er ca. 3,4 år.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Beregninger basert på innkjøpsdata med fakturainformasjon, avtaledata til samkjøpsavtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr, samt avtaledata til samkjøpsavtalen om kjøp av PC, mobiltelefon, nettbrett og dataskjerm.

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved Konserninnekjøp

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon, avtaledata til samkjøpsavtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr, samt avtaledata til samkjøpsavtalen om kjøp av PC, mobiltelefon, nettbrett og dataskjerm.

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Det er relevant å følge utviklingen i levealder til IKT produkter fordi økt levealder gir høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, prosjekter og drift. I tillegg svarer indikatoren opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å redusere materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har redusert materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.

Derfor vil byrådet: Prioritere produkter som er reparerbare, har lang holdbarhet og er designet for gjenvinning

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Økt levealder der dette er mulig anses som et viktig bidrag til økt sirkularitet i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Økt levealder er et resultat av flere tiltak som for eksempel innkjøp av produkter med lang holdbarhet, og produkter som repareres framfor å kasseres. Indikatoren gir et bilde av slutteffekten av disse tiltakene over tid.
Svakheter	Indikatoren er begrenset til utvalgte IKT produkter og gir dermed ikke et fullstendig bilde av levealder til IKT

	produkter i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Videre fanger ikke indikatoren opp årsaker til variasjon i levealderen.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å prioritere produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Indikatoren er noe vanskelig å forstå og datainnhenting må foreløpig gjøres manuelt, noe som er ressurskrevende. Data på gjennomsnittlig levealder på PC-er er tilgjengelig.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Datakilde er sikker, men opplysninger foreligger ikke slik som dataen foreligger hos UKE per i dag, kun når det gjelder PCer. Krever videreutvikling av metoder for datainnhenting for øvrige produktkategorier.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

el51

2. Indikator

IKT produkter som er levert til materialgjenvinning fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; andel av totalt avhendede IKT produkter

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall enheter avhendet IKT utstyr levert til godkjent innsamling i henhold til avtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr og som går til materialgjenvinning. Gjelder utvalgte IKT produkter: bærbar PC, mobiltelefon, nettbrett, dataskjerm og stasjonær PC.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Ukjent. UKE rapporterer på innsamlet utstyr, utstyr til ombruk og utstyr til materialgjenvinning til FIN hvert tertial på utvalgte IKT produkter.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Avtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved samfunnsansvar

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Avtaledata om enheter som samles inn, andelen som leveres til ombruk og til materialgjenvinning gjennom innsamlingsselskapet.

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren ble valgt fordi den måler omfanget av bruk av samkjøpsavtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr. Dermed er den relevant for å belyse i hvilken grad kommunen bidrar til uttalt mål om økt materialgjenvinning av IKT utstyr

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har koblet arbeidstrening og inkludering med sirkulært og bærekraftig forbruk

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Materialgjenvinning av IKT-utstyr der dette er mulig anses som et viktig bidrag til økt sirkularitet i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren måler omfanget av bruk av samkjøpsavtalen om henting, ombruk og gjenvinning av Oslo kommunes IKT-utstyr
Svakheter	Indikatoren er begrenset til utvalgte IKT produkter og dermed gir ikke et fullstendig bilde av IKT produkter som videreføres til materialgjenvinning i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Videre fanger indikatoren ikke opp andre årsaker i variasjon på antall enheter som videreføres til materialgjenvinning
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å koble arbeidstrening og inkludering med sirkulært og bærekraftig forbruk

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser siden UKE allerede samler inn statistikk på utvalgte IKT utstyr som videreføres til materialgjenvinning
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnsamling er basert på etablerte metoder og datakilde anses som pålitelig

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im01

2. Indikator

Møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall enheter møbler/inventar ombrukt internt i kommunale virksomheter per år. Data innhentes fra Workplace gruppen SAM/Ombruk - gis bort der ansatte i Oslo kommune legger ut 'annonser' for ting de ønsker å gi bort til andre kommunale virksomheter. Total antall enheter beregnes ut ifra annonser merket som gitt bort det året. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Dagens ombruk av møbler og interiør i Oslo kommune foregår som regel enten udokumentert eller uten at det blir rapportert videre (eksempelvis ombruk på tvers av ulike sykehjem gjennom Sykehjemsetaten). På Oslo kommunes sosiale medier Workplace eksisterer det en tverrkommunal gruppe "SAM/Ombruk - gis bort" med ca. 2 500 medlemmer (per april 2022). Gruppen er svært aktiv og sørger for at kommunale virksomheter kan gi bort eiendeler til andre virksomheter. Bruk av Workplace som datakilde vil være begrenset til å dokumentere graden av ombruk på tvers av virksomheter i kommunen til etableringen av en «digital ombruksplattform» er på plass. Renovasjons- og gjenvinningsetaten har testet ut en egen kommunal ombruksdag på ombruksteltet på Haraldrud. Da ble både vekt og type gjenstander hentet ut registrert. Uttesting av den digitale ombruksplattformen Loopfront (pilotprosjekt 2020-2022) har gitt kommunen innsikt i hva slags data det kan være mulig å hente ut når materialer/møbler kartlegges, registreres og omsettes:

- Type, antall og vekt av materialer/møbler på ulike lokasjoner (og om de er tilgjengelige, reserverte eller tatt i bruk et nytt sted)
- Registrere CO2 kg spart og avfall kg spart ved ombruk versus nyinnkjøp
- Estimert CO2 utslipp ved produksjon av produktet registrert for ombruk
- Estimert økonomiske besparelser ved produksjon av produktet registrert for ombruk
- "Material passport" - dokumentasjon om materialene/møbler og deres egenskaper

- Registrere type, antall og vekt av materialer/møbler som blir ombrukt på tvers i organisasjonen
- Registrere type, antall og vekt av materialer/møbler som blir ombrukt eksternt
- Registrere utført reparasjon/redesign på møbler/inventar

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Workplace gruppe "SAM/Ombruk - gis bort" og digital ombruksplattform

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen (Workplace) UKE, ved Samfunnsansvar (Digital ombruksplattform)

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Data fra Workplace gruppen [SAM/Ombruk - gis bort, samt fra](#) digitale ombruksplattformen [Loopfront](#) (pilotprosjekt 2020-2022) eksporteres til Excel og summeres opp ved hjelp av pivottabeller i Excel

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen (Workplace) UKE, ved Samfunnsansvar (Digital ombruksplattform)

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi fullt brukbare møbler og interiørartikler blir kastet i stort omfang, også i Oslos kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Det er helt nødvendig å ombruke så stor andel som mulig av disse produktene for å nå målene om et bærekraftig og redusert forbruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

Derfor vil byrådet: Vurdere etablering av ordninger for ombruk og reparasjon av møbler internt

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål:

Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter

- c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge i hvilken grad ombruksløsninger er tatt i bruk av kommunale virksomheter over tid.

- d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren måler grad av ombruk i kommunen, ikke bare etablering av et internt system som tilrettelegger for det.
Svakheter	Indikatoren fanger ikke opp ombruk fullt ut da det foregår en del av ombruk av møbler og interiør i Oslo kommune enten udokumentert eller uten at det blir rapportert videre. I tillegg vil det være mer nyttig med måling av vekt over tid, heller enn antall enheter. Dette fordrer en digital plattform med registreringer og omregninger, og krever også en del registreringsarbeid hos kommunale tjenestesteder og virksomheter.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Ved å måle antall faktisk ombrukte møbler/inventar gir indikatoren et godt bilde av status på uttalt mål om at Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk for kommunens virksomheter.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, ettersom hver annonse i Workplace-gruppen skal oppdateres med "gitt bort".

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im02

2. Indikator

Møbler/inventar levert til ombruk fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder til eksterne aktører; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall enheter møbler/inventar solgt eller donert til ombruk, gjenbruk, eller redesign til eksterne aktører per år. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Oslo kommune har utarbeidet 'Rutiner for kassasjon og salg av driftsmidler som tilhører kommunen' (Rundskriv 9/2014). Denne rutinen vil etterhvert oppdateres for å samsvare med satsningen på sirkulær økonomi/bærekraftig og redusert forbruk. I henhold til Rutiner for kassasjon og salg av driftsmidler som tilhører kommunen' (Rundskriv 9/2014) skal salgssummen inntektsføres på konto 16600 Salg av driftsmidler. For å kunne tallfeste antall enheter av møbler/inventar vil datakilde til å begynne med være Miljø- og klimarapportering. På et senere tidspunkt er det sannsynlig at etableringen av en ombruksplattform i kommunen også vil kunne brukes til omsetting av møbler/inventar eksternt.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 Tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi fullt brukbare møbler og interiørartikler blir kastet i stort omfang, også i Oslos kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Det er helt nødvendig å ombruke så stor andel som mulig av disse produktene for å nå målene om et bærekraftig og redusert forbruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: derfor vil byrådet: Bidra til samarbeid mellom kommune, frivillige, statlige og private aktører for en bedre håndtering av overskudds og ombruksmaterialer og komponenter

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren måler kommunens bidrag til økt ombruk i samfunnet, ikke bare etablering av et internt system som tilrettelegger for det
Svakheter	Data om antall enheter er ikke lett tilgjengelig. Dette fordrer en detaljert registrering fra kommunale tjenestesteder/virksomheter.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Ved å måle antall møbler/inventar som faktisk leveres til ombruk til eksterne aktører gir indikatoren et godt bilde av status på uttalt mål om at Oslo kommune legger til rette for at frivillige,

	organisasjoner og næringslivet lettere får tilgang til byggematerialer- og gjenstander som kan ombrukes
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Nei, data er ikke tilgjengelig i dag og det må etableres systemer for å få registrert omfang av ombruk eksternt. Det vil være enklere om data kan komme fra en ombruksplattform eller avtale med aktør utenfor kommunen som organiserer omfordelingen (Fretex, Loopfront osv.), framfor egenrapportering fra virksomhetene i forbindelse med årsberetning.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Nei, ikke per i dag

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im03

2. Indikator

Brukte møbler/inventar innkjøpt av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av total innkjøpte møbler/inventar; kronebeløp og antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikator måler møbler/inventar innkjøpt og registrert som ombruksprodukter i fakturasystemet per år. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

I samkjøpsavtale for møbler og inventar til kontor, skole, institusjoner (Rundskriv 26/2019) som gjelder fra 2019-2023 er brukte møbler unntatt. Det er usikkerhet rundt hvor mye brukte innkjøp av møbler som foretas i kommunen og hvorvidt alt blir tagget i fakturasystemet. UKE arbeider i 2022 med avtaleinngåelse for tre mindre samkjøpsavtaler (under 1,3 mill.) for brukte møbler/inventar.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE , med data fra leverandører

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, konserninnkjøp

d. Dataformat

Antall enheter og verdi fra fakturagrunnlag

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2022

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Tre datakilder:

- Se generell metodebeskrivelse for beregninger med basis i fakturadata fra UKE, og der brukte møbler og inventar må tagges i systemet ved registrering.
- Analyse av innkjøp fra spesifikke leverandører av brukte møbler (for eksempel Møbelmeglerne AS) dersom faktura ikke har blitt tagget.
- Avrop på fremtidig(e) samkjøpsavtale(r) for brukte møbler/inventar.

b. Ansvar

UKE

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Fullt brukbare møbler og inventarartikler blir kastet i stort omfang i Oslo by. Det er helt nødvendig å ombruke disse produktene for å nå målene om et bærekraftig og redusert forbruk. Dette er en viktig indikator og tema ut fra to hensyn: For det første fordi ombruk av møbler/inventar er viktig i en bærekraftssammenheng, og for det andre fordi kommunen kan være med å bygge opp under et lite modent marked som trenger drahjelp.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: effektmål:

Oslo kommune gjennomfører innovative anskaffelser og samarbeider med ulike aktører for å teste ut sirkulære løsninger som kan føre til redusert materielt forbruk

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Fokus på innkjøp av brukte møbler i Oslo kommune kan være med på bygge opp under et lite modent ombruksmarked.
Svakheter	Det trengs bedre informasjon til kommunale tjenestesteder om hvordan bruktkjøp av møbler kan foretas. I tillegg må bruktkjøpet bli tagget i fakturasystemet for å kunne sikre godt datagrunnlag og for å kunne følge utviklingen.

Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, dersom krav legges inn i samkjøpsavtale, og registreringene blir gjort i henhold til systemkrav blir antall og kronebeløp fra avtalen enkel å måle og data blir lett tilgjengelig.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, slik at det er mulig å differensiere i valg mellom alternative tilbud, kravene er stilt i samkjøpsavtalen, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im05

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder som har utført reparasjon/redesign på møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel kommunale tjenestesteder som har fått utført reparasjon/redesign på møbler i stedet for å kjøpe nytt. Andelen beregnes ut ifra antall kommunale tjenestesteder som selv rapporterer å ha levert møbler/inventar til reparasjon i stedet for å kjøpe nytt blant alle kommunale tjenestesteder. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Indikatoren vil bli lagt inn i miljø- og klimarapport, og blir rapportert på fra og med 2023

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2022

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi fullt brukbare møbler og interiørartikler blir kastet i stort omfang, også i Oslos kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, som kunne ha blitt brukt mye lenger dersom de hadde blitt reparert/redesignet. Det er helt nødvendig å sikre lengre levetid på disse produktene for å nå målene om et bærekraftig og redusert forbruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter

Derfor vil byrådet: Vurdere muligheten for oppgradering og reparasjon før nyinnkjøp

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren har en bevisstgjøringseffekt ved at kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder blir spurt om de har utført en ønsket handling.
Svakheter	Indikatoren vil ikke gi informasjon om mengden reparasjon/redesign, bare om dette har skjedd hos tjenestestedene. Videre er det ikke alltid slik at reparasjon vil erstatte nyinnkjøp, men kun utsette det.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å vurdere muligheten for oppgradering og reparasjon før nyinnkjøp.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser.
---	---

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis, usikkerheten i datagrunnlaget vil minke etter hvert som tjenestestedene blir vant med å rapportere på indikatoren.
--	--

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im06

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar i stedet for å kjøpe nytt. Andelen beregnes ut ifra antall kommunale tjenestesteder som selv rapporterer å ha anskaffet brukte møbler/inventar i stedet for å kjøpe nytt blant alle kommunale tjenestesteder. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Indikatoren vil bli lagt inn i miljø- og klimarapport, og blir rapportert på fra og med 2023.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2022

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi fullt brukbare møbler og interiørartikler blir kastet i stort omfang i Oslo. Det er helt nødvendig å ombruke disse produktene for å nå målene om et bærekraftig og redusert forbruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune gjennomfører innovative anskaffelser og samarbeider med ulike aktører for å teste ut sirkulære løsninger som kan føre til redusert materielt forbruk

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig .

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren har en bevisstgjøringseffekt ved at kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder rapporterer på om de har utført en ønsket handling.
Svakheter	Indikatoren vil ikke gi informasjon om mengden bruktkjøp, bare om dette har tatt sted hos tjenestestedene. Det er ikke nødvendigvis alltid slik at bruktkjøp vil erstatte nyinnkjøp, men kun utsette.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Ved å måle andelen kommunale tjenestesteder som har anskaffet brukte møbler/inventar som har erstattet nyinnkjøp gir indikatoren et godt bilde av status på uttalt mål om at Oslo kommune skal aktivt implementere sirkulære løsninger og bærekraftig forbruk som reduserer materielt forbruk i egne virksomheter, prosjekter og drift.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis, usikkerheten i datagrunnlaget vil minke etter hvert som tjenestestedene blir vant med å rapportere på indikatoren.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im07

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og gjenbruk før nyinnkjøp; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	X
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel kommunale tjenestesteder med bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og ombruk før nyinnkjøp. Andelen beregnes ut ifra antall kommunale tjenestesteder som selv rapporterer på hvorvidt de har en bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og ombruk før nyinnkjøp blant alle kommunale tjenestesteder. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Noen kommunale tjenestesteder har utarbeidet egen bestillings-/innkjøpsrutine som tar høyde for en eller flere av disse aspektene, andre bruker fra overordnet enhet. Indikatoren er lagt inn i miljø- og klimarapport, og i 2021 oppgir 327 av 915 kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder at de har en bestillings-/innkjøpsrutine som inkluderer vurdering av reparasjon og ombruk før nyinnkjøp.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

- e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2021, 327 av 915 kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

- f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

- a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

- b. Ansvar

BYM, ved Klima og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi den belyser en viktig forutsetning for andre indikatorer på møbler/inventar, dvs. at sannsynligheten for at kommunale tjenestesteder velger å reparere eller kjøpe brukte produkter øker betraktelig dersom dette er etablert som nedfelt rutine.

- a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

- b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter

Byrådet vil: Vurdere muligheten for oppgradering og reparasjon før nyinnkjøp

- c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter.

- d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

- a. Vurderingen av indikatoren

Styrker

Indikatoren peker på et premiss for at ombruk skal gjennomføres i praksis. Det er forventet at sannsynligheten for at kommunale tjenestesteder velger å reparere, gjenbruke, leie/lease, eller dele øker betraktelig dersom det er etablert som nedfelt rutine.

Svakheter	Indikatoren måler ett av premissene for ombruk, etablering av rutine, og ikke om den blir fulgt og omfang av faktisk ombruk.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk, men likevel viktig å belyse bakgrunnen for at det ikke er mer ombruk.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis, usikkerheten i datagrunnlaget vil minke etter hvert som tjenestestedene blir vant med å rapportere på indikatoren.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

im08

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	X
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel kommunale tjenestesteder med rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell. Andelen beregnes ut ifra antall kommunale tjenestesteder som selv rapporterer på hvorvidt de har en rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell blant alle kommunale tjenestesteder. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Noen kommunale tjenestesteder har utarbeidet egen rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell, andre bruker rutinen fra overordnet enhet. Indikatoren er lagt inn i miljø- og klimarapport, og i 2021 oppgir 347 av 915 kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder at de har en rutine for ombruk av overskuddsutstyr/materiell.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2021, 347 av 915 kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren er en viktig forutsetning for andre indikatorer på møbler/inventar, dvs. at sannsynligheten for at kommunale tjenestesteder velger donere/omsette brukte produkter øker betraktelig dersom det er etablert som nedfelt rutine.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslo kommune har etablert interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren peker på et premiss for at ombruk skal gjennomføres i praksis. Det er forventet at sannsynligheten for at kommunale tjenestesteder velger å donere/omsette brukte eiendeler øker betraktelig dersom det er etablert som nedfelt rutine.
Svakheter	Indikatoren måler ett av premissene for ombruk, etablering av rutine, og ikke om den blir fulgt og omfang av hvor mye som blir faktisk donert/omsatt.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Lite målrettet mot å måle grad av faktisk ombruk, men likevel viktig å belyse bakgrunnen for at det ikke er mer ombruk. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å etablere interne systemer for ombruk av materialer, møbler, IKT, elektronikk og tekstiler for kommunens virksomheter.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle uten bruk av ytterlige ressurser.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis, usikkerheten i datagrunnlaget vil minke etter hvert som tjenestestedene blir vant med å rapportere på indikatoren.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma18

2. Indikator

Matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall; tonn

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

X

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler matsvinn i kommunalt virksomhetsavfall, begrenset til avfallet fra barnehager, skoler og sykehjem. Matavfall veies fire uker per år og i henhold til Miljøfyrtårns veieskjema metode 1.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Manuell veiing av matavfall i barnehager, skoler og sykehjem fire uker per år i henhold til Miljøfyrtårn veieskjema metode 1. Opplysningene registreres i Miljøfyrtårn-portalen.

b. Organisasjon/enhet

c. Ansvarlig for innhenting av data

Hovedansvar: UKE, i tillegg bydeler, UDE, SYE, REG

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data i Miljøfyrtårn-portalen

b. Ansvar

BYM og UKE

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne ble valgt fordi den svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekt av uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk om reduksjon av matsvinn i kommunens innkjøp og servering av mat, særlig på sykehjem, kantiner, barnehager og skoler.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Derfor vil byrådet: Sette krav om reduksjon av matsvinn og bærekraftig mat i avtaler med eksterne aktører som serverer mat til kommunens ansatte og brukere.

Derfor vil byrådet: Gjennomføre tiltaksplan for reduksjon av matsvinn i kommunens innkjøp og servering av mat, særlig på sykehjem, kantiner, barnehager og skoler

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, det er en generell oppfatning i samfunnet at matsvinn representerer det motsatte av bærekraftig forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Transparent og troverdig, men årlig måling i en fireukers periode kan oppfattes som for lite både av aktørene selv og utenforstående.

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utviklingen i matsvinn i kommunale virksomheter. Tilhører Miljøfyrtårn sertifiseringskriterier med medfølgende rapporteringssystem. Relativt enkelt å forstå hvordan man skal utføre måling og registrering.
Svakheter	Ressurskrevende indikator per i dag. Data registreres manuelt i skjema på papir eller på PC - må overføres til annet system manuelt. Valg av veieperiode påvirker kvaliteten til dataene. Veldig varierende rapporteringer fra kommunale tjenestesteder.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om reduksjon av matsvinn i kommunens innkjøp og servering av mat, særlig på sykehjem, kantiner, barnehager og skoler

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	I utgangspunktet enkel å måle, men data må samles inn manuelt ved at matavfall veies, brukere telles og data registreres. Dette krever mye av tjenestestedene. Potensiale for digitalisering og automatisering, men krever investering og drift, og andre rutiner ute på tjenestestedene.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Medium robust indikator. Relativt enkel å forstå, men potensiale for misforståelser og tastefeil ved manuell overføring av data fra et system til et annet.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma20

2. Indikator

Innkjøp av kjøtt, kronebeløp og tonn

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler årlig innkjøp av kjøttprodukter til kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, med verdi og mengde på totalinnkjøp, samt fordelt på bydelene og etater. Kjøttproduktene som inngår i beregninger er de som er klassifisert under UNSPSC-kode 5011, som svine-, storfe-, kylling-, lamme, ande-, hjorte-, samt kalkunkjøtt (minimalt) behandlet med eller uten tilsetningsstoffer

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Årlig innkjøp av kjøttprodukter for 2017-2019 er som følgende:
2017: 190,9 tonn
2018: 200,2 tonn
2019: 200,8 tonn

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKes KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

I 2019 var totalinnkjøp av kjøttprodukter i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder 200,8 tonn.

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å redusere kjøttforbruket med 50 % i kantiner og institusjoner.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

Bærekraftsmål 2: Utrydde sult

13.2) Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå.

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Byrådsplattformen 2019-2023: Byrådet vil halvere kjøttforbruket i Oslo kommunes kantiner og institusjoner innen utgangen av 2023.

Klimastrategi for Oslo mot 2030: Byrådet vil redusere kjøttforbruket og øke andel frukt, grønt, belgvekster og sesongvarer i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet (...)

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Reduksjon i kjøttforbruk er et bredt akseptert mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av relativt stort karbonfotavtrykk knyttet til kjøttproduksjon.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utvikling i kjøttforbruk i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystemet, hvor datakvaliteten er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å redusere kjøttforbruket med 50 % i kantiner og institusjoner.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, innkjøp over samkjøpsavtalen kan hentes ut relativt enkelt. Utfordringen er at forbruket fordeler seg på flere leverandører inkl. kjøp utenfor samkjøpsavtalen og dermed med mindre detaljerte fakturaopplysninger.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma27

2. Indikator

Innkjøp av frukt, grønt og belgvekster av total innkjøpt mat, kronebeløp og tonn

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	X

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler årlig innkjøp av frukt, grønnsaker og belgvekster til kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, med verdi og mengde på totalinnkjøp, samt fordelt på bydelene og etater.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Årlig innkjøp av frukt, grønt og belgvekster for 2017-2019 er som følgende:

2017: 1679,5 tonn

2018: 1775,5 tonn

2019: 1576,7 tonn

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

I 2019 var totalinnkjøp i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder av frukt, grønt og belgvekster på 1577 tonn av total 4140 tonn innkjøpt mat.

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE, ved samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å øke andelen av frukt, grønt og belgvekster i det totale matinnkjøpet.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

Bærekraftsmål 2: Utrydde sult

13.2) Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå.

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål:

Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Økning i forbruk av frukt, grønt og belgvekster er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av relativt lavt karbonfotavtrykk i produksjonsfasen.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utvikling i forbruk av frukt, grønt og belgvekster i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å øke andelen frukt, grønt og belgvekster i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, innkjøp over samkjøpsavtalen kan hentes ut relativt enkelt. Utfordringen er at forbruket fordeler seg på flere leverandører inkl. kjøp utenfor samkjøpsavtalen og dermed med mindre detaljerte fakturaopplysninger.
---	---

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.
--	---

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma28

2. Indikator

Innkjøp av sesongmatvarer av total innkjøpt mat, kronebeløp og tonn

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler årlig innkjøp av sesongmatvarer til kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, med verdi og mengde på totalinnkjøp og fordelt på bydelene og etater. Sesongmatvarer som er aktuelle for beregninger er oppført i Matvalget sin sesongkalender: bringebær, jordbær, rips, stikkelsbær, solbær, epler, moreller, plommer, pærer, asparges, bladpersille, blomkål, brokkoli, bønner, gresskar, grønnkål, gulrot, hjertesalat, hodekål, isbergsalat, jordskott, kinakål, kålrot, løk, mais, pastinakk, persille, persillerot, potet, purre, rabarbra, reddik, rosenkål, ruculla, rødbeter, rødkål, sellerirot, spinat, squash, stangselleri, sukkererter, samt vårløk. Matvalget sin sesongkalender er tilgjengelig under <https://www.matvalget.no/content/uploads/sites/2/2019/04/Sesongkalender-foregangsfylker.pdf>

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger videreutvikling

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE, samt sesongkalender fra Matvalget. Man kombinerer opplysningene fra sesongkalenderen til Matvalget sin sesongkalender med fakturadatoen til innkjøpte sesongmatvarer. Dette for å finne ut om sesongmatvarer ble kjøpt inn innenfor sesongen og dermed kvalifiserer til beregningen. Oversikt over sesongbaserte varer er oppført på Matvalget sin sesongkalender, tilgjengelig under <https://www.matvalget.no/content/uploads/sites/2/2019/04/Sesongkalender-foregangsfylker.pdf> Fakturadato er en del av opplysningene i KMD systemet

b. Ansvar

UKE, ved samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å øke andelen av sesongmatvarer i det totale matinnkjøpet.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

Bærekraftsmål 2: Utrydde sult

2.4) Innen 2030 sikre at det finnes bærekraftige systemer for matproduksjon, og innføre robuste metoder som gir økt produktivitet og produksjon, som bidrar til å opprettholde økosystemene, som styrker evnen til tilpasning til klimaendringer, ekstremvær, tørke, oversvømmelse og andre katastrofer, og som gradvis bedrer arealenes og jordas kvalitet

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål:

Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Økning i forbruk av sesongmatvarer er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av relativt lavt karbonfotavtrykk i produksjonsfasen.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utvikling i forbruk av sesongmatvarer i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å øke andelen sesongmatvarer i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, innkjøp over samkjøpsavtalen kan hentes ut relativt enkelt. Utfordringen er at forbruket fordeler seg på flere leverandører inkl. kjøp utenfor samkjøpsavtalen og dermed med mindre detaljerte fakturaopplysninger.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma30

2. Indikator

Innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke; kronebeløp

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	X

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler årlig innkjøp av rettferdig handel sertifisert mat- og drikkevarer til kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, med verdi på totalinnkjøp og fordelt på bydelene og etater.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved Konserninnekjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å øke andelen av rettferdig handel sertifisert mat- og drikkevarer.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

Bærekraftsmål 2: Utrydde sult

2.3) Innen 2030 doble produktiviteten og inntektene til småskala matprodusenter, særlig kvinner, urfolk, familiebruk, husdyrnomader og fiskere, blant annet gjennom sikker og lik tilgang til jord, andre produksjonsressurser og innsatsmidler, kunnskap, finansielle tjenester, markeder og muligheter for verdiskaping og for sysselsetting utenfor landbruket

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer

Fairtrade-hovedstaden Oslo: Oslo kommune skal

- arbeide for å øke forståelsen for og kunnskapen om Fairtrade og for at tilgangen til og bruk av attraktive Fairtrade-merkede produkter øker
- stille krav om at produkter basert på prinsipper om etisk og rettferdig handel tilbys der det er aktuelt

- c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Økning i forbruk av rettferdig handel sertifisert mat- og drikkevarer er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av rettferdig handels bidrag til sosial rettferdighet i produksjon av mat- og drikkevarer.

- d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utvikling i forbruk av rettferdig handel sertifisert mat- og drikkevarer i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å øke andelen av rettferdig handel sertifisert mat- og drikkevarer i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, innkjøp over samkjøpsavtalen kan hentes ut relativt enkelt. Utfordringen er at forbruket fordeler seg på flere leverandører inkl. kjøp utenfor samkjøpsavtalen og dermed med mindre detaljerte fakturaopplysninger.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma31

2. Indikator

Innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke, kronebeløp

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

x

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler årlig innkjøp av dyrevelferdsmerkede mat og drikke til kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, med verdi på totalinnkjøp og fordelt på bydelene og virksomhetene.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system for innkjøpsanalyse

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å etterspørre dyrevelferdsmerkede mat og drikke.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

Bærekraftsmål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer

Byrådplattform 2019-2023: Stille krav om bærekraftig produksjon og god dyrevelferd ved kommunale innkjøp av kjøtt og animalske produkter, for eksempel gjennom krav til dyrevernermerking.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Økning i forbruk av dyrevelferdsmerkede mat og drikke er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av regulering av antibiotikabruk og dyrevelferd i bredere forstand.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utviklingen i forbruk av dyrevelferdsmerkede mat og drikke i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å etterspørre dyrevelferdsmerkede mat og drikke.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, innkjøp over samkjøpsavtalen kan hentes ut relativt enkelt. Utfordringen er at forbruket fordeler seg på flere leverandører inkl. kjøp utenfor samkjøpsavtalen og dermed med mindre detaljerte fakturaopplysninger.
---	---

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.
--	---

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma63

2. Indikator

Utsortert matavfall og mengde matsvinn per innbygger i Oslo; andel (matavfall) og kilo (matsvinn)

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

X

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel utsortert matavfall og mengde matsvinn i husholdningsavfall i Oslo kommune per innbygger per år. Utsortert matavfall er matavfall som er kildesortert og emballert i grønne poser for så å bli kastet i riktig avfallsbeholder. Matsvinn – også kalt «nyttbart matavfall» er menneskemat som på et tidspunkt kunne ha blitt spist opp av husholdet. Mengden matavfall og matsvinn deles med antall innbyggere i Oslo kommune. For innbyggertall er gjennomsnittsverdiene for hele året, basert på befolkningsstatistikk fra SSB.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

REGs avfallsanalyse 2021 viser at 50% av matavfallet var riktig utsortert, mens hver innbygger i Oslo sto for 36 kg matsvinn.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Avfallsanalyse i regi av REG

b. Organisasjon/enhet

REG

c. Ansvarlig for innhenting av data

REG

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2015

f. Oppdateringsfrekvens

Annethvert år

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

REGs metode for avfallsanalyse fra 2013:
Analysen omfatter følgende:
1. Innhenting av avfall fra prøveområder
2. Uttak av delprøver
3. Telling og veiing av grønne og blå poser
4. Enkel analyse av farlig avfall og EE-avfall
5. Detaljert analyse
6. Ettersortering av farlig avfall og EE-avfall

b. Ansvar

REG, ved utviklingsavdeling

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne ble valgt fordi den på en enkel og forståelig måte svarer opp om slutteffekten av et uttalt mål om matsvinn i Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030, samt Klimastrategi for Oslo mot 2030.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
12.3) Innen 2030 halvere matsvinn per innbygger på verdensbasis, både i detaljhandelen og blant forbrukere, og redusere svinn i produksjons- og forsyningskjeden, inkludert svinn etter innhøsting

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Byrådsplattformen 2019-2023: Byrådet vil: Redusere matsvinnet i Oslo kommunes egne virksomheter med 50 prosent innen 2030, og støtte opp under aktører som bidrar til å redusere matsvinnet i Oslo.
Klimastrategi for Oslo mot 2030: byrådet vil arbeide for å redusere matsvinn i Oslo med 50 prosent per innbygger innen 2030, i henhold til FNs bærekraftsmål.
Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo har redusert sitt matsvinn per innbygger med 30 prosent innen 2025 og 50 prosent innen 2030, i henhold til FNs bærekraftsmål, og fremmer produksjon og forbruk av bærekraftig mat av hensyn til miljø, dyrevelferd, helse og økonomi.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, det er en generell oppfatning i samfunnet at matsvinn representerer det motsatte av bærekraftig forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Etablert metode. Gir et bilde av matsvinn i husholdningsavfall i Oslo kommune.
Svakheter	Statistisk feilmargen for matsvinn er noe høyere enn for matavfall. Kan bli underestimert på grunn av manglende registrering.

Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å redusere matsvinn per innbygger med 30 prosent innen 2025 og 50 prosent innen 2030.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, denne indikatoren er relativ enkel og er basert på en veletablert metode for datainnhenting og –analyse.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datagrunnlaget er basert på veletablert metode og sikre kilder.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

ma78

2. Indikator

Innkjøp av økologisk mat og drikke av total innkjøpt mat og drikke, kronebeløp

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler årlig innkjøp av økologisk mat- og drikkevarer i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, med verdi (kr) på totalinnkjøp og fordelt på bydelene og etater.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

UKEs KMD system

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved Konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte slutteffekten av et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Oslo kommune har som uttalt mål å øke andelen av økologisk mat og drikke til 50% av det totale matinnkjøpet.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

Bærekraftsmål 2: Utrydde sult

2.4) Innen 2030 sikre at det finnes bærekraftige systemer for matproduksjon, og innføre robuste metoder som gir økt produktivitet og produksjon, som bidrar til å opprettholde økosystemene, som styrker evnen til tilpasning til klimaendringer, ekstremvær, tørke, oversvømmelse og andre katastrofer, og som gradvis bedrer arealenes og jordas kvalitet

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål:

Oslo kommune velger bærekraftig mat i egen matservering og innkjøp. Kjøttforbruket er redusert og andel økologisk mat er minimum 50 prosent av det totale matinnkjøpet. Andel frukt, grønt og belgvekster økes og kommunen benytter mer sesongvarer.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Økologisk landbruk er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av relativt mindre bruk av kunstgjødsel, sprøytemidler, og tilsetningsstoffer, samt større biologisk mangfold og bedre dyrevelferd enn konvensjonelt landbruk

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av utviklingen i forbruket av økologisk mat og drikke i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystemet, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å øke andelen av økologisk mat og drikke til 50% av det totale matinnkjøpet.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, innkjøp over samkjøpsavtalen kan hentes ut relativt enkelt. Utfordringen er at forbruket fordeler seg på flere leverandører inkl. kjøp utenfor samkjøpsavtalen og dermed med mindre detaljerte fakturaopplysninger.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

næ01

2. Indikator

Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i privat sektor i Oslo; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i privat sektor er bedrifter som er sertifisert i henhold til Stiftelsens Miljøfyrtårns definerte bransjekriterier, og har gyldig sertifikat det året. Disse er enten sertifisert etter modell for enkeltstående virksomheter eller etter hovedkontormodellen for virksomheter med underliggende enheter. Sertifiserte virksomheter i Oslo defineres som virksomheter som har minst en sertifisert enhet i Oslo kommune.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Per 2021 er det 1043 virksomheter som er Miljøfyrtårnsertifisert i Oslo. Utgangspunktet vil være antall Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter i 2017, året offentlige innkjøpere er blitt pålagt å ta hensyn til miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold ved gjennomføringen av sine anskaffelser.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Stiftelsens Miljøfyrtårn nettside: <https://www.miljofyrtarn.no/sok-virksomheter/>

b. Organisasjon/enhet

Bymiljøetaten

c. Ansvarlig for innhenting av data

Bymiljøetaten, ved Klima- og miljøavdelingen

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2017

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til Stiftelsen Miljøfyrtårn gjennom nettsiden

b. Ansvar

Bymiljøetaten, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser antall bedrifter i Oslo som beviselig jobber helhetlig og systematisk med å redusere sitt klima- og miljøfotavtrykk. Miljøfyrtårnsertifisering bidrar til at sertifiserte bedrifter endrer sitt virke mot mer sirkulære modeller. Oslo kommune har som mål at alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres, og har valgt Miljøfyrtårn og ISO som gode miljøsertifiseringssystemer.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.6) Stimulere selskaper, særlig store og flernasjonale selskaper, til å ta i bruk bærekraftige metoder og integrere informasjon om egen bærekraft i sine rapporteringsrutiner

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Derfor vil byrådet: Løfte frem næringsdrivende som endrer sitt virke mot mer sirkulære modeller

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

At bedrifter miljøsertifiseres er akseptert som mål på mer bærekraftig og redusert forbruk ved at sertifiserte bedrifter reduserer sitt klima- og miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig, men ikke umiddelbart lett forståelig for aktørene. Det behøver ytterlige forklaringer på at indikatoren belyser tilbudssiden og dermed kun indirekte bærekraftig og redusert forbruk.

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Gir et bilde av antall bedrifter i Oslo som beviselig jobber systematisk med å redusere sitt klima- og miljøfotavtrykk.
Svakheter	Indikatoren tar ikke hensyn til hvor representativt utvalget av miljøsertifiserte bedrifter er blant alle bedrifter i Oslo og dermed omfanget av sertifiseringsordningen. Videre tar ikke indikatoren for seg selve miljøprestasjoner til sertifiserte bedriftene.

	Det er kun de som er sertifisert gjennom Miljøfyrtårn som rapporteres her, for enkelthets skyld.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos næringsliv i Oslo. Miljøsertifisering er en uavhengig attestasjon at sertifiserte bedrifter jobber systematisk og helhetlig med å redusere sitt miljøfotavtrykk.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er lett tilgjengelig og kan samles uten mye ressursbruk.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, Stiftelsen miljøfyrtårn er en pålitelig kilde.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

næ02

2. Indikator

Omsetning butikk salg med bruktvarer i Oslo; kronebeløp

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

x

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler omsetning til virksomheter registrert hos SSB under næringskode G- 47.79 butikkhandel med brukte varer. Virksomheter registrert med denne næringskoden har sin hovedaktivitet detaljhandel med brukte bøker og andre brukte varer og antikviteter og auksjonsforretning. Virksomheter som har sin hovedaktivitet detaljhandel med brukte motorvogner, internettauksjoner og annen auksjonsvirksomhet utenom utsalgssted postordrehandel og handel via internett og detaljhandel utenom utsalgssted ellers, samt pantelånervirksomhet er ikke inkludert. Utvalget av virksomheter er avgrenset til virksomheter som har en fast besøksadresse i Oslo hvor minst én person har sin faste arbeidsplass. Dette omfatter også innehavere og familiemedlemmer som arbeider i virksomheten uten å være ansatt. Omsetning er definert som foretakets driftsinntekter, fratrukket både offentlige tilskudd og gevinst ved salg av anleggsmidler. Spesielle offentlige avgifter vedrørende salget, og skatter og avgifter er inkludert i omsetningen, mens merverdiavgift ikke er inkludert. Totalomsetning er summen av omsetninger av virksomheter det året registrert under næringskode G- 47.79 butikkhandel med brukte varer og med besøksadresse i Oslo.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Omsetningsdata til virksomheter registrert under næringskode G- 47.79 butikkhandel med brukte varer er å finnes i SSB varehandelsstatistikk for hele Norge på SSBs nettside:
<https://www.ssb.no/varehandel-og-tjenesteyting/varehandel/statistikk/omsetning-i-varehandel>.

Utvalg av omsetningsdata avgrenset til Oslo derimot bestilles direkte hos fagavdeling i SSB som tabelloppdrag

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til SSB fagavdeling i SSB som tabelloppdrag

b. Ansvar

Bymiljøetaten, ved klima- og miljøavdeling

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser omsetning til bedrifter i Oslo som selger brukte produkter og dermed muliggjør at disse oppnår lengre brukstid.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Forståelig og basert på vel etablert datagrunnlag
Svakheter	Indikatoren belyser ikke hvorvidt bruktsalg kommer som erstatning- for eller i tillegg til forbruk av nye varer

	generelt og svarer dermed bare delvis på om det blir et mer bærekraftig og redusert forbruksmønster. Bruktomsetning via Finn.no er betydelig, men faller utenom. Må sees i sammenheng med indikator of06.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Middels treffsikkerhet. Indikatoren belyser totalomsetningen innenfor Oslos grenser, men kan ikke knyttes direkte til forbruket blant Oslos innbyggerne
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, grunnlagsdata bestilles hos SSB
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datagrunnlaget er robust og SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen, selv om resultatene bygger på opplysninger fra et utvalg av virksomheter (97%), og det er derfor knyttet en viss usikkerhet til dem. Feil i utvalget kan også forekomme som et resultat av feil i de opplysningene som utvalget blir stratifisert etter.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

næ03

2. Indikator

Omsetning reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk i Oslo; kronebeløp

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler omsetning til virksomheter som er registrert hos SSB under næringskode S-95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk. Virksomheter registrert med denne næringskoden har som sin hovedaktivitet reparasjon og vedlikehold av datamaskiner og tilleggsutstyr som f.eks. stasjonære datamaskiner, bærbare datamaskiner, lagerenheter og printere, i tillegg til reparasjon av kommunikasjonsutstyr som f.eks. telefaksapparater, radiosender- og -mottakerutstyr og forbrukerelektronikk som f.eks. radio- og tv-apparater, redskaper til hus og hage som f.eks. plenklippere og -trimmere, skotøy og lærvarer, møbler og boligutstyr, klær og tilbehør til klær, sportsutstyr, musikkinstrumenter, hobbyartikler og andre varer til personlig bruk. Virksomheter som har sin hovedaktivitet reparasjon av medisinsk utstyr og

diagnostisk utstyr, måleinstrumenter, laboratorieinstrumenter, radar- og sonarutstyr er ikke inkludert. Utvalget av virksomheter registrert med denne næringskoden er avgrenset til virksomheter som har en fast besøksadresse i Oslo hvor minst én person har sin faste arbeidsplass. Dette omfatter også innehavere og familiemedlemmer som arbeider i virksomheten uten å være ansatt. Omsetning er definert som foretakets driftsinntekter, fratrukket både offentlige tilskudd og gevinst ved salg av anleggsmidler. Spesielle offentlige avgifter vedrørende salget, og skatter og avgifter er inkludert i omsetningen, mens merverdiavgift ikke er inkludert. Totalomsetning er summen av omsetninger av virksomheter det året registrert under næringskode S-95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk og med besøksadresse i Oslo.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Omsetningsdata til virksomheter registrert under næringskode S-95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk er å finnes i SSB varehandelsstatistikk for hele Norge på SSBs nettside: <https://www.ssb.no/varehandel-og-tjenesteyting/varehandel/statistikk/omsetning-i-varehandel>. Utvalg av omsetningsdata avgrenset til Oslo derimot bestilles direkte hos fagavdeling i SSB som tabelloppdrag

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til SSB fagavdeling i SSB som tabelloppdrag

b. Ansvar

Bymiljøetaten, ved klima- og miljøavdeling

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser omsetning til bedrifter i Oslo som reparerer produkter og dermed muliggjør at disse får lengre brukstid

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv
Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Forståelig og basert på veletablert datagrunnlag
Svakheter	Indikatoren belyser ikke hvorvidt reparasjon kommer som erstatning- eller i tillegg til forbruk av nye varer generelt og dermed svarer bare delvis opp om mer bærekraftig og redusert forbruksmønster.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Middels treffsikkerhet. Indikatoren belyser totalomsetningen innenfor Oslos grenser, men kan ikke knyttes direkte til forbruket blant Oslos innbyggerne.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, grunnlagsdata bestilles hos SSB.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datagrunnlaget er robust og SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen, selv om resultatene bygger på opplysninger fra et utvalg av virksomheter (97%), og det er derfor knyttet en viss usikkerhet til dem. Feil i utvalget kan også forekomme som et resultat av feil i de opplysningene som utvalget blir stratifisert etter.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

næ04

2. Indikator

Omsetning delingstjenester i Oslo; kronebeløp

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.)

Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler omsetning til virksomheter som er registrert hos SSB under næringskode N- 77.2 - Utleie og leasing av husholdningsvarer og varer til personlig bruk. Virksomheter registrert med denne næringskoden har som sin hovedaktivitet utleie av husholdningsvarer og varer til personlig bruk samt utleie av fritids- og sportsutstyr og videofilm. Virksomheten omfatter vanligvis korttidsutleie av varer, selv om varer i visse tilfeller kan leases for lengre tid. Virksomheter som har sin hovedaktivitet i utleie og operasjonell leasing av kontormaskiner og -utstyr uten personell: datamaskiner og tilleggsutstyr, kopieringsmaskiner, skrivemaskiner og tekstbehandlings- maskiner, bokholderimaskiner og tilhørende utstyr som kassaapparater, elektroniske regnemaskiner mv. og kontormøbler er ikke inkludert. Utvalget av aktuelle virksomheter er avgrenset til virksomheter som har en fast besøksadresse i Oslo hvor minst én person har sin faste arbeidsplass. Dette omfatter også innehavere og familiemedlemmer som arbeider i virksomheten uten å være ansatt. Omsetning er definert som foretakets driftsinntekter, fratrullet både offentlige tilskudd og gevinst ved salg av anleggsmidler. Spesielle offentlige avgifter vedrørende salget, og skatter og avgifter er inkludert i omsetningen, mens merverdiavgift ikke er inkludert. Totalomsetning er summen av omsetninger av virksomheter det året registrert under N- 77.2 - Utleie og leasing av husholdningsvarer og varer til personlig bruk og med besøksadresse i Oslo.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Omsetningsdata til virksomheter registrert under næringskode N-77.2 Utleie og leasing av husholdningsvarer og varer til personlig bruk er å finnes i SSB varehandelsstatistikk for hele Norge på SSBs nettside: <https://www.ssb.no/varehandel-og-tjenesteyting/varehandel/statistikk/omsetning-i-varehandel>. Utvalg av omsetningsdata avgrenset til Oslo derimot bestilles direkte hos fagavdeling i SSB som tabelloppdrag

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til SSB fagavdeling i SSB som tabelloppdrag

b. Ansvar

Bymiljøetaten, ved klima- og miljøavdeling

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren belyser omsetning til bedrifter i Oslo som tilbyr delingstjenester og dermed muliggjør at behovet for nye produkter reduseres, og forbrukernes miljøfotavtrykk reduseres.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Klimastrategien satsningsområdet 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Deling av produkter er et akseptert mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i salg av nye produkter og reduksjon i forbrukernes miljøavtrykk

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Forståelig og basert på vel etablert datagrunnlag
Svakheter	Indikatoren belyser ikke hvorvidt deling kommer som erstatning- eller i tillegg til forbruk av nye varer generelt og dermed svarer opp bare delvis om mer bærekraftig og redusert forbruksmønster.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Middels treffsikkerhet. Indikatoren belyser totalomsetningen innenfor Oslos grenser, men kan ikke knyttes direkte til forbruket blant Oslos innbyggerne.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, grunnlagsdata bestilles hos SSB
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at	Ja, datagrunnlaget er robust og SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne

usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	sammenhengen, selv om resultatene bygger på opplysninger fra et utvalg av virksomheter (97%), og det er derfor knyttet en viss usikkerhet til dem. Feil i utvalget kan også forekomme som et resultat av feil i de opplysningene som utvalget blir stratifisert etter.
---	--

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of01

2. Indikator

Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på varer; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid. Undersøkelsens observasjonsenhet er private husholdninger i Norge. Utgiftsgrupperingen bygger på COICOP-HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose - Household Budget Survey).
--

b. Formel (hvis aktuelt)

--

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Statistisk sentralbyrå (SSB) har siden 1974 gjennomført forbruksundersøkelsen årlig uten store innholdsmessige endringer. Etter 2009 ble det gjennomført en større undersøkelse i 2012. SSB gjennomfører i 2021/2022 en ny forbruksundersøkelse der de før første gang baserer seg på transaksjonsdata inkludert kvitteringstransaksjoner fra de store kjedene. I tillegg baseres dataen på en utvalgsundersøkelse hvor 12 000 deltakere registrerer forbruk i en WebApp over en 14-dagers periode samt et spørreskjema som blant annet dekker opp kjøp/større investeringer som skjer sjeldnere. Vare- og tjenesteklassifisering i denne forbruksundersøkelsen vil være hentet fra COICOP 2018.
--

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

SSB forbruksundersøkelsen

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2022

f. Oppdateringsfrekvens

Hvert femte år, men mulighet for hyppigere publiseringer

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

SSB leverer ferdig analysert data til Oslo kommune

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030 fremhever viktigheten av å vri forbruket mot opplevelser og tjenester framfor å eie materielle gjenstander. Indikatoren gir et bilde av Oslos innbyggernes totalforbruk på varer, og bør derfor ses i sammenheng med indikator of02

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

8.4) Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom ; økonomisk vekst og miljøødeleggelser, i samsvar med det tiårige handlingsprogrammet for bærekraftig forbruk og produksjon, der de utviklede landene går foran.

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, reduksjon i etterspørsel etter nyproduserte varer er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid hvorvidt dette skjer.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid.
Svakheter	Utfordringer med å sikre gode tall for Oslo er at det er for få observasjoner til å få detaljert statistikk (fordelt på varegrupper og husholdningstype for eksempel). Det vil være 1600 husholdninger fra Oslo i bruttoutvalget. Grunnet lavt antall respondenter har ikke SSB laget tabeller på forbruksdata på kommunenivå før, men de vil kunne se nærmere på hva slags tall det er mulig å trekke ut for Oslo når statistikken er klar. Indikatoren fanger ikke opp endringer i totalforbruket. Forbruket måles i kronebeløp, og sier f.eks ikke noe om mengde, f.eks med tanke på å få kvalitetsvarer versus mange billigvarer, der sistnevnte vi ha en større klima- og miljøbelastning.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren måler forbruk av nyproduserte varer og bidrar dermed til å belyse hvorvidt forbruket over tid vris mot opplevelser og tjenester framfor å eie materielle gjenstander. Indikatoren bør ses i sammenheng med of02.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, kommunen får innlevert data ferdig analysert
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datagrunnlaget er robust og SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of02

2. Indikator

Oslo husholdningenes totalforbruk som brukes på tjenester; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid. Undersøkelsens observasjonsenhet er private husholdninger i Norge. Utgiftsgrupperingen bygger på COICOP-HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose - Household Budget Survey).

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Statistisk sentralbyrå (SSB) har siden 1974 gjennomført forbruksundersøkelsen årlig uten store innholdsmessige endringer. Etter 2009 ble det gjennomført en større undersøkelse i 2012.

SSB gjennomfører i 2021/2022 en ny forbruksundersøkelse der de før første gang baserer seg på transaksjonsdata inkludert kvitteringstransaksjoner fra de store kjedene. I tillegg baseres dataen på en utvalgsundersøkelse hvor 12 000 deltakere registrerer forbruk i en WebApp over en 14-dagers periode samt et spørreskjema som blant annet dekker opp kjøp/større investeringer som skjer sjeldnere. Vare- og tjenesteklassifisering i denne forbruksundersøkelsen vil være hentet fra COICOP 2018.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

SSB forbruksundersøkelsen

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB
d. Dataformat
Statistikk
e. Baseline (i tilfellet det foreligger) Året det regnes fra, og tallet som er målt det året
2022
f. Oppdateringsfrekvens
Hvert femte år, men mulighet for hyppigere publiseringer

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy
SSB leverer ferdig analysert data til Oslo kommune
b. Ansvar
BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030 fremhever viktigheten av å vri forbruket mot opplevelser og tjenester framfor å eie materielle gjenstander. Indikatoren gir et bilde av Oslos innbyggernes totalforbruk på tjenester, og bør derfor ses i sammenheng med indikator of01

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
8.4) Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelser, i samsvar med det tiårige handlingsprogrammet for bærekraftig forbruk og produksjon, der de utviklede landene går foran.

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, å vri forbruket mot tjenester og opplevelser er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid hvorvidt dette skjer.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren	
Styrker	Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid.
Svakheter	Utfordringer med å sikre gode tall for Oslo er at det er for få observasjoner til å få detaljert statistikk (fordelt på

	varegrupper og husholdningstype for eksempel). Det vil være 1600 husholdninger fra Oslo i bruttoutvalget. Grunnet lavt antall respondenter har ikke SSB laget tabeller på forbruksdata på kommunenivå før, men de vil kunne se nærmere på hva slags tall det er mulig å trekke ut for Oslo når statistikken er klar. Indikatoren fanger ikke opp endringer i totalforbruket. Videre vil det kunne være tjenester som har et stort klima- og miljøfotavtrykk.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren måler forbruk av tjenester og bidrar dermed til å belyse hvorvidt forbruket over tid vris mot opplevelser og tjenester framfor å eie materielle gjenstander. Indikatoren bør ses i sammenheng med of01

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, kommunen får innlevert data ferdig analysert
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datagrunnlaget er robust og SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of03

2. Indikator

Oslo husholdningenes totalforbruk på grønt forbruk; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid. Undersøkelsens observasjonsenhet er private husholdninger i Norge. Utgiftsgrupperingen bygger på COICOP-HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose - Household Budget Survey).

Grønne produkter defineres som produkter som enten er mindre energi- og ressurskrevende enn tilsvarende produkter, eller er miljømerkede, eller er designet for gjenvinning og bruk av gjenvunnet materialer.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Statistisk sentralbyrå (SSB) har siden 1974 gjennomført forbruksundersøkelsen årlig uten store innholdsmessige endringer. Etter 2009 ble det gjennomført en større undersøkelse i 2012.

SSB gjennomfører i 2021/2022 en ny forbruksundersøkelse der de for første gang baserer seg på transaksjonsdata inkludert kvitteringstransaksjoner fra de store kjedene. I tillegg baseres dataen på en utvalgsundersøkelse hvor 12 000 deltakere registrerer forbruk i en WebApp over en 14-dagers periode samt et spørreskjema som blant annet dekker opp kjøp/større investeringer som skjer sjeldnere. Vare- og tjenesteklassifisering i denne forbruksundersøkelsen vil være hentet fra COICOP 2018.

SSB har per i dag ikke en operasjonell definisjon av grønne produkter som statistikken kan basere seg på, men er åpne for å samarbeide med kommunen fremover for å lage en slik definisjon.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

SSB forbruksundersøkelsen

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Hvert femte år, men mulighet for hyppigere publiseringer

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til SSB, men SSB har per i dag ingen operasjonell definisjon av grønne produkter per i dag i forbruksundersøkelsen

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030 fremhever viktigheten av å vri forbruket mot produkter som er mindre energi- og ressurskrevende, miljømerkede, designet for gjenvinning og bruk av gjenvunnet materialer

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.8) Innen 2030 sikre at alle mennesker i hele verden har relevant informasjon om og forståelse av bærekraftig utvikling og et levesett som er i harmoni med naturen

Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

8.4) Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelser, i samsvar med det tiårige handlingsprogrammet for bærekraftig forbruk og produksjon, der de utviklede landene går foran.

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å vri forbruket mot produkter som enten er mindre energi- og ressurskrevende enn tilsvarende produkter, eller er miljømerkede, eller er designet for gjenvinning og bruk av gjenvunnet materialer er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid hvorvidt dette skjer, gitt at definisjonen av grønne produkter lar seg operasjonalisere i forbruksundersøkelsen

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig, gitt at grønne produkter lar seg operasjonalisere i forbruksundersøkelsen

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid.
Svakheter	SSB har per i dag ikke en god måte å føre statistikk på denne indikatoren. Utfordringer med å sikre gode tall for Oslo er at det er for få observasjoner til å få detaljert statistikk (fordelt på varegrupper og husholdningstype for eksempel). Det vil være 1600 husholdninger fra Oslo i bruttoutvalget. Grunnet lavt antall respondenter har ikke SSB laget tabeller på forbruksdata på kommunenivå før, men de vil kunne se nærmere på hva slags tall det er mulig å trekke ut for Oslo når statistikken er klar. Indikatoren fanger dessuten ikke opp endringer i totalforbruket.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren måler forbruk av varer som er å foretrekke når man først må kjøpe nyproduserte varer, og bidrar dermed til å belyse hvorvidt forbruket over tid vris mot denne typen varer. Indikatoren bør ses i sammenheng med of01

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, kommunen får innlevert data ferdig analysert, når det blir mulig å gjennomføre statistikk
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis. SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen, men de har ikke per i dag en robust operasjonell definisjon av grønne produkter de kan føre statistikk på i denne sammenhengen.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of04

2. Indikator

Oslo husholdningenes totalforbruk på bruktkjøp; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid. Undersøkelsens observasjonsenhet er private husholdninger i Norge. Utgiftsgrupperingen bygger på COICOP-HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose - Household Budget Survey).

Brukte produkter defineres som produkter kjøpt hos virksomheter registrert hos SSB under næringskode G- 47.79 butikkhandel med brukte varer. Virksomheter registrert med denne næringskoden har sin hovedaktivitet detaljhandel med brukte bøker og andre brukte varer og antikviteter og auksjonsforretning. Virksomheter som har sin hovedaktivitet detaljhandel med brukte motorvogner, internettauksjoner og annen auksjonsvirksomhet utenom utsalgssted postordrehandel og handel via internett og detaljhandel utenom utsalgssted ellers, samt pantelånvirksomhet er ikke inkludert.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Statistisk sentralbyrå (SSB) har siden 1974 gjennomført forbruksundersøkelsen årlig uten store innholdsmessige endringer. Etter 2009 ble det gjennomført en større undersøkelse i 2012.

SSB gjennomfører i 2021/2022 en ny forbruksundersøkelse der de før første gang baserer seg på transaksjonsdata inkludert kvitteringstransaksjoner fra de store kjedene. I tillegg baseres dataen på en utvalgsundersøkelse hvor 12 000 deltakere registrerer forbruk i en WebApp over en 14-dagers periode samt et spørreskjema som blant annet dekker opp kjøp/større investeringer som skjer sjeldnere. Vare- og tjenesteklassifisering i denne forbruksundersøkelsen vil være hentet fra COICOP 2018.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

SSB forbruksundersøkelsen
b. Organisasjon/enhet
SSB
c. Ansvarlig for innhenting av data
SSB
d. Dataformat
Statistikk
e. Baseline (i tilfellet det foreligger) Året det regnes fra, og tallet som er målt det året
Foreligger ikke
f. Oppdateringsfrekvens
Hvert femte år, men mulighet for hyppigere publiseringer.

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy
Uttrekk fra databasen til SSB, men SSB har per i dag ingen operasjonell definisjon av bruktkjøp per i dag i forbruksundersøkelsen.
b. Ansvar
BYM, verd Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: fremhever viktigheten av å øke bruksalg, redesign, reparasjon og utleie
a. Relevans i forhold til bærekraftsmål Aktuelt mål/undermål fra https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal
Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon 12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk
b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen
Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.
c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor
Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid hvorvidt dette skjer, gitt at definisjonen av brukte produkter lar seg operasjonalisere i forbruksundersøkelsen.
d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor
Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig, gitt at brukte produkter lar seg operasjonalisere i forbruksundersøkelsen

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren
Styrker
Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester.

	Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid.
Svakheter	SSB har per i dag ikke en god måte å føre statistikk på denne indikatoren. utfordringer med å sikre gode tall for Oslo er at det er for få observasjoner til å få detaljert statistikk (fordelt på varegrupper og husholdningstype for eksempel). Det vil være 1600 husholdninger fra Oslo i bruttoutvalget. Grunnet lavt antall respondenter har ikke SSB laget tabeller på forbruksdata på kommunenivå før, men de vil kunne se nærmere på hva slags tall det er mulig å trekke ut for Oslo når statistikken er klar. Indikatoren fanger dessuten ikke opp endringer i totalforbruket.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren måler forbruk av varer som er å foretrekke når man først må kjøpe varer, og bidrar dermed til å belyse hvorvidt forbruket over tid vris mot denne typen varer.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, kommunen får innlevert data ferdig analysert, når det blir mulig å gjennomføre statistikk
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis. SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen, men de har ikke per i dag en robust operasjonell definisjon av brukte produkter de kan føre statistikk på i denne sammenhengen.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of05

2. Indikator

Oslo husholdningenes totalforbruk på reparasjonstjenester; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid. Undersøkelsens observasjonsenhet er private husholdninger i Norge. Utgiftsgrupperingen bygger på COICOP-HBS (Classification of Individual Consumption by Purpose - Household Budget Survey).

Reparasjonstjenester er tjenester kjøpt hos virksomheter som er registrert hos SSB under næringskode S-95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk. Virksomheter registrert med denne næringskoden har som sin hovedaktivitet reparasjon og vedlikehold av datamaskiner og tilleggsutstyr som f.eks. stasjonære datamaskiner, bærbare datamaskiner, lagerenheter og printere, i tillegg til reparasjon av kommunikasjonsutstyr som f.eks. telefaksapparater, radiosender- og -mottakerutstyr og forbrukerelektronikk som f.eks. radio- og tv-apparater, redskaper til hus og hage som f.eks. plenklippere og -trimmere, skotøy og lærvarer, møbler og boligutstyr, klær og tilbehør til klær, sportsutstyr, musikkinstrumenter, hobbyartikler og andre varer til personlig bruk. Virksomheter som har sin hovedaktivitet reparasjon av medisinsk utstyr og diagnostisk utstyr, måleinstrumenter, laboratorieinstrumenter, radar- og sonarutstyr er ikke inkludert.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Statistisk sentralbyrå (SSB) har siden 1974 gjennomført forbruksundersøkelsen årlig uten store innholdsmessige endringer. Etter 2009 ble det gjennomført en større undersøkelse i 2012. SSB gjennomfører i 2021/2022 en ny forbruksundersøkelse der de før første gang baserer seg på transaksjonsdata inkludert kvitteringstransaksjoner fra de store kjedene. I tillegg baseres dataen på en utvalgsundersøkelse hvor 12 000 deltakere registrerer forbruk i en WebApp over en 14-dagers periode samt et spørreskjema som blant annet dekker opp kjøp/større investeringer som skjer sjeldnere. Vare- og tjenesteklassifisering i denne forbruksundersøkelsen vil være hentet fra COICOP 2018.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

SSB forbruksundersøkelsen

b. Organisasjon/enhet

SSB

c. Ansvarlig for innhenting av data

SSB

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Hvert femte år, men mulighet for hyppigere publiseringer.

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til SSB, men SSB har per i dag ingen operasjonell definisjon av reparasjonstjenester per i dag i forbruksundersøkelsen.

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030 fremhever viktigheten av å øke bruksalg, redesign, reparasjon og utleie samt viktigheten av å vri forbruket mot tjenester framfor å eie materielle gjenstander

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, å forlenge produktets levetid gjennom reparasjon er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid hvorvidt dette skjer, gitt at definisjonen av reparasjonstjenester lar seg operasjonalisere i forbruksundersøkelsen.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig, gitt at reparasjonstjenester lar seg operasjonalisere i forbruksundersøkelsen

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Statistikken gir et detaljert bilde av norske husholdningers årlige forbruk av ulike varer og tjenester. Videre gir den innsikt i hvordan forbruket varierer mellom ulike husholdninger og hvordan forbruksmønstre endrer seg over tid.
Svakheter	SSB har per i dag ikke en god måte å føre statistikk på denne indikatoren. Utfordringer med å sikre gode tall for Oslo er at det er for få observasjoner til å få detaljert statistikk (fordelt på varegrupper og husholdningstype for eksempel). Det vil være 1600 husholdninger fra Oslo i bruttoutvalget. Grunnet lavt antall respondenter har ikke SSB laget tabeller på forbruksdata på kommunenivå før, men de vil kunne se nærmere på hva slags tall det er mulig å trekke ut for Oslo når statistikken er klar. Indikatoren fanger dessuten ikke opp endringer i totalforbruket.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren måler forbruk av reparasjonstjenester og bidrar dermed til å belyse hvorvidt forbruket over tid vris mot å forlenge levetid til ulike gjenstander.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, kommunen får innlevert data ferdig analysert, når det blir mulig å gjennomføre statistikk.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis. SSB er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen, men de har ikke per i dag en robust operasjonell definisjon av reparasjonstjenester de kan føre statistikk på i denne sammenhengen.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of06

2. Indikator

Annonser publisert på torget på Finn.no; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (*Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.*)

Handlingsindikator (*Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.*)

X

Effektindikator (*Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.*)

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler antall annonser på torget på Finn.no i Oslo. Beregningen er begrenset til annonser som er lagt ut med adresse i Oslo og ekskluderer kategorien "dyr".

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Hvert år publiserer Schibsted (som Finn.no er en del av) og Adevinta en Bruktmarkedsrapport som viser miljøgevinstene deres brukere genererer ved å kjøpe og selge brukte varer på deres markedsplasser.

Finn.no har dessverre ikke fullstendige data ift. salg gjort på markedsplassen 'Torget', men de har tall på annonser som er lagt ut i Oslo. I tillegg har Schibsted og Adevinta i samarbeid med IVL Svenska Miljöinstitutet utviklet en metode som beregner CO2e, plast, stål og aluminium potensielt spart basert på salg på torget på Finn.no, og disse tallene har også blitt publisert for Oslo. Finn.no har sagt seg villige til å levere data til Oslo kommune på Antall annonser på torget Finn.no i Oslo.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Finn.no

b. Organisasjon/enhet

Finn.no

c. Ansvarlig for innhenting av data

Finn.no

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2019

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Uttrekk fra databasen til Finn.no

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Finn.no er Norges største digitale markedsplass, med gjennomsnittlig 6,3 millioner besøkende hos plattformen hver uke

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Effektmål: Oslos befolkning er positive til å redusere forbruk, og det er flere som deler, reparerer, bytter og kjøper brukt.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, antall annonser på Finn.no anses som en god indikator på hvorvidt Oslos befolkning kjøper mer brukt, selv om trolig ikke all bruktkjøp gjennom denne kanalen vil erstatte nykjøp.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Finn.no er Norges største digitale markedsplass, med gjennomsnittlig 6,3 millioner besøkende hos plattformen hver uke. En økning i antall annonser lagt ut på Finn.no vil kunne gi et bilde av at Oslos innbyggere kjøper mer brukt.
Svakheter	Finn.no har ikke fullstendige data i forhold til salg gjort på markedsplassen 'Torget'. Dermed er det begrenset hvor mye man vet om brukte varene solgt gjennom denne kanalen. Videre fanger indikatoren ikke opp hvor mye av bruktkjøp gjennom denne kanalen erstatter nykjøp og dermed reduserer etterspørsel etter nye varer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Delvis. Indikatoren gir ikke et fullstendig bilde av omsetning av brukte varer gjennom finn.no, men utviklingen over tid vil gi en god pekepinn.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, data er noe begrenset, men kommunen får innlevert data ferdig analysert.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, finn.no er en anerkjent aktør og anses som en pålitelig datakilde i denne sammenhengen.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of07

2. Indikator

Ombruk av innlevert materialer og gjenstander i gjenbruksstasjonene i Oslo; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	X
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	X

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler uttak av materialer og gjenstander fra kommunale gjenbruksstasjoner, i prosentandel av mengden som levers inn til ombruk i disse stasjonene per år

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Prosentandelen av materialer og gjenstander som tas ut til ombruk fra gjenbruksstasjoner var på 0,47% i 2021. Andelen har sunket de siste årene etter en periode med økning:
 2017: 0,61%
 2018: 0,69%
 2019: 0,89%
 2020: 0,47%
 2021: 0,47%

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Vektdata fra gjenbruksstasjoner, gjengitt også i REGs årsberetning
<https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13437968-1643894424/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Etater%2C%20foretak%20og%20ombud/Renovasjons-%20og%20gjenvinningsetaten/Dokumenter%20Renovasjons-%20og%20gjenvinningsetaten/REG%20C3%85rsberetning%202021.pdf>

b. Organisasjon/enhet

REG

c. Ansvarlig for innhenting av data

REG, ved Gjenvinningsavdeling

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

0,89% i 2019

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Vekting av materialer og gjenstander som leveres inn og hentes ut fra gjenbruksstasjoner

b. Ansvar

REG; ved utviklingsavdeling

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren ble valgt fordi den måler brukbare materialer og gjenstander som holder på å bli avfall og som blir tatt ut til ombruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Derfor vil byrådet: Legge til rette for at frivillige, organisasjoner og næringslivet lettere får tilgang til byggematerialer- og gjenstander som kan ombrukes

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ombruk av materialer og gjenstander som holder på å bli avfall er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk på grunn av reduksjon i deres miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren måler med stor sannsynlighet faktisk ombruk av materialer og gjenstander som ellers hadde blitt kastet.
Svakheter	Indikatoren måler kun uttak fra kommunale gjenbruksstasjoner, og ikke gjennom andre ombruksordninger. Dermed gir indikatoren ikke et fullstendig bilde av ombruk i Oslo kommune.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet ved å måle mengde (i prosentandel) av materialer og gjenstander som faktisk blir tatt ut til ombruk av gjenbruksstasjoner.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er basert på vektdata som samles inn systematisk i gjenbruksstasjoner og rapporteres i forbindelse med årsrapporteringen.
---	---

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, vektdata er basert på veletablerte metoder og sikre kilder.
--	---

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

of08

2. Indikator

Kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som er miljøsertifisert; prosentandel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Miljøsertifiserte kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder defineres som de som har gyldig miljøsertifisering i rapporteringsåret. Aktuelle miljøsertifiseringer er ISO 14001, og Miljøfyrtårn. Andelen beregnes ut ifra antall miljøsertifiserte kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder blant alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Andelen oppgis i prosent.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Av kommunens virksomheter er 9 miljøsertifisert etter ISO 14001, og 25 er miljøsertifisert etter Miljøfyrtårn i 2021. Oslo Origo er i dag eneste virksomhet som ikke er miljøsertifisert. Av de 25 virksomhetene, er ca. 50 % av deres underliggende tjenestesteder Miljøfyrtårnsertifisert. Miljøfyrtårnsertifiserte virksomheter og deres underliggende tjenestesteder benytter MFT-portalen som rapporteringsverktøy for indikatorer knyttet til transport, avfall, energi, innkjøp og arbeidsmiljø. Hovedkontor og tjenestestedene må årlig sende inn en klima- og miljørapport til Stiftelsen Miljøfyrtårn som en del av kravet i det å være sertifisert.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Data fra kommunens egne virksomheter og årlig miljø- og klimarapportering

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM, gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2003

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Indikatoren ble valgt fordi Oslo kommunes tjenesteproduksjon har en betydelig påvirkning på miljøet, og kommunen har høye mål om å redusere sitt klima- og miljøavtrykk. Miljøsertifisering er en uavhengig attestasjon på at kommunale virksomheter jobber systematisk for å oppnå reduksjonen.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

12.4) Innen 2020 oppnå en mer miljøvennlig forvaltning av kjemikalier og alle former for avfall gjennom hele livssyklusen, i samsvar med internasjonalt vedtatte rammeverk, og betydelig redusere utslipp av kjemikalier og avfall til luft, vann og jord for mest mulig å begrense skadevirkningene for folkehelsen og for miljøet

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Bystyremelding nr. 3 /2003 Innføring av miljøeffektivitet i Oslo kommune: Det innføres miljøstyring i kommunale virksomheter innen utgangen av 2006. Tekniske etater, virksomheter som har miljø som arbeidsfelt, virksomheter som foretar store innkjøp og virksomheter som kan sies å operere i markedet, sertifiseres etter ISO 14001 eller Nye EMAS. Det arbeides for at også de kommunale aksjeselskapene og kommunale foretak sertifiseres. Andre virksomheter som kontorer, barnehager, sykehjem og helsesentre miljøfyrtårnsertifiseres etter gjeldende bransjekrav.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Alle kommunens virksomheter er miljøsertifisert og miljøledelse brukes aktivt for å fremme sirkulære løsninger.

Derfor vil byrådet: Styrke miljøledelse og miljøsertifiseringer, og benytte disse systemene til å sette fokus på bærekraftig og redusert materielt forbruk

Derfor vil byrådet: Jobbe aktivt med bærekraftig forbruk gjennom miljøsertifiseringer

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Miljøsertifisering er akseptert som et mål på bærekraftig og redusert forbruk fordi den gir økt kredibilitet på at virksomheten jobber systematisk med å redusere sitt miljøavtrykk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk.
Svakheter	Indikatoren måler ikke omfanget av reduksjon i virksomhetenes miljøavtrykket som følge av deres systematisk miljøarbeid, kun at de jobber med dette på en systematisk måte.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Ved å måle prosentandelen av kommunale virksomheter som er miljøsertifisert gir indikatoren et godt bilde av status på uttalt mål om at alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, sertifiseringsdata er lett tilgjengelig og samles systematisk av Klima- og miljøavdeling.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, sertifiseringsdata er robuste og innsamlingsmetode er vel etablert.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

pl01

2. Indikator

Utleieavtaler (arrangement/byrom) der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andelen utleieavtaler (arrangement/byrom) leid gjennom Oslo kommune der krav om redusert bruk av engangsartikler har blitt stilt blant alle utleieavtaler. Dette gjelder utendørsarrangementer.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

I BYM har det ikke blitt stilt krav om dette tidligere, men det er stilt inn som en miljøbestemmelse i den nye kontraktsmalen som skal ligge hos byleie.no når denne nettsiden er ferdig utviklet. Vi kjenner ikke til innhold i kontrakter eller praksis brukt av andre utleierye i kommunen, dette må undersøkes. Det er et pågående arbeid for å få følgende formulering inn i kontrakten som BYM skal bruke i forbindelse med utleie av byrom på byleie.no: "Bruker må sørge for å redusere bruk av engangspplast under arrangementet og skal kunne vise til konkrete tiltak for reduksjon dersom Bymiljøetaten krever det."

Det er en rekke kommunale virksomheter som er involvert i forbindelse med arrangementer, i tillegg til BYM. I Arrangementsstrategien står det at "Bymiljøetaten er en av Oslo kommunes største grunneiere, og sammen med bydelene og flere leier de ut arealer til arrangementer". Det er derfor et behov for å kartlegge og avgrense hvilke type arrangementer indikatoren skal gjelde for, og få oversikt over hvem som er ansvarlig for utleieavtalene i de ulike tilfellene. Rådhusets forvaltningstjeneste vedtar f.eks. bruk av Rådhusplassen.

Ordlyden i kontrakten er forståelig, men man kan vurdere om "redusert bruk" skal spesifiseres ytterligere. En mulighet er å spesifisere hvilke engangsprodukter kommunen ønsker en reduksjon av. En annen mulighet er at kommunen tilbyr leietagere veiledning på hvordan man kan redusere forbruket av engangsartikler i plast på en bærekraftig måte. Dette er mulig å legge til som en ekstra spesifisering i indikatoren når den tas i bruk. Baseline foreligger ikke. Det er mulig å undersøke hva som har vært praksis i 2021 i ulike utleieavtaler og sette det som baseline, men det vil være ressurskrevende.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

BYM v/Byleie.no

Bydeler

Rådhusets forvaltningstjeneste

b. Organisasjon/enhet

BYM, ved seksjon for Torg og møteplasser, Digital Utvikling

Bydeler

Rådhusets forvaltningstjeneste

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom byleie

Bydeler

Rådhusets forvaltningstjeneste

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Datainnsamling gjennom kommunens interne systemer

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne ble valgt ut fordi det er en indikator som kan måle måloppnåelse på tiltak 1.10 Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, (og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering – i tråd med Arrangementsstrategi for Oslo kommune).

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Tiltaksliste plast: 2.12 Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, samt gi veiledning om hvordan arrangørene kan gjennomføre mer plastsmarte arrangementer.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: effektmål: Oslo har faset ut unødvendig engangsartikler i plast

Derfor vil byrådet: Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering - i tråd med Arrangementsstrategi for Oslo kommune (byrådsak 164/18).

Arrangementstrategi: Delmål 2: Kommunen skal legge til rette for at arrangementer kan gjennomføres mest mulig miljø- og klimavennlig.

Klimastrategi 2030: satsningsområde 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Kommunen skal selv etterspørre varer og tjenester med lavt klimagassutslipp.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, det å stille krav for redusert forbruk av engangsartikler i plast er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren er relevant for kommunens målsetninger, og er tett knyttet til mål i handlingsplan og strategier
Svakheter	Med dagens system er det trolig ressurskrevende å samle inn data til indikatoren da det er manuelt arbeid å innhente data fra alle virksomhetene i Oslo kommune som leier ut grunn til arrangementer.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Under forutsetning av at ny kontraktsmal er på plass og byleie.no er lansert, vil det trolig være enkelt å måle. Ukjent hvilke systemer og kontrakter bydeler, Rådhusets forvaltningstjeneste og andre som leier ut byrom har og hvor enkelt det blir å måle. Indikatoren har ikke blitt testet ut, noe som må gjøres før den iverksettes.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Om dataene er sikre avhenger av hvor komplett registreringen er rundt arrangementer i de ulike systemene.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

pl02

2. Indikator

Avtaler for foodtrucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsprodukter i plast; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel avtaler med foodtrucks der krav har blitt stilt om redusert bruk av engangsartikler i plast blant alle avtaler med foodtrucks. Foodtrucks er motordrevne kjøretøy med fire hjul som selger lunsj og middag til forbipasserende. Man trenger tillatelse for plassering av foodtrucks på kommunal grunn.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

I 2021 var denne kravspesifikasjonen satt ved utlysning av leie av kommunal grunn til foodtrucks, i regi av Bymiljøetaten: «Emballasje – Minimere bruk av engangsartikler (som tallerkener, kopper, glass og bestikk), og porsjons- eller småforpakninger. Eventuelle engangsartikler må være av resirkulerbart materiale (ikke tillatt med plast)». Bydeler kan også ha plasser de leier ut til foodtrucks på arealer de forvalter. Disse avtalene har per i dag ikke krav om redusert bruk av engangsartikler i plast. Baseline foreligger ikke. Tall fra 2021 kan hentes ut for å danne det.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

Kontrakter med foodtrucks

b. Organisasjon/enhet

BYM, bydeler

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM, ved seksjon for Torg og møteplasser, bydeler

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Datainnhenting gjennom kommunens interne systemer

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne ble valgt ut fordi det er en indikator som kan måle måloppnåelse på tiltak 1.10 Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, (og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering – i tråd med Arrangementsstrategi for Oslo kommune)

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Tiltaksliste plast: 2.12 Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, samt gi veiledning om hvordan arrangørene kan gjennomføre mer plastsmarte arrangementer.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo har faset ut unødvendig engangsartikler i plast

Derfor vil byrådet vil: Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, og aktivt bidra til at annen plast kildesorteres og leveres til resirkulering - i tråd med Arrangementsstrategi for Oslo kommune (byrådssak 164/18).

Klimastrategi 2030: satsningsområde 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Kommunen skal selv etterspørre varer og tjenester med lavt klimagassutslipp. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å stille krav til redusert forbruk av engangsartikler i plast er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren er relevant for kommunens målsetninger, og er tett knyttet til mål i handlingsplan og strategier.
Svakheter	Med dagens system er det trolig ressurskrevende å samle inn data til indikatoren da det er manuelt arbeid å innhente data fra alle virksomhetene i Oslo kommune som leier ut grunn til arrangementer.

Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren måler konkret kravspesifikasjonen satt i avtaler med foodtrucks
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Den er trolig enkel å måle, men det må opprettes kontakt med de som administrerer avtalene for å undersøke hvordan dataen kan samles inn før indikatoren brukes.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, data er basert på kontrakter inngått med kommune.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

pl05

2. Indikator

Engangsprodukter i plast i utvalgte samkjøpsavtaler der krav er stilt om at produktet kan materialgjenvinnes; andel av total i avtalen

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel utvalgte engangsprodukter i plast i totalt innkjøpt per år gjennom utvalgte samkjøpsavtaler. Aktuelle engangsprodukter i plast er de som kan materialgjenvinnes. Aktuelle samkjøpsavtaler er følgende:

- Medisinsk forbruksmateriell, medisinsk utstyr og tester
- Renholdsprodukter, papir, plast, og engangsprodukter
- Kontorrekvisita, kopipapir, og skolemateriell

Andel engangsprodukter i plast i hver av samkjøpsavtaler beregnes ut ifra kronebeløp brukt til innkjøp av aktuelle engangsprodukter i plast delt på totalt kronebeløp brukt i regi av samkjøpsavtalen det året. Endelige andelen beregnes som et gjennomsnitt av de ulike andelene og oppgis i prosent.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE, kombinert med data fra leverandører

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Foreløpig manuelt arbeid

b. Ansvar

UKE, ved samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Målet med indikatoren er å måle hvorvidt kommunen bruker innkjøpsmakten sin til å sette krav om at plastprodukter kan materialgjenvinnes. Det å etterspørre om plast kan materialgjenvinnes er mer relevant for enkelte produktkategorier enn andre, da dette avhenger av hva som er tilgjengelig i markedet og hva produktet blir brukt til. I tillegg må det avklares i hvert enkelttilfelle hvilke samkjøpsavtaler denne indikatoren er relevant for. Utgangspunkt bør være hvor det er mest relevant (forbruk) og hvor det er mulig med materialgjenvinning (at det er nedstrømsløsning med sortering og gjenvinning). Av den grunnen gjelder denne indikatoren kun produkter som kan gjenvinnes innenfor samkjøpsavtaler på medisinsk forbruksmateriell, renholds-, papir-, plast-, og engangsprodukter og kontorrekvisita.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Tiltak i handlingsplanen for plast og marin forsøpling:

2.14: *Legge til rette for størst mulig ombruk, materialgjenvinning, resirkulering, gjenbruk og deling.*

Anskaffelsesstrategi: Kommunen skal gå i bresjen for stadig mer resirkulering, gjenbruk og deling.

Det skal legges til rette for størst mulig ombruk og materialgjenvinning.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har faset ut bruk av unødvendige engangsartikler i kommunens virksomheter

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Det å etterspørre produkter som kan materialgjenvinnes, og ikke bare energigjenvinnes, anses som faktor som øker sirkularitet i produksjonen, i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i forbruksstrategien, anskaffelsesstrategien og som et tiltak i handlingsplanen for plast og marin forsøpling.
Svakheter	Manuelt og ressurskrevende arbeid for UKE å innhente data. Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystemet, hvor

	datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer. Kan være vanskelig å få tak i data fra leverandører, spesielt i en overgangsperiode.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning i handlingsplanen for plast og marin forsøpling om å legge til rette for størst mulig materialgjenvinning.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Indikatoren er noe vanskelig å forstå og datainnhenting må foreløpig gjøres manuelt, noe som er ressurskrevende.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Datakilde er sikker, men opplysninger foreligger ikke slik hos UKE per i dag. Krever videreutvikling av metoder for datainnhenting i KMD-system hos UKE.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

pl06

2. Indikator

Produkter innenfor samkjøpsavtaler der krav er stilt om bruk av resirkulert plast; kronebeløp og andel av total i avtalen

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel produkter som inneholder resirkulert plast i totalt innkjøpt per år gjennom utvalgte samkjøpsavtaler. Resirkulert plast er definert som Post konsumer resirkulert materiale (PCR) i henhold til NS -EN ISO 14021:2016. For å kvalifiseres som produkt som inneholder resirkulert plast må produktet inneholde et minimumsnivå av PCR-plast, som er forskjellig for ulike produkttyper. Minimumsnivået av PCR i produktet tilsvarer høyest andel PCR som er tilgjengelig på marked for denne produkttypen.

Andel produkter som inneholder resirkulert plast i hver av samkjøpsavtaler beregnes som summen av kronebeløp brukt til aktuelle produkter delt på totalt kronebeløp brukt i regi av samkjøpsavtalen det året. Den endelige andelen beregnes som et gjennomsnitt av de ulike andelenes for hver produkttype og oppgis i prosent.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE, kombinert med data fra leverandører

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved Konserninnekjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Foreløpig manuelt arbeid

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Målet med indikatoren er å måle hvorvidt kommunen bruker innkjøpsmakten sin til å sette krav om bruk av resirkulert/gjenvunnet plast, samt mulighet for å måle hvilken effekt innkjøpsmakten kan ha. Det å etterspørre resirkulert plast er mer relevant for enkelte produktkategorier enn andre etter hva som er tilgjengelig i markedet. Derfor bør denne indikatoren gjelde for et utvalg samkjøpsavtaler eller produktkategorier. Det må vurderes hvor forbruket og potensiale (muligheter i markedet) er størst for å sikre at indikatoren treffer.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Tiltaksliste Plast:

2.7 Vurdere om det skal stilles innkjøpskrav til alternative materialer til plast, bruk av gjenvunnet plast, eller fossilfri plast, der dette kan gi gode og mer miljøvennlige løsninger og produkter.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål:

Oslo kommune har faset ut bruk av unødvendige engangsartikler i kommunens virksomheter

Derfor vil byrådet: øke bruken av gjenvunnet plast der det er et alternativ.

Klimastrategi: Satsningsområde 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Kommunen skal selv etterspørre varer og tjenester med lavt klimagassutslipp.

Anskaffelsesstrategi: Kommunen skal gå i bresjen for stadig mer resirkulering, gjenbruk og deling. Det skal legges til rette for størst mulig ombruk og materialgjenvinning.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, fordi det er viktig og bærekraftig å etterspørre resirkulerte produkter/materialer. Oslo kommune har en viktig rolle som stor innkjøper å stimulere markedet ved å etterspørre

resirkulerte materialer. Dette er viktig for å bidra til økt sirkularitet av plast og bidrar til lavere klimagassutslipp.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig, men forutsetter at "resirkulert plast" defineres.

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Høy aksept, troverdig, måler et konkret mål i kommunen.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Indikatoren måler ikke effekt, men kan være mulig hvis tonn beregnes. Forutsetter at resirkulert plast defineres.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om økt bruk av gjenvunnet plast.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Indikatoren er basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer. Per i dag er det ressurskrevende å måle, da datagrunnlag ikke foreligger.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Datagrunnlag foreligger ikke.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

p12

2. Indikator

Engangsplast innkjøpt; tonn

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler kommunens innkjøp av artikler laget av engangslast per år. Mengde engangsplast beregnes som summen av egenvekt av materialene multiplisert med antall enheter innkjøpt det året. For produktene der det ikke er mulig å fastslå egenvekt beregnes det et gjennomsnittlig vekt per produkttype. Mengden oppgis i kilo, fordelt på ulike produkttyper som f.eks kopper, avfallssekker, plastforklær og skoposer.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Mengden engangsplast i kontorartikler/servering ble anslått til ca. 8 tonn i 2019 (Gjerde, J. 2020. En analyse av Oslo kommunes innkjøp av engangsvarer i plast og miljøpåvirkning for alternative materialer. Masteroppgave fornybar energi, Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning, NMBU 2020.). Til sammenlikning ble mengden plast i tekstiler kjøpt inn estimert til ca. 36 tonn i 2019 og der en relativt stor andel (trolig) var engangs uniformer/forklær. Baseline kun foreligger fra en masteroppgave og det er viktig å dobbeltsjekke resultatene. Et ressurskrevende og omfattende arbeid da det er snakk om store datamengder og mye manuelt arbeid.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Trenger avklaring

5. Datakilde og innhenting av data

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE, kombinert med data fra leverandører

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved Konserninnskjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Se generell beskrivelse av metodikk for uthenting og systematisering av data fra fakturasystemet i kommunen.

b. Ansvar

UKE, ved Samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

I Oslo kommunes handlingsplan er det vedtatt at Oslo skal fase ut all unødvendig engangsplast og det står følgende: Begrepet unødvendig engangsplast avgrenses til plastartikler der det finnes alternativer tilgjengelig som i et livsløpsperspektiv totalt sett kommer bedre ut miljømessig. Indikatoren er relevant opp mot arbeidet med mål om å redusere forbruket av engangsplast i Oslo kommune. Indikatoren er viktig for å kunne se på effekten av dette arbeidet

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Handlingsplan plast: Oslo kommune har en ambisjon om å fase ut all bruk av unødvendige engangsartikler i plast i Oslo kommunes virksomheter.

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har faset ut bruk av unødvendige engangsartikler i kommunens virksomheter

Klimastrategi 2030: satsningsområde 11: Oslo kommune skal legge til rette for redusert og mer klimavennlig forbruk hos innbyggere og næringsliv. Kommunen skal selv etterspørre varer og tjenester med lavt klimagassutslipp. Oslo skal begrense utslipp knyttet til materialforbruk til bygg og anlegg

Anskaffelsesstrategi: Kommunen skal gå i bresjen for stadig mer resirkulering, gjenbruk og deling. Det skal legges til rette for størst mulig ombruk og materialgjenvinning.

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, reduksjon i forbruk av engangsplast anses som et relevant mål på bærekraftig og redusert forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig dersom man spisser det ned til enkelte produktkategorier fremfor "engangsplast" generelt.

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i handlingsplanen for plast og marin forsøpling.
Svakheter	Indikatoren gir et bilde av forbruksnivå, uten å ta hensyn til variasjon i antall brukere. Videre er indikatoren basert på data i innkjøpssystem, hvor datakvalitet er avhengig av korrekte opplysninger i fakturaer. Det er mye

	manuelt arbeid om informasjon ikke foreligger i fakturadata. Fordrer at indikator gjelder utvalgte produktkategorier, som vil si at andre blir utelatt.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om utfasing av engangsartikler i plast.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Indikatoren er noe vanskelig å måle siden informasjon om vekt og material ikke foreligger i innkjøpsdata. Kan samles inn manuelt med betydelig ressursbruk.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Datakilde er sikker, men opplysninger foreligger ikke slik hos UKE per i dag. Krever videreutvikling av metoder for datainnhenting i KMD-system hos UKE.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

te02

2. Indikator

Tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper av total innkjøpte tekstiler; kronebeløp og antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler volum av tekstiler innkjøpt med ønskede miljøegenskaper i det totale tekstilinnkjøpet per år. Aktuelle miljøegenskaper er gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Samkjøpsavtaler der tekstiler inngår per 2021:
 Samkjøpsavtale for kjøp av arbeidsklær, skotøy og verneutstyr
 Per i dag stilles følgende krav til tekstiler i samkjøpsavtaler:
 Minimumskrav: returordning
 Kvalitetskrav: økt holdbarhet
 Bærekraftig produksjon og forbruk: miljøsertifisering

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2023 (2022 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE, kombinert med data fra leverandører.

b. Organisasjon/enhet

UKE

c. Ansvarlig for innhenting av data

UKE, ved Konserninnkjøp

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Innkjøpsdata med fakturainformasjon fra UKE, kombinert med data fra leverandører

b. Ansvar

UKE, ved samfunnsansvar

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Indikatoren skal vise i hvilken grad et mål om å gjøre innkjøp via samkjøpsavtaler med miljøkrav blir gjennomført i praksis når det gjelder tekstiler. Det er relevant å følge utviklingen i innkjøp av tekstiler der det er stilt miljøkrav fordi denne gruppen tekstilprodukter har høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert tekstilforbruk i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder, prosjekter og drift. Det bør legges LCA-analyser til grunn for valg av de mest aktuelle miljøegenskaper for hver produktkategori. For eksempel i valg av tekstilprodukter med lang levetid, som alternativ til tekstilprodukter med kortere levetid, men med gjenvinnbare materialer. I tillegg må miljøegenskaper også ses i lys av kvalitetskrav til blant annet funksjonalitet og hygiene.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.7) Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030: Effektmål: Oslo kommune har redusert materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter som har komponenter av gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet.

Derfor vil byrådet: Prioritere produkter som er reparerbare, har lang holdbarhet og er designet for gjenvinning

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, miljøegenskaper på gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet anses som faktorer som øker sirkularitet til tekstilprodukter i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk. Tilgang til datasett i kommunen selv, med etablert system for datainnhenting og –analyse.
Svakheter	En økning i innkjøp av tekstiler i seg selv er mindre ønskelig, men dersom det er behov for tekstilene, er det bedre med innkjøp av tekstiler der det er stilt relevante

	miljøkrav. Krever en el tilrettelegging i en oppstartsfase for å få på plass denne indikatoren.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet, gitt at det legges LCA-analyser til grunn for valg av de mest aktuelle miljøegenskaper for hver produktkategori.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, dersom krav legges inn i samkjøpsavtale, og registreringene blir gjort i henhold til systemkrav blir antall og kronebeløp fra avtalen enkel å måle og data blir lett tilgjengelig
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Ja, datainnhenting er basert på gode metoder og sikre kilder, så lenge datagrunnlaget er tilstede fra leverandører, slik at det er mulig å differensiere i valg mellom alternative tilbud, kravene er stilt i samkjøpsavtalen, samt registreringene blir gjort i henhold til systemkrav

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

te08

2. Indikator

Reparerte arbeidsklær i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder; antall

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren skal vise i hvilken grad arbeidsklær blir reparert i kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke. Indikatoren legges inn i miljø- og klimarapporten, og blir rapportert på fra og med 2024. I Miljø- og klimarapport kan det legges inn spørsmål:

- 1) Reparerer arbeidsklær ved tjenestestedet?
- 2) Hvilken tjeneste benyttes til dette?
 - Reparasjonstjeneste gjennom samkjøpsavtale
 - Andre reparasjonstjenester
 - Intern reparasjon
- 3) Hvor mange plagg har blitt reparert siste året?

Mengde kan med tiden hentes ut av avtaler (reparasjonstjeneste i samkjøpsavtale; samkjøpsavtale på reparasjonstjeneste; avtale om intern reparasjon), men det må i første omgang stilles spørsmål direkte til virksomheter og kommunale tjenestesteder. Med tiden kan dette legges inn i fakturasystemet, og måles som kjøp av reparasjonstjenester på en egnet måte. Det er egne kategorier for dette i UNSPSC-systemet.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2024

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Oslo kommune har som mål å redusere materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter merd blant annet reparasjonsmuligheter. Indikatoren skal vise i hvilken grad reparasjon blir fulgt opp i praksis og hvor stort omfang dette har for kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder. Indikatoren skal vise mengde (antall) reparerte arbeidsklær i alle kommunale virksomheter, per tjenestested, samt vise andel relevante kommunale tjenestesteder som reparerer arbeidsklær.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Derfor vil byrådet: Tilrettelegge for ombruk, reparasjon, redesign og bytting av tekstiler.

Kartlegge kommunes tekstilforbruk og muligheter for ombruk og reparasjon

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, miljøegenskaper på gjenvunnet materiale, lang levetid, garantiordninger, reparasjonsmuligheter, returordninger og gjenvinnbarhet anses som faktorer som øker sirkularitet til tekstilprodukter i form av høyere miljø- og ressurseffektivitet og bidrar dermed til bærekraftig og redusert forbruk. Samtidig bør det legges LCA-analyser til grunn for valg av de mest aktuelle miljøegenskaper for hver produktkategori. For eksempel i valg av tekstilprodukter med lang levetid, som alternativ til tekstilprodukter med kortere levetid, men med gjenvinnbare materialer. I tillegg må miljøegenskaper også ses i lys av kvalitetskrav til blant annet funksjonalitet og hygiene.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig dersom virksomheter blir forberedt på dette

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker

Indikatoren måler i hvilken grad mål om økt levetid og redusert forbruk gjennom økt reparasjon istedenfor

	nyinnkjøp faktisk blir gjennomført i praksis, ikke bare etablering av et internt system som tilrettelegger for det.
Svakheter	Indikatoren fanger ikke opp reparasjon av tekstiler fullt ut da det trolig vil foregå en del av reparasjon i Oslo kommune enten udokumentert eller uten at det blir rapportert videre. Dette krever også en systematisk egenrapportering fra virksomheter og kommunale tjenestesteder gjennom hele året, og en slik rapporteringsløsning foreligger ikke per i dag.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren er tett knyttet opp til målsetning om å redusere materielt forbruk gjennom egne anskaffelser, og prioriterer produkter merd blant annet reparasjonsmuligheter.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle så lenge virksomheter og kommunale tjenestesteder er forberedt på dette, og begynner å registrere dette. Krever litt ressurser til datainnsamling samt å tilrettelegge for at kommunale tjenestesteder har et system for dette.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis, usikkerheten i datagrunnlaget vil minke etter hvert som tjenestestedene blir vant med å rapportere på indikatoren.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

te16

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder med rutiner for rullering av arbeidsklær; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren skal vise i hvilken grad kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som benytter arbeidsklær har rutiner for rullering av disse. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet. Definisjon av rullering av arbeidsklær er at arbeidsklær benyttes av mer enn en ansatt, og/eller ved endt ansettelse leveres klær tilbake for at andre ansatte kan benytte arbeidsklærne.

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke. Indikatoren legges inn i miljø- og klimarapport, og blir rapportert på fra og med 2023. I miljø- og klimarapport legges inn spørsmålet: Har tjenestestedet rutiner for rullering av arbeidsklær (inkl. definisjon av rullering)? Oversikt over hvilke kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som bruker arbeidsklær vil hentes fra UKE.

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2023

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi den svarer direkte på i hvilken grad kommunale tjenestesteder bidrar til redusert forbruk av arbeidsklær ved at disse rulleres i stedet for at det kjøpes nytt.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Derfor vil byrådet: Tilrettelegge for ombruk, reparasjon, redesign og bytting av tekstiler.

Kartlegge kommunes tekstilforbruk og muligheter for ombruk og reparasjon

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk ved rulling av arbeidsklær er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, akademia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid i hvor stor grad ombruksløsninger er tatt i bruk av kommunale virksomheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig dersom kommunale tjenestesteder blir forberedt på dette

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren svarer opp på en enkel og forståelig måte et uttalt mål i strategien for bærekraftig og redusert forbruk om etablering av blant annet tekstiler for kommunens virksomheter. Tilgang til datasett i kommunen selv, men krever system for datainnsamling og –analyse.
Svakheter	Kvalitet på data er avhengig av at kommunale tjenestesteder forberedes på rapportering gjennom hele året. Rutiner for rulling av arbeidstøy sier ikke noe om i hvilken grad disse blir brukt, altså hvor mye arbeidstøy som blir rullert.

Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Rullering av arbeidsklær bidrar direkte til at samme plagg brukes om igjen, noe som reduserer behovet for innkjøp av nye plagg. Samtidig kan økt bruk bidra til økt slitasje. Dette i sin tur kan føre til mer reparasjon, men også til tidligere avhending. Rullering av arbeidsklær bidrar til reduksjon i materielt forbruk i kommunale virksomheter, prosjekter og drift om ikke fullt ut.
b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)	
Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Det er uvisst hvor lett det er for kommunale tjenestesteder å samle inn data. Når data foreligger er indikatoren enkel å måle.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Selvrappotering kan være av varierende kvalitet, men selve prosessen for datainnhenting gjennom miljø- og klimarapportering er veletablert.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

te17

2. Indikator

Tekstiler fra kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leveres til ombruk/gjenbruk av total som avhendes; tonn

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	x
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	x

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler mengde (i tonn) tekstiler fra kommunale virksomheter som leveres til ombruk/gjenbruk i forhold til mengden som avhendes. Antall enheter ganges med enhetsvekt.

b. Formel (hvis aktuelt)

Mengde levert = summen av antall enheter levert ganger deres enhetsvekt

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

Foreligger ikke. Per i dag er det få avfallsaktører som tar imot tekstiler som fraksjon. Kommunale tjenestesteder må da selv estimere vekt når de avhender tekstiler. Indikatoren legges inn i miljø- og klimarapport og blir rapportert på fra og med 2024

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2024 (2023 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Tekst og statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

Foreligger ikke

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi det er et uttalt mål å stimulere til mest mulig ombruk fordi det bidrar til å redusere forbruk av nye tekstiler. Indikatoren viser i hvor stor grad kommunale virksomheter benytter seg av systemer for tekstilombruk. Denne indikatoren bør derfor sees i sammenheng med antall kommunale tjenestesteder som avhender/leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Derfor vil byrådet: Tilrettelegge for ombruk, reparasjon, redesign og bytting av tekstiler. Kartlegge kommunes tekstilforbruk og muligheter for ombruk og reparasjon

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk? Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid i hvor stor grad ombruksløsninger er tatt i bruk av kommunale virksomheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene? Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig dersom virksomheter blir forberedt på dette

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatoren måler i hvilken grad mål om økt levetid og redusert forbruk gjennom økt ombruk istedenfor nyinnkjøp faktisk blir gjennomført i praksis, ikke bare etablering av et internt system som tilrettelegger for det.
Svakheter	Indikatoren fanger ikke opp ombruk av tekstiler fullt ut da det trolig vil foregå en del levering enten udokumentert eller uten at det blir rapportert videre. Videre fordrer indikatoren etablering av et system for å veie og registrere tekstiler som blir levert til ombruk.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle så lenge virksomheter og kommunale tjenestesteder er forberedt på dette, og begynner å veie og registrere. Krever litt ressurser til
---	--

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

	datainnsamling samt å tilrettelegge for at kommunale tjenestesteder har et system for dette.
Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Delvis, usikkerheten i datagrunnlaget vil minke etter hvert som tjenestestedene blir vant med å rapportere på indikatoren.

1. Indikator ID

Indikatorens identifiseringsnummer

te78

2. Indikator

Kommunale tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk i forhold til kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler; andel

a. Type indikator

Kryss av

Systemindikator (<i>Systemindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad systemer og løsninger er tilgjengelig i Oslo, og om omfanget av og om tilgjengeligheten av disse øker over tid.</i>)	x
Handlingsindikator (<i>Handlingsindikatorer vil typisk måle og dokumentere i hvilken grad individer, private aktører og Oslo kommunes virksomheter tar i bruk systemer og løsninger.</i>)	
Effektindikator (<i>Effektindikatorer vil typisk måle og dokumentere hva som er slutteffekten av de systemene, løsningene og handlingene som utføres av kommunen og i samfunnet for øvrig.</i>)	

3. Beskrivelse

Nøyaktig definisjonen av hva som skal måles

a. Tekst

Indikatoren måler andel kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder som leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk blant alle relevante kommunale tjenestesteder som avhender tekstiler. Kommunale tjenestesteder defineres som underliggende enheter i kommunens virksomheter, inkludert hovedkontor/administrasjon som en enhet. Relevante kommunale tjenestesteder er de som bruker tekstiler der det er mulig og relevant at de leveres til ombruk/gjenbruk

b. Formel (hvis aktuelt)

4. Status

Status på denne indikatoren per 2021

I 2021 oppgir 334 av 915 kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder at de leverer tekstiler til ombruk/gjenbruk

a. Publisering

Når indikatoren foreslås publisert

Publiseres 2022 (2021 tall)

5. Datakilde og innhenting av data

Miljø- og klimarapport i årsberetning

b. Organisasjon/enhet

Alle kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

c. Ansvarlig for innhenting av data

BYM gjennom miljø- og klimarapportering

d. Dataformat

Statistikk

e. Baseline (i tilfellet det foreligger)

Året det regnes fra, og tallet som er målt det året

2021, 334 av 915 kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder

f. Oppdateringsfrekvens

Årlig

6. Analyse av data:

a. Metoder og verktøy

Analyse av innrapporterte data gjennom miljø- og klimarapport

b. Ansvar

BYM, ved Klima- og miljøavdelingen

7. Indikatorens formål og relevans

Hvorfor er denne indikatoren valgt ut og hva skal den svare på? Hvordan er den relevant for å si noe om måloppnåelse?

Denne indikatoren ble valgt fordi den svarer direkte på i hvilken grad kommunale tjenestesteder bidrar til redusert forbruk av arbeidsklær på en mer overordnet nivå ved at disse sendes til etterbruk.

a. Relevans i forhold til bærekraftsmål

Aktuelt mål/undermål fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

12.5) Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

b. Relevans i forhold til målsetninger i kommunen

Sitat fra vedtatte strategier, temaplaner, handlingsplaner, eller kommuneplanen

Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019–2030: Derfor vil byrådet: Tilrettelegge for ombruk, reparasjon, redesign og bytting av tekstiler.

Kartlegge kommunes tekstilforbruk og muligheter for ombruk og reparasjon

c. Aksept: aksepterer sentrale aktørene indikatoren som et mål på bærekraftig og redusert forbruk?

Ja/nei og hvorfor

Ja, å øke ombruk er allment akseptert som en god strategi av både næringsliv, academia og myndigheter.

d. Kredibilitet: er indikatoren transparent, troverdig og lett forståelig for aktørene?

Ja/nei og hvorfor

Indikatoren er transparent, troverdig og lett forståelig dersom virksomheter blir forberedt på dette.

8. Evaluering av indikatoren

a. Vurderingen av indikatoren

Styrker	Indikatorer måler i hvilken grad kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder bidrar til ombruk.
Svakheter	Indikatoren sier ikke noe om hvor store volumer eller andel av tekstilene som blir gjenbrukt i stedet for avhendet.
Treffsikkerhet: hvor målrettet er indikatoren for å måle grad av måloppnåelse?	Høy treffsikkerhet. Indikatoren gjør det mulig å følge over tid i hvor stor grad ombruksløsninger er tatt i bruk av kommunale virksomheter og deres underliggende tjenestesteder.

b. Kvalitet og usikkerhet i datagrunnlaget (ER)

Enkelhet: er indikatoren enkel å måle, og er data tilgjengelig eller kan bli samlet inn uten for mye ressursbruk?	Ja, indikatoren er enkel å måle så lenge virksomheter og kommunale tjenestesteder er forberedt på dette.
---	--

Indikatorer for et bærekraftig og redusert forbruk i Oslo

Robusthet: er datagrunnlaget basert på gode metoder og sikre kilder, slik at usikkerheten i dataene er så liten som mulig?	Selvrapportering kan være av varierende kvalitet, men selve prosess for datainnhenting gjennom miljø- og klimarapportering er veletablert.
--	--